

ORTODOKSI

5/19 *viesti*

*Ohjaaja Katja Gauriloff:
Kirkon tuettava kolttia*

*Nunna Ksenia: Pyhät
ihmiset ovat ystäviämme*

"Kun joku pyhä tulee
meille läheiseksi, hän voi
parhaimmillaan olla kuin
läheinen ystävä, johon
voimme aina turvautua."

26

17

10

13

Syksyn toimintapiirit käynnistyvät.

Skiittasaari tarjoaa rauhaa pyhiinvaeltajalle.

Katja Gauriloffille oma identiteetti on elämänmittainen tutkimusmatka.

Sisällys

3 **Päätoimittajalta**

4 **Kirkkoherralta**

5 **Ajankohtaista**

8 **Kolumni Riikka Juvonen**

9 **Arkena** Ostaisinko ikonin?

ARKENA

10 **Henkilö** Kahden kulttuurin välissä

13 **Syksyn toiminta** käynnistyy

15 **Henkilö** Perinne tukee juuretonta

Kannesssa

17 **Reportaasi** Skiittasaari kutsuu hiljentymään

21 **Русскоязычные страницы**

22 **Ulkomailta** Kristinuskolla on Islannissa pitkä historia

24 **Meikäläisiä** Kirill Härkänen

25 **Pyhänä** Syntiset soittimet?

PYHÄNÄ

26 **Tie pyhien luo**

Kannesssa

29 **Harhaopit** Sola scripturan harhaoppi

31 **Esipaimenelta**

33 **Svensk sida** Man kan om man vill

34 **Patriarkaatti** kaitsi paikalliskirkkoamme

35 **Kulttuuri**

36 **Pyhät esirukoilijamme**

HUOMENNA

37 **Huomenna** Virkistystä senioreille

38 **Lapset ja nuoret**

40 **Jumalanpalvelukset ja menot**

52 **Diakonia** tiedottaa ja perheutiset

54 **Lainatut**

55 **Ristisanatehtävä**

ORTODOKSI 5/19 viesti

Helsingin, Haminan, Hämeenlinnan,
Kotkan, Lahden, Lappeenrannan ja
Tampereen ortodoksisten
seurakuntien lehti

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

Lehti ilmestyy 8 kertaa vuodessa

JULKAISIJA:

Helsingin ortodoksinen seurakunta

TOIMITUS:

Liisankatu 29 A 2, 00170 Helsinki

SÄHKÖPOSTI:

ortodoksiviesti@ort.fi

PÄÄTOIMITTAJA:

Mirva Brola, p. (09) 8564 6115

TOIMITUSSIHTEERI:

Saara Kallio, p. (09) 8564 6116

LEHDEN ULKOASU: Leena Toivola

LEHDEN TAITTO:

Markku Laitinen / Aste Helsinki Oy

TOIMITUSNEUVOSTO:

Markku Salminen, Risto Nordell,
Urpo Uotila, Ville Kiiveri, Anna
Syrjänen-Filppu, Birgit Salmenhaara,
Jonas Bergenstad, Mikko Kuri,
Timo Tynkkynen, Liisa Tynkkynen,
Aleksj Sjöberg, Eeva Manni

TILAUSHINTA: 40 € / vuosi. Lehti on
seurakuntien jäsenille ilmainen.

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET

JA PERUUTUKSET:

asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi
p. (09) 8564 6100.
(Huom! Seurakuntalaisten ei tarvitse
ilmoittaa osoitteenmuutoksista).

PAINOPIIKKA:

ISSN 0788-9194

ORTODOKSIVIEСТИ JULKAISEE TILAAMATTA
LÄHETETTYJÄ AINEISTOJA TAPAUSKOHTAISESTI
HARKITEN.

KANNEN KUVA: LAURA KARLIN

Kipeät kiinteistöt

SUOMEN ortodoksisen kirkon rakennuskantaa kartoittaneen kiinteistötyöryhmän raportti on puhuttanut kesän aikana seurakuntalaisia. Raportissa eritellään pyhäköt ja muut rakennukset sen perusteella, missä kunnossa ne ovat ja kannattaako niitä pitää käytössä vastaisuudessa. Asia on herkkä: pyhäköt ovat paikallisyhteisöilleen rakkaita, mutta niiden kunnossapitoon ei välttämättä ole rahaa, jumalanpalveluksia saattaa olla harvoin ja kävijöitä vain kourallinen.

Kirkkomme jäsenmäärään nähden ortodokseilla on paljon pyhäköitä, ja niiden lukumäärä on vain kasvanut. Vuonna 1989 seurakuntien käytössä oli 135 kirkkoa ja rukoushuonetta, viime vuonna 165. Samaan aikaan kirkkomme jäsenmäärä on kasvanut vain muutamalla tuhannella. Tämä merkitsee, että meillä on nykyisin yksi pyhäkkö 360:tä seurakuntalaista kohti, kun luterilaisilla suhdeluku on yksi pyhäkkö 3 690:tä jäsentä kohti. Eniten ortodoksisia pyhäköitä on rakennettu Itä-Suomeen ja vähiten Pohjois-Suomeen ja länsirannikolle.

Kirkot ja rukoushuoneet eivät aina sijaitse siellä, missä seurakuntalaiset nykyisin ovat. Moni historiallisesti arvokaskin kirkko on jäänyt vähäiselle käytölle, kun muuttoliike on tuonut ortodokseja kasvukeskuksiin ja isommille paikkakunnille. Maaseudulla useat tsasounat täyttyvät vain kerran vuodessa temppelijuhlan aikaan.

Raha ratkaisee myös pyhäköiden ylläpidossa. Kaikkia kirkkoja ja rukoushuoneita ei ole mahdollista korjata ja pitää käytössä. Korjausvelka koko kirkkokun-

nan mittakaavassa on jo nyt mittava. Kirkon keskushallinto aikookin ohjata seurakuntia pyhäköiden ylläpidossa niin, että vain keskeisimmille on tulevaisuudessa mahdollista saada enää korjausavustusta.

Seurakunnilta on pyydetty lausuntoja kiinteistötyöryhmän raportista elokuun loppuun mennessä. Tämän jälkeen kirkollishallitus käsittelee asiaa ja päättää esityksen etenemisestä marraskuun kirkolliskokoukselle, joka tekee lopullisen päätöksen.

Kukaan ei ole pakottamassa seurakuntia luopumaan pyhäköistään. Seurakuntavaltuustot päättävät itse, mitä kirkkoja ja muita rakennuksia seurakunta tarvitsee käyttöönsä. Valtuustojen vaikeana tehtävänä onkin päästä ratkaisuun siitä, mihin kirkkoihin ja rukoushuoneisiin panostetaan, mihin ei. Oletettavaa on, että seurakunnan ensisijainen tehtävä on palvella jäseniään, ei käyttää varoja tyhjiällä seisoviin rakennuksiin.

Mirva Brola

Yhteisöllisyys voimavarana

KIRKKO on perinteisesti ollut yhteisöllisyyden lipunkantaja. Se on koonnut ihmisiä kokemaan yhdessä Kristuksen kirkon täyteyttä. Niin yhteiset jumalanpalvelukset kuin yksityinen hartaudenharjoitus ovat johtaneet kokemukseen yhteenkuuluvuudesta. Siinä meillä on Kirkkona valtava voimavara.

Kauneimmillaan sitä voidaan kuvata proskomidiassa lautaselle asetettujen osien kautta: Kristus keskellä, ympärillä pyhät ja sitten muisteluosaset elävien ja kuolleiden puolesta. Kaikki Kristuksen ympärillä. Siitä syntyy aito yhteisöllisyys, joka ei ole keinotekoisista tai yksilökeskeisyyden vääristämistä.

Ihmisten uskonnollisuus on muuttumassa: luottamus instituutioihin heikkenee samalla, kun hengellinen nälkä ja jano eivät vähene. Yksi megatrendi organisaatioissa on yksilökeskeisyyden lisääntyminen. Lieveilmionä on yhteisöllisyyden hakeminen pienestä samanmielisten piiristä, johon liittyy aina suuri riski joidenkin ulkopuolelle jättämisestä.

Mikko Punkin Itä-Suomen yliopistoon tekemässä opinnäytteessä todettiin, että nuoria aikuisia ja työikäisiä erkaantuu kirkosta, mikä johtuu aidosta ulkopuolisuuden kokemuksesta. Tässä meillä on korjattavaa: en joudu luopumaan mistään suhtautuesani kaikkiin muihin avoimesti ja kunnioittavasti. Silloinkin, kun en heitä ennestään tunne, tai juuri siksi.

Ortodoksien osaksi on tullut kokemus toiseudesta evakkotai-paleen myötä. Meillä pitäisi siis olla voimaa ymmärtää toiseuden, ulkopuolisuuden kokemusta. Samoin meillä pitäisi olla keinoja välttää toisten torjunta ja ulkopuolelle jättäminen.

Tämä syksy on Helsingin hiippakunnassa monessa seurakunnassa tärkeiden päätösten aikaa: luomme edellytyksiä tulevaisuuden kirkolliselle työlle perinteelle uskollisena. Uudistusta on tehtävä rukoillen, että Pyhän Hengen tukemina luomme yhteisöllisyyttä, jossa kaikki voimaantuvat lähestymään elämämme keskusta eli Kristusta.

Markku Salminen

Kirkkoherra

Helsingin seurakunta

ОТ НАСТОЯТЕЛЯ

Общность как ресурс

Церковь традиционно олицетворяет общность людей, приглашая исполниться полнотой Церкви Христовой. Как общие богослужения, так и личное моление дают опыт принадлежности к единому целому. В этом и заключается наша главная сила.

Этот образ отображается в метафорическом значении расположения частиц на диске во время проскомидии: Христос в центре, вокруг него святые, за ними – частицы в память живых и усопших. Все частицы располагаются вокруг Христа, что порождает истинную общность, не созданную искусственно и не искаженную индивидуализмом.

Религиозность современного человека претерпевает изменения: доверие к церковным институтам ослабевает, тогда как духовные голод и жажда не уменьшаются. Одна из крупнейших тенденций в организациях – возвышение индивидуализма. Побочным эффектом же является поиск общности в небольшом кругу единомышленников, что всегда сопряжено с высоким риском оставить кого-то непринятым.

Исследование, проведенное Микко Пункки для Университета Восточной Финляндии, показало, что церковь покидают молодые и трудоспособные взрослые, что связано с испытываемым им опытом непричастности. Именно над

этим нам необходимо работать: мне не нужно ни от чего отказываться, когда я отношусь ко всем остальным открыто и с уважением. Даже если я не знал их раньше, или даже именно поэтому.

На долю православных Финляндии выпало испытание инаковостью, связанной с эвакуацией. У нас, казалось бы, должны быть силы на то, чтобы принимать инаковость, понимать опыт непричастности. Так же у нас должны быть и способы не допускать того, чтобы кто-либо остался отверженным и непринятым.

Этой осенью во многих приходах Хельсинкской епархии принимают важные решения: будучи верными традиции, мы создаем условия для работы нашей Церкви в будущем. Принимаясь за обновления, помолим Господа, чтобы при поддержке Святого Духа создали мы такую общность, в которой каждый чувствует себя причастным к центру нашей жизни – Господу нашему Иисусу Христу.

Маркку Салминен

Настоятель

Хельсинкского прихода

Seurakuntaliitokset etenivät kesän aikana

SEURAKUNTIEN yhdistymisneuvottelut ovat edenneet kesän aikana. Lappeenrannan ja Kotkan seurakuntien valtuustot hyväksyivät heinäkuun kokouksissaan seurakuntien yhdistymissopimukset.

Uuden seurakunnan nimeksi on tulossa Kaakkois-Suomen ortodoksinen seurakunta. Liitos vaatii vielä kirkollishallituksen hyväksynnän. Uuden seurakunnan on määrä aloittaa toimintansa jo 1.1.2020.

Myös Haminan seurakunta päätti yhdistyä Lappeenrannan ja Kotkan kanssa ensi vuoden alusta. Valtuusto päätti asiasta elokuun kokouksessaan.

Uudessa Kaakkois-Suomen seurakunnassa on kolme keskusta: Kouvola, Kotka ja Lappeenranta, josta tulee hallinnollinen keskus. Kotkan papin paikka on tarkoitus laittaa hakuun vielä tänä syksynä.

Myös Helsingin, Hämeenlinnan ja Lahden seurakunnat ovat neuvotelleet yhdistymisestä kesän aikana. Tavoitteena on yhdistyä jo vuoden 2020 alusta. Valtuustojen hyväksyessä sopimukset Hämeenlinnan papin paikka voitaisiin laittaa hakuun syksyn aikana.

Uuden seurakunnan nimeksi on tulossa Helsingin ortodoksinen seurakunta. Hämeenlinna ja Lahti muodostaisivat seurakunnan pohjoisen toiminta-alueen.

Tampereen ja Vaasan yhdistymisneuvottelut ovat vasta alkutekijöissään. Seurakuntien on määrä yhdistyä vasta vuoden 2021 alusta.

MYÖS VALTUUSTOT YHTEN

Ortodoksisissa seurakunnissa järjestetään marraskuussa valtuustovaalit. Niissä valitaan uudet edustajat nykyisiin seurakuntiin. Hallinnonuudistuksen selvitysmiehen, varatuomari **Hannu Palsolan** mukaan seurakuntien yhdistyessä yhdistyvät myös niiden valtuustot.

– Se on tämän hetken tieto. Muita vaihtoehtoja ei oikein ole, hän toteaa.

Kirkkolain sallima suurin mahdollinen valtuuston koko on 21 jäsentä. Toteutuessaan uusien Kaakkois-Suomen ja Helsingin seurakuntien valtuustot ylittäisivät tämän enimmäismäärän.

– Ainoa tapa järjestää asia on pitää ylimääräiset vaalit jollakin aikajänteellä. Piispa päättää asiasta, Palsola sanoo.

Syksyn vaaleja ei hänen käsittääkseen enää ehditä järjestää uusien seurakuntien rajojen mukaisesti. Palsolan mukaan voi olla hyvinkin asia, jos uudessa seurakunnassa on alkuvaiheessa laaja edustus eri alueilta.

TEKSTI: MIRVA BROLA

Isä Timo 30 vuotta pappina

KIRKKOHERRA Timo Tynkkysen pappisvihkimyksen 30-vuotisjuhlaa vietettiin Lappeenrannassa 25. kesäkuuta. Isä Timosta on tulossa uuden Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra, kun Kotkan, Lappeenrannan ja Haminan seurakunnat yhdistyvät. Hänellä on selvä näkemys siitä, miten seurakuntalaiset voivat hyötyä seurakuntien yhdistymisestä.

– Lähiyhteisöt voittavat. Hallinnon tehtävien keskittäminen säästää paikallisten ortodoksiyhteisöjen voimavaroja, joita voidaan suunnata entistä paremmin kirkon yhteisöllisistä tehtävistä huolehtimiseen.

TEKSTI JA KUVA: MATTI P. PULKINEN

Vielä ehdit asettaa ehdokkaita vaaleihin

ORTODOKSISISSA seurakunnissa toimitetaan tänä syksynä valtuustovaalit. Marraskuun vaaleissa valitaan edustajat seurakuntien valtuustoihin vuoden 2020 alusta alkavalle kaudelle.

Ehdokasasettelu valtuustovaaleihin jatkuu 19. syyskuuta saakka. Kirkon keskushallinto on kesän aikana täsmentänyt, ketkä voivat asettaa ehdokkaita vaaleihin: äänestysikärajan laskemisen myötä jo 16-vuotiaat seurakunnan jäsenet voivat asettaa ehdokkaita vaaleihin.

Ehdokkaaksi asettamislomakkeen löydät Ortodoksi-viestin kesäkuun numerosta. Niitä on saatavilla myös kirkkoherranvirastoista.

Ehdokkaaksi asettuvan täytyy olla 18 vuotta täyttänyt ja äänioikeutettu seurakunnan jäsen, joka ei ole seurakunnan päätoiminen työntekijä.

Lisätietoja vaaleista ja ehdokkaitten asettamisesta saat oman seurakuntasi kirkkoherranvirastosta sekä Helsingin seurakunnan vaalisivustolta osoitteesta www.hos.fi/seurakuntavaalit/.

Porvoon kirkko täytti 30 vuotta

Praasniekka alkoi vedenpyhityksellä Porvoonjoen rannassa. Toimittamassa pastori Kimmo Kallinen (kesk.) ja rovasti Mikael Sundkvist (oik.).

Ristisaatto kulki vedenpyhityspaikalta kohti Kristuksen kirkastumisen kirkkoa.

ITÄISEN Uudenmaan seurakuntalaisia palveleva Kristuksen kirkastumisen kirkko Porvoossa täytti 6. elokuuta 30 vuotta. Juhlavuoden praasniekkaa vietettiin perinteisin menoin. Aattopäivän juhlagigiliaa seurasi juhlapäivän aamuna Porvoonjoen rannassa toimitettu vedenpyhitys, ristisaatto kirkkoon sekä juhla-liturgia.

Juhlaliturgian toimitti arkkipiispa **Leo** yhdessä papiston kanssa. Palveluksen aluksi kirkkoon siunattiin uusia ikoneita alttaripöydän jokaiselle sivulle. Ikonit on maalannut **Ritva Westermarck**, jonka siveltimestä on peräisin valtaosa pyhäkön ikoneista.

Liturgian yhteydessä Porvoon kirkkoon vihittiin lukijaksi **Frank Larsson**. Lisäksi pastori **Alexandre Björklundille** siunattiin käyttöön kultainen papinristi. Palvelus päättyi ristisaattoon kirkon ympäri ja uudishedelmien siunaukseen. Tämän jälkeen kirkon piha-alueella tarjottiin yhteinen praasniekka-ateria.

Päiväjuhlassa kuultiin kirkon isännöitsijän **Jorma Kuparin** avaussanat, joita seurasi Porvoon kirkkokuoron lauluesitys. Juhlapuheen piti Lintulan luostarin varajohtaja, nunna **Ksenia** aiheesta ”Pyhien kunnioittaminen”. Tervehdyksensä esitti Porvoon suomalaisen evankelisluterilaisen seurakunnan kirkkoherra **Pontus Salmi**.

Juhlassa palkittiin myös muutamia henkilöitä Pyhän Karitsan ritarikunnan huomionosoituksilla. **Leena Saranpälle** myönnettiin 1. luokan ritarimerkki, **Elena Nemlanderille** ritarimerkki ja Jorma Kuparille mitali. Lisäksi **Anne** ja **Samuli Aropaltiolle** luovutettiin arkkipiispa Leon myöntämä piispallinen siunauskirja.

Järvenpään pyhäkköyhteisö tervehti porvoolaisia kanssarukoilijoita lahjoittamalla kirkkoon pyhittäjä Serafim Sarovilaisen ikonin. Päiväjuhlan päätössanat lausui seurakuntamme itäisen alueen pastori **Kimmo Kallinen**.

TEKSTI JA KUVAT: MIRVA BROLA

Tuohusten yö täytti kirkon Tampereella

TAMPEREELLA 8. elokuuta järjestetty kaupunkitaapahtuma täytti myös Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Nikolaoksen kirkon, jossa vietetty Tuohusten yö keräsi yli 900 kävijää. Ilta alkoi ja päättyi rukouspalveluksiin. Kahdessa konsertissa kuultiin monipuolisesti ortodoksista kirkkolaulua. Illan aikana oli lisäksi tarjolla kirkon ja seurakunnan toiminnan esittelyjä, kahvitarjoilua sekä kirjamyyniä.

Heikki Santasalo

Uusien pyhien muistaminen alkoi

Uusien pyhien ikonit.

KESÄN aikana toimitettiin jumalanpalvelukset, joiden myötä Suomen ortodoksisen kirkon ensimmäiset omat pyhät ihmiset liitettiin meillä muisteltavien pyhien joukkoon.

Skeemaigumeni **Johannes** liitettiin pyhien joukkoon touko–kesäkuun vaihteessa Valamon luostarissa. Häntä muistellaan pyhittäjä Johannes Valamolaisena ja muistopäivää vietetään 5. kesäkuuta.

Johannes Karhapää liitettiin pyhien joukkoon Sonkajanrannan Pyhän profeetta Hannan kirkossa 12.–13. heinäkuuta. Häntä muistellaan pyhänä marttyyrinä ja tunnustajana Johannes Sonkajanrantalaisena. Hänen muistopäivänsä on 8. maaliskuuta.

Pyhien joukkoon liittäminen jumalanpalveluksiin osallistuivat kaikki Suomen ortodoksisen kirkon toimessa olevat piispat. Valamossa olivat lisäksi paikalla Ruan dan ja Burundin metropoliitta **Innocentios** sekä emeritus metropoliitta **Panteleimon**.

Arkkipiispat tapasivat patriarkan

SUOMEN evankelis-luterilaisen ja ortodoksisen kirkon arkkipiispat tekivät elokuun puolivälissä yhteisen pyhiinvaelluksen Ekumeeniseen patriarkaattiin Istanbulissa. Vastaava matka on toteutettu aiemmin vuosina 1998, 2004 ja 2011 uuden luterilaisen arkkipiispan aloitettua virassaan.

Arkkipiispat **Tapio Luoma** ja **Leo** seurueineen tapasivat ekumeenisen patriarkka **Bartolomeoksen**, jolle luovutettiin Suomen ortodoksisen kirkon uusien pyhien, pyhittäjä Johannes Valamolaisen sekä marttyyri ja tunnustaja Johannes Sonkajanrantalaisen, ikoni.

Keskustelussa seurueen kanssa Bartolomeos painotti ekologisen ympäristötietoisuuden merkitystä tämän päivän maailmassa sekä dialogin tärkeyttä uskontokuntien välillä.

Arkkipiispa Tapio Luoma, patriarkka Bartolomeos ja arkkipiispa Leo.

Jeisel Heikkilä

Viides kappeli vihittiin

Saimaan Skiitart ry

TAIPALSAARELLA sijaitsevan hiljentymiskohteen, Skiittasaaren, viimeisin kappeli sai siunauksensa 7. elokuuta. Vihkimisen toimitti arkkipiispa **Leo**. Kappeli on pyhitetty suurmarttyyri Georgioksen muistoksi. Lue lisää Skiittasaaresta sivulta 17.

Lyhyesti

Patriarkka Bartolomeos Tukholmaan

Konstantinopolin ekumeeninen patriarkka **Bartolomeos** vierailee Tukholmassa syys–lokakuun vaihteessa. Patriarkka osallistuu Ruotsin metropoliittakunnan perustamisen 50-vuotisjuhlallisuuksiin.

Nimityksiä Helsingissä

Helsingin seurakuntaan on kesän aikana palkattu uusia työntekijöitä.

Määräaikaiseksi tiedottajan sijaiseksi on valittu FM **Susanna Somppi**.

Myllypuron kirkon osa-aikaiseksi vahtimestariksi on valittu **Toni Honkakumpu**.

Monikulttuurisen työn papin määräaikaiseen sijaisuuteen on valittu rovasti **Heikki Huttunen**.

Pappisvihkimys ja huomionosoitus

Arkkipiispa **Leo** vihki diakoni **Teppo Väisäsen** papiksi Tikurilan kirkossa helatorstaina 30. toukokuuta. Samassa liturgiassa myönnettiin diakoni **Sergei Podschivalowille** kierreorarin käyttöoikeus.

Kreikassa kirkko on enemmän kuin aika

KILIN, kalin, kilin, kalin. Agios Nikolaoksen kirkon kello kutsuu sunnuntailiturgiaan Ateenan Plakassa. Ääni soi iloisesti ja kuuluvasti eikä syyttä. Samaisella kellolla oli kunnia olla ensimmäinen, joka kilkatti Ateenassa turkkilaisvallan kaaduttua ja osmanihallinnon määräämän yli neljäsataavuotisen kirkonkellojen soittokiellon päätyttyä maaliskuussa 1833.

Kreikassa kaikella on pitkä perspektiivi. Osa kauniin 1100-luvulla rakennetun Pyhän Nikolaoksen bysanttilaistemppelein kivistä on peräisin antiikin raunioista. Miksi haaskata hyviä kiviä, isä Alexandros selittää muinaisten kirkonrakentajien ratkaisua.

Kirkkokahveilla jumalanpalveluksen jälkeen koolla on seurakuntaa pation täydeltä. Se ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys. Myös Kreikassa niin kuin Suomessakin väki vähenee kirkoista.

On papeista kiinni, tulevatko ihmiset kirkkoon vai eivät, isä Alexandros toteaa ykskantaan. Hän kertoo oman seurakuntansa olevan avaramielinen mutta myöntää samalla, että Kreikan kirkon johto on konservatiivinen.

Ihmiskadon syy ei kuitenkaan ole hengellisen hallinnon vanhoillisuus vaan maallistuminen, avaa viiniköynnöskatoksen alla kreikkalaista kahvia siemaileva, pappisvirkansa ohella psykoterapeutinakin toiminut isä Pharos. Puhuessaan lisääntyvän sekularismin arvoja murentavasta vaikutuksesta pappivanhus suorastaan kiihtyy: Kristillisyyden heikkenee Euroopassa. Paasto unohtuu eivätkä ihmiset enää edes siunaa itseään ryhtyessään syömään. Mutta eihän ruokaa Jumalan takia pyhitetä vaan itsen!

Kirkon viitoittamasta kilvoituksellisesta elämäntavasta löytyvät myös avaimet ilmastomuutoksen ehkäisyyn. Tavoitelkaa taivasten valtakuntaa niin saatte kaiken, isä Pharos muistuttaa.

Kreikassa yli yhdeksänkymmentä prosenttia väestöstä kuuluu vielä ortodoksiseen kirkkoon. Osa tosin enää vain nimellisesti. Kirkosta eroaminen ei ole helppoa valtiossa, jossa laki määrää muun muassa, että lapsen on oltava kastettu ennen kuin hän voi aloittaa koulun.

Sitä paitsi kulttuurisesti kreikkalaiset rakastavat kirkkoaan. Jopa se, ettei kirkko avannut taannoisen talousahdingon aikana rahakirstujaan yhteiskunnan auttamiseksi, on annettu anteeksi.

Vuosikymmenet maassa asuneen Suomen Ateenan-instituutin Koroneos-asuntolan toimistonhoitajan, Leena Katsantonin mukaan kreikkalaiset eivät odota kirkon muuttuvan. Päinvastoin. Juuri muuttumattomuus luo turvallisuuden tunnetta.

Myös luostarit ovat kreikkalaisille tärkeitä. Parin tunnin bussimatkan päässä Ateenasta sijaitsevan Lavrionin rantakaupungin

taksi tietää tarkkaan, missä läheisen Pyhän apostoli Paavalin luostarin pääportti on.

Portti on suljettu mutta pieni kyltti kehottaa soittamaan kelloa.

Nykäistyäni muutaman kerran narusta muurin takaa alkaa kuulua askeleita. Keskipäivä ei ole luostarin vierailuaika, mutta tulijaa on osattu odottaa. Sisar Theangeli ojentaa housujeni peitoksi kietaisuhameen ja johdattaa minut kirkkoon, jonka oven vieressä olevaan hiekka-alustaan saan ensitöikseni painaa rukoustuohuksen rakkaitteni suojeluksi.

Vuonna 1972 rakennetun luostarin kirkon kattofreskojen tausta on huikean ultramariinin sininen, kuin taivas itse. Sisar kertoo ylpeänä, kuinka väri kiinnittyi laastiin kunnolla vasta, kun siihen keksittiin sekoittaa vuohenmaitoa.

Jeesuksen, Marian ja pyhien kuvat on tehty säilymään. Nunille monastisuus on kaksituhatta vuotta jatkunut elämän rytmi, jossa Jumalaa palvelee yhdessä toisten kanssa. Monastisuudessa ei ole minää, on vain me ja meidän ytimessä Kristus.

Kreikan kielessä ”minä” on verbin lopussa eikä alussa kuten vaikka suomessa. Kreikan taito auttaa kristinuskon ymmärtämisessä, kreikka on kristinuskon kieli.

Niin se varmaan on. Itse Kreikka vaikuttaa eräänlaiselta kristillisyyden sammiolta, ortodoksisuuden ydinpesältä, mistä elävää uskon juurta ammennetaan maailmaan.

Vaikka yhä harvempi nuori valitsee monastisuuden elämäntavakseen, luostarit luottavat siihen, että Jumalan avulla ne voivat jatkaa tulevaisuudessakin sielujemme puolesta rukoilemista.

Nykyihmisessä Kristus-ikoni on peittynyt liian egon alle. Kristuksen löytää, kun unohtaa itsensä – sisar Theangeli tietää, mistä kenkä puristaa. ●

Riikka Juvonen

RIIKKA JUVONEN

Kirjoittaja on kirjailija ja kuvittaja.

Autuas se, joka on käsittänyt Jumalan käsittämättömyyden. Sen käsittäminen ja rukous liittyvät erottamattomasti yhteen. – *Neilos Siinailainen*

*”Polvistun kotona
aamuin illoin ikonien
eteen rukoilemaan
rakkaitteni puolesta.”*

*Kirill Härkänen
sivu 24*

Ikonin ei ole mikään tahansa ostos.

OSTAISINKO IKONIN?

TEKSTI MIRVA BROLA KUVA SAARA KALLIO

■ Ikoneilla on keskeinen rooli ortodoksisessa rukouselämässä. Pyhän kuvan hankkimiseen on siksi syytä perehtyä huolella eikä tehdä heräteostoksia. Teologisesti ei ole väliä, onko kyseessä painokuva- vai käsinmaalattu ikoni. Niitä erottavat vain hinta ja ulkonäkö. Painetun ikonin hinta on muutamista euroista kymmeniin, käsinmaalatun hinta taas satasista tuhansiin.

Teologian näkökulmasta oleellista on ikonin sisältö. Ikonin tulisi esittää sellaista pyhää henkilöä tai tapahtumaa, jolla on muistopäivänsä kirkkokalenterissa. Ikonin tulee myös täyttää oikeaoppisuuden vaatimukset: moni taiteilija voi ottaa vaikutteita kirkkotaiteesta, mutta lopputulos ei välttämättä ole ikoni.

Ostopaikan luotettavuuteen kannattaakin kiinnittää huomiota, sillä ikoneita myydään monissa paikoissa. Turvallisia ovat esimerkiksi kirkot ja sellaisten ikonimaalareiden myyntinäyttelyt, joilla on yhteys seurakuntaan. Huutokaupoissa, kirpputoreilla tai taidegallerioissa on syytä olla tarkkana.

Ikoneja voi tilata myös netistä, esimerkiksi Valamon luostarin verkkokaupasta. Ulkomaisiin verkkokauppoihin kannattaa perehtyä huolella. Hyvä valintaperuste oikeaoppisuuden takeeksi on esimerkiksi, jos kyseessä on paikallisen ortodoksihiippakunnan kauppa.

Moni haluaa ostaa ikonin lahjaksi toiselle: esimerkiksi kummi kristinoppikoulun päättäneelle kummilapselleen tai sukulainen avioliittoon vihityille. Kummilapselle luonnollinen ikonivalinta on sellainen, joka esittää hänen omaa taivaallista esirukoilijaansa. Koska samanimisiä pyhiä voi olla useita, tulee varmistua juuri oikeasta pyhästä.

Turvallisia ikonivalintoja ovat Kristusta ja Jumalansynnyttäjää eli Neitsyt Mariaa esittävät ikonit. Jumalansynnyttäjistä on hyvä tietää, että hän esiintyy ikonissa aina yhdessä Kristus-lapsen kanssa. Yksinään hän voi esiintyä vain triptyykissä, jossa kaksi muuta ikonia esittävät Kristusta ja Johannes Kastajaa. Jos ikonin aihe epäilyttää, kannattaa kysyä asiasta esimerkiksi papilta.

Aina mieluista ikonia ei löydy valmiina. Onneksi oman käsinmaalatun ikonin voi myös tilata. Tilaustöitä tekeviä ikonimaalareita voi kysellä esimerkiksi ikonimaalauspiirien opettajilta.

Maalarin kanssa kannattaa aina tavata ja keskustella toiveista: kenelle ikoni on tulossa, mihin tarkoitukseen, mikä aiheessa on tärkeää. Vaikka ikonimaalauksessa on tarkat säännöt, joissain kohdin maalari voi tehdä omia valintojaan. Oleellista on myös hinta ja toimitusaikataulu, sillä ikonin maalaus voi viedä kuukausia.

Asiantuntijana haastateltiin TM Kaarina Lyhykäistä.

Kahden kulttuurin välissä

Kolttasaamelainen elokuvantekijä Katja Gauriloff haluaa vaalia kulttuuriperintöään.

Osa sitä on ortodoksisuus.

TEKSTI SAARA KALLIO KUVAT LAURA KARLIN

Helsinkiläisen teehuoneen pöydässä istuu **Katja Gauriloff** hämentäen lusikalla kuppiaan. Hän on saapunut kaukaa pohjoisesta etelään hoitamaan työasioita. Gauriloff omistaa yhdessä **Joonas Berghällin** ja **Satu Majavan** kanssa elokuvatuotantoyhtiö Oktoberin, joka toimii sekä Helsingissä että

Rovaniemellä. Joitakin vuosia sitten Gauriloff palasi etelästä takaisin lapsuusmaiseemiinsa ja muutti Rovaniemelle.

Viime keväänä sai ensi-iltansa Katja Gauriloffin uusiin elokuva, **Sofi Oksasen** romaaniin pohjautuva *Baby Jane*. Gauriloff näki kirjan lähikaupan pötkarihyllyssä vuosia sitten ja osti romaanin het-

ken mielihohteesta. Hän innostui lukemastaan ja halusi tehdä elokuvan. Gauriloff tunnetaan etenkin dokumenttielokuvistaan, mutta fiktion maailmakaan ei ole hänelle vieras.

– Mielestäni *Baby Jane* -elokuva on luonnollista jatkumoa sille, miten olen nähnyt oman elokuvantekemiseni. Tyyli-

Perinne päivittyy nykyaikaan. Katja Gauriloff kantoi ensimmäisenä uutta kolttanaisen päähinettä.

lajini ei ole koskaan ollut täysin dokumentaarinen ja olen käyttänyt töissäni fiktiivisiä elementtejä, hän kertoo.

Temaattisesti elokuvaa ajoi vallankäyttö ihmissuhteissa. Se oli teema, joka Gauriloffin mukaan nousi erityisen vahvasti esille elokuvaa tehdessä.

– Tietenkin oli myös kiinnostavaa lähteä tekemään tällaista naisten välistä vahvaa tarinaa.

MAAN TUOKSU

Elokvantekijä muistetaan etenkin unenomaisesta *Kuun metsän Kaisa* -dokumenttielokuvasta, joka kertoo hänen isoisoäitinsä **Kaisa Gauriloffin** ja sveitsiläis-

kirjailija **Robert Crottet'n** ystävydestä. Elokuva nosti kolttsaamelaisten kohtalon laajemman yleisön tietoisuuteen, ja kolttahteisö palkitsi Gauriloffin Vuoden koltta -tunnustuksella.

Ohjaaja tuumii, että Kuun metsän Kaisa on kenties tärkein hänen tekemänsä työ. Pelottavinta oli aikoinaan näyttää elokuva omille sukulaisille. Kuun metsän Kaisan näytökset pohjoisessa ovat olleet Gauriloffin uran tärkeimpiä.

– Sieltä saamani välitön palaute oli todella palkitsevaa.

Elokuvaohjaaja luonnehtii isoisoäitiään maanläheiseksi, hyväsydämiseksi ja suvaitsevaiseksi ihmiseksi. Elokuvasa kerrotaan ystävydestä ulkomaalaisen homoseksuaalin miehen ja Kaisan välillä. Siinä näkyy Gauriloffin mukaan Kaisan lähimmäisenrakkaus ja suvaitsevaisuus.

– Kaisan suvaitsevaisuudesta voisimme kaikki ottaa oppia. Muistan sen maan tuoksun, joka hänestä lähti. Ihmisellä on vahva tuoksumuisti. Kaisa oli todella oikea äiti maa. Hän oli koko ajan kotieläintensä ympäröimä.

Kaisa Gauriloff oli harras ortodoksi, ja erityisesti ikonit olivat hänelle tärkeitä. Katja Gauriloff kertoo kuulleensa tarinan siitä, kuinka Kaisan mökki tuhoutui tulipalossa 60-luvulla. Kaisa suri eniten rakkaita ikoneitaan.

Katja Gauriloffin ollessa lapsi Kaisa oli jo hyvin iäkäs. Hän muistaa lapsuudestaan isoisoäitinsä herkat ja koskettavat ortodoksihautajaiset.

– Tilaisuus oli hyvin kaunis. Se on aina ortodoksinen hautapalvelus, jossa olen ollut. Hautajaisissa oli myös itkijä paikalla. Muistan, miten pitelin käsissäni palavaa tuohusta ja sula mehiläisvaha poltteli sormia.

KIPEÄ KIELIASIA

Gauriloff on isänsä puolelta suomalainen ja äitinsä puolelta kolttsaamalainen. Oma identiteetti on hänelle elämänmittainen tutkimusmatka. Hän kokee olevansa sekä suomalainen että saamelainen, mutta enemmän kolttsaamalainen. Mitä heikommassa asemassa Gauriloffin identiteetti on ollut, sitä vahvemmin se on nojautunut kolttsaamelaisuuteen.

”Kirkko voisi olla suvaitsevaisuuden ja erilaisuuden puolestapuhuja.”

– Kun miettii historiaa, niin kolttien pitkä jatkumohan on katkaistu yhdessä sukupolvesta. Kolttilta vietiin kieli ja katkaistiin yhteys omaan maahan.

Kolttsaamelaisten asuinalueet ovat olleet Suomen ja Norjan Lapin koillisimissa osissa sekä Venäjällä Kuolan niemimaan luoteisosassa. Ensin kolttsaamelaisten alue jakautui kahtia Tarton rauhassa vuonna 1920. Sitten Suomi menetti Petsamon alueen Neuvostoliitolle, ja alueen koltat evakuoitiin Suomeen. Asutukseen Suomessa ei kuulunut enää kolttille tyypillistä yhteistä talvikylää tai vuotuismuuton piirteitä, joten perinteinen tapa elää muuttui rajusti.

Saamelaislapset joutuivat jättämään kotinsa ja perheensä kuukausien ajaksi jo seitsemänvuotiaina 40-luvulta lähtien. Asuntoloihin matkustaminen jatkui Suomessa 70-luvulle saakka. Kouluissa saamelaislapset eivät saaneet puhua saamen kieltä. Koltia syrjittiin myös ortodoksisuuden vuoksi. Ikävät kokemukset saivat aikaan sen, ettei kieltä haluttu enää siirtää eteenpäin seuraavalle sukupolvelle.

Gauriloffkaan ei puhu koltansaamea. Sen takia hän kokee olevansa ulkopuolinen tarkkailija. Toisaalta juuri se on tehnyt hänestä elokuvantekijän. Helppoa asian kanssa eläminen ei kuitenkaan ole, ja hän kamppailee edelleen ulkopuolisuuden kokemusten kanssa. Ohjaaja elää osan ajasta Utsjoella pohjoissaamenkielissä ympäristössä.

– Etelässä on helppo olla, koska siellä puhutaan suomea. Pohjoisessa asia käy kipeämmäksi, kun kuulen saamen kieltä ja koen olevani kotona, mutta tunnen silti joskus harvoin olevani ulkopuolinen. Saamenkielisessä ympäristössä ja saame-

laisessa elämäntavassa tunnen kuitenkin pääasiassa kiitollisuutta ja cheytymisen tunteita.

Gauriloff on iloinen, että koltat ovat nykyään ylpeitä omista juuristaan ja oma kiel on mahdollista ottaa takaisin. Elokuvantekijä haluaa itsekin opiskella tulevaisuudessa kieltä. Koltansaamea on alettu elvyttää ja kieltä on siirretty omille lapsille. Tällä hetkellä koltansaamea puhuu Suomessa arviolta kolmesataa henkilöä. Yhteensä koltia on Suomessa noin kuusisataa.

– Kielen elvyttäminen ei kuitenkaan saa jäädä yksittäisten ihmisten harteille, sillä me olemme pieni kansa. Tähän tarvitsemme myös yhteiskunnan apua, muistuttaa Gauriloff.

KIRKKO KOLTTIEN TUEKSI

Rovaniemeltä Norjan Kirkkoniemeen kaavailtu Jäämeren ratahanke huolestuttaa ja kauhistuttaa Gauriloffia. Kolttien maita halkova rata on todettu taloudellisesti kannattamattomaksi, mutta siitä huolimatta Lapin liitto päätti sisällyttää pohjoisen reittivaihtoehdon maakunta-kaavaan. Liikemies **Peter Vesterbacka** on ilmoittanut lähtevänsä vetämään hanketta.

– Tämä on uskomatonta kolonialismia. Ei käsitetä, että saamelaiset ovat oikeudenhaltijoita. Kuvitellaan, että voidaan vain marssia sinne ja tehdä rata. Olemme jo menettäneet ikiaikaiset nautinta-alueemme, kokeneet sodanjälkeisen assimilaation, ja sitten tulisi vielä viimeisenä niittinä se, ettemme pystyisi enää asumaan omia elinkeinojamme toteuttaen. Jäämeren rata vahvistaa infrastruktuuria, jolloin kaikki alkaakin yhtäkkiä kannattaa ja voidaan perustaa kaivoksia turmelemaan luontoa, Gauriloff jyrähtää.

Suomen ortodoksinen kirkko voisi hänen mukaansa olla mukana omalta osaltaan tukemassa kolttien kulttuuria. Monille koltille on tärkeää, että koltta-alueella säilyy oma ortodoksinen pappi. Suomen ortodoksinen kirkko onkin päättänyt turvata papin ja kanttorin toiminnan saamelaisalueella kirkon keskusrahastosta annettavalla avustuksella ainakin vuoden 2020 loppuun. Vuoden 2021 alusta saamelaisaluetta palvelevan papin

Katja Gauriloff

- Syntynyt vuonna 1972.
- Perheeseen kuuluu puoliso ja yksi lapsi.
- Asuu Rovaniemellä ja Utsjoella.
- Elokuvantekijä.
- Tunnetuimpia töitä mm. *Kuun metsän Kaisa*, *Huuto tuuleen*, *Säilöttyjä unelmia* ja *Baby Jane*.

.....
ja kanttorin palkkakulut on tarkoitus kat-
taa pysyvästi kirkon keskusrahastosta.

– Kirkko voisi olla suvaitsevaisuuden ja erilaisuuden puolestapuhuja. Kirkko voisi osoittaa solidaarisuutta ja asettua puolustamaan saamelaiskulttuuria. Ortodoksinen kirkko voisi myös tukea koltansaamen kieltä jollakin tavalla. Ehkä kirkon olisi mahdollista järjestää jokin stipendi tukemaan ja kehittämään kielen opiskelua ja opettamista, ehdottaa Gauriloff.

Elokuvantekijälle on tärkeää kuulua ortodoksiseen kirkkoon, vaikka hän ei juuri käy kirkossa. Ortodoksisuus on yksi niistä harvoista kolttasaamelaisuuteen liittyvistä asioista, joka on siirtynyt hänelle äidiltä. Hän on kiitollinen äidilleen, joka halusi kastaa tyttärensä ortodoksiksi.

Vaikka Katja Gauriloff ei harjoita uskontoa, nauttii hän suunnattomasti kaikesta siitä estetiikasta, joka liittyy ortodoksiseen kirkkoon. Suitsukkeineen, tuohuksineen, ikoneineen ja kirkkolauineen ortodoksinen kirkko on kaikkien aistien kirkko.

– Olen myös tuntenut, että ortodoksisuus on hyväksyvää. Lapsena kävin seu-

rakunnan lastenkerhossa ja olin läheisen papin perheen kanssa. Ne ovat mukavia muistoja.

Myös Katja Gauriloffin poika on kas-
tettu ortodoksiksi, koska elokuvaohjaaja
halusi siirtää kulttuuriperinnön eteen-
päin lapselleen.

– Hän saa sitten itse aikanaan päättää,
miten uskontoa harjoittaa vai harjoittaako.

LAPASTEN KUVIOISSA

PIILEVÄ PYHYYS

Kolttakulttuurista Gauriloffille on siirtynyt myös käsitöiden teko, vaikka hän ei omien sanojensa mukaan olekaan varsinainen käsityöihminen. Hän kutoo lapasia sukunsa lapasmallien mukaan ja niistä tehdessään kokee olevansa pyhyyden äärellä.

– Jos huomaa, että teen kutoessa-
ni virheen, en saa pyhyyden kokemusta.
Huomaan, että minun ja käsityön välillä
tapahtuu nyt jotakin, enkä pääse siihen
ihanaan pyhyyden tilaan. Kun lapaskuviot
sitten onnistuvat, olen harmoniassa, ja
minulla on ovi raollaan johonkin kollektiiviseen yhteyteen ja esiäiteihin. Ajatella, että sellaiseen pääsee pelkillä puikoilla ja villalangalla, hän hämmästelee.

Muutama vuosi sitten Gauriloff alkoi käyttää kolttapukua, jonka suunnitteli ja valmisti hänen serkkunsa, kolttakäsitöiden artesaani ja muusikko **Heidi Gauriloff**. Puku on rakas ja Gauriloff käyttää sitä aina, kun hänellä on siihen pienikin mahdollisuus. Puvun päähine ei edusta aivan perinteisintä mallia. Gauriloff pukeutui ensimmäisenä koltana uuteen kolttapäähineeseen Kuun metsän Kaisan juhlanäytökseen.

Kolttasaamelaisessa pukeutumisessa naisen lakki kertoo hänen siviilisäätynsä. Kolttasaamelaisilla ei ole aiemmin ollut sellaista lakkia, jota voisi käyttää nainen, joka ei ole naimisissa, mutta jolla on lapsia. Heidi Gauriloff tutki kolttaisten päähineitä perehtyen huolellisesti niiden symboliikkaan ja suunnitteli uuden lakin.

– Pukuni on muuten täysin perinteinen, mutta tämä uusi päähine on tiaramallinen. Kun tietää perinteen, sitä pystyy soveltamaan nykyaikaan. Kulttuuri muuttuu ja elää ajassa, iloitsee Katja Gauriloff. ●

Tea Ávall (oik.) opastaa Sinikka Simonahoa ikonimaalauksen alkeisiin aikuisten kriparilla.

Syksyn toiminta käynnistyy

Haluaisitko syventää tietojasi ortodoksisesta kirkosta ja uskosta?
Seurakuntien syksyn toiminnasta löydät monenlaisia mahdollisuuksia.

TEKSTI JA KUVA MIRVA BROLA

Seurakuntien aikuisille suunnattu toiminta on usein kerhomuotoista. Säännöllisiä toimintamuotoja ovat esimerkiksi ortodoksiakerho, raamattupiiri ja kirjallisuuspiiri. Aikuiskasvatuksen kerhoihin osallistuminen ei edellytä seurakunnan jäsenyyttä, vaan kaikki ovat tervetulleita osallistumaan ja tutustumaan ortodoksiseen uskoon ja elämään.

Aikuiskasvatuksen muotoja ovat niin ikään erityiset kurssit, kuten kummikoulu, avioliittokurssi tai aikuisten kristinoppikoulu sekä omalta osaltaan kirkko-kuorojen toiminta, ikonimaalauspiirit ja erilaiset luentotilaisuudet. Yhteisöllisyys-

tä vahvistetaan yhdessä tekemällä ja oppimalla.

Tärkeää opetustyötä tekevät Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan johdolla toimivat tiistaiseurat, joiden taapamisiin tyypillisesti liittyy kirkollinen alustus.

Kaikista seurakuntien toiminnoista saat tarkemmat tiedot oman seurakuntasi nettisivuilta tai tämän lehden kalenteriosiosta.

ORTODOKSIAKERHOISTA TIETOUTTA
Ortodoksiakerhot ja -piirit ovat aikuisille suunnattuja kerhoja, joissa voi syven-

tää tietämystään ortodoksisesta uskosta ja kirkosta. Niissä annetaan kirkon jäsenille valmiuksia keskustella omasta kirkosta oikeaan tietoon perustuen. Lisäksi tavoitteena on tukea ortodoksista identiteettiä.

Esimerkiksi Helsingin seurakunnassa kokoontuu kaksi ortodoksiakerhoa: keskustassa seurakuntasalilla sekä Tikkurilan kirkolla. Seurakuntasalin kerhon teemana on tänä syksynä ”ortodoksisen kirkon käännekohtia”.

Kerhoon voi osallistua koko toimintakauden tai valita ohjelmasta itseä kiinnostavat aiheet.

*”Yhteisöllisyys on
ortodoksisuuden
ihanin asia.”*

RAAMATUN TUTKISKELUA

Ortodoksiakerhojen ohella raamattupiirit edustavat seurakuntien perinteistä aikuiskasvatustoimintaa. Tapaamisissa luetaan, tutkitaan ja keskustellaan Raamatusta ortodoksisesta näkökulmasta aiheeseen perehtyneen ohjaajan johdolla.

Helsingin seurakunnassa raamattupiirit kokoontuvat seurakunnan kirjastossa ja Myllypuron kappelissa.

Kirjallisuuspiirien toiminta vaihtelee piireittäin: osassa keskustellaan ennakoon luetusta kirjasta, toisissa tavaan mielenkiintoisia kirjallisia vieraita. Käsiteltävät teokset ja aiheet eivät välttämättä ole uskonnollisia.

KOULUSTA EVÄITÄ KUMMIKSI

Helsingissä järjestetään tälläkin syyskaudella kummikoulu lokakuun kahtena ensimmäisenä lauantaina. Se on tarkoitettu kaikille kummeille tai kummiudesta ja kasteen teologiasta kiinnostuneille. Koulussa käsitellään kastetta, kirkkoon liittymistä ja kummiutta.

Kaksipäiväinen kummikoulu on kokonaisuus, mutta siihen voi ilmoittautua myös ainoastaan toiseen koulutuspäivään. Kummikoulu on suunnattu niin lasten kuin aikuistenkin kummeille. Myös muiden seurakuntien jäsenet ovat tervetulleita.

KIRKKOKUOROON?

Monet kirkkokuorot kaipaavat uusia laulajia. Kuorotoimintaan tullaan yleensä laulukokeen perusteella, mistä kannattaa tiedustella kuoron johtajalta.

Harjoitukset järjestetään yleensä keran viikossa, ja kuorot laulavat jumalanpalveluksissa tyypillisesti lauantai-iltaihin ja sunnuntaiaamuisin. Ortodoksisessa kirkkokuorossa laulaminen ei edellytä kirkon jäsenyyttä.

IKONEJA MAALAAMAAN

Ikonimaalauspiirien syyskausi on parhaillaan alkamassa. Helsingin seurakunnassa ilmoittautuminen tämän syksyn ikonipiireihin on jo päättynyt, mutta mahdollisia vapaita paikkoja voi tiedustella **Kaarina Lyhykäiseltä** (kaarina.lyhykainen@ort.fi). Ilmoittautuminen uusille maalareille on vuosittain elokuussa.

Muiden seurakuntien ikonimaalauspiirien tiedot löydät kalenteriosioista.

AVIOLIITTO TUTUKSI

Jo perinteeksi muodostunut avioliittokurssi järjestetään Helsingissä jälleen ensi toukokuussa. Parissa tunnissa esitellään avioliittoon vihkimisen toimitus ja veisut. Osallistujat voivat kysellä mieltä askarruttavia kysymyksiä.

Kurssi on suunnattu ensisijaisesti tuleville hääpareille, kruununkantajille, kaasoille ja bestmaneille, mutta Uspenskin katedraalissa järjestettävä tilaisuus on avoin kaikille asiasta kiinnostuneille. Tarkemmat tiedot tapahtumasta julkaitaan keväällä. ●

Kriparille kypsällä iällä

LUULITKO, että kripari on vain teinejä varten? Väärin. Ainakin Helsingin seurakunta järjestää kristinoppikouluja myös aikuisille. Toiminta alkoi vuonna 2011. Aikuisten kripari kokoontuu kolmena arki-iltana Helsingissä ja päättyy viikonlopun mittaiseen yhdessäoloon Kaunisniemen leirikeskuksessa Lopella.

Kriparin aikana tutustutaan oman uskon ja kirkon perusasioihin. Työskentelytapoina ovat alustukset, keskustelut sekä osallistuminen, erityisesti jumalanpalveluksiin.

Tuusulalainen **Seppo Koljonen**, 68, osallistui aikuisten kristinoppileirille viime maaliskuussa. Hän liittyi ortodoksiseen kirkkoon viisi vuotta sitten ja halusi kriparilla syventyä paremmin uskonoppiin.

Aikuisten kriparia hän pitää onnistuneena toimintamuotona.

– Jos on kirkon jäsen, niin on hyvä juttu, että täällä käydään läpi erilaisia asioita.

Hän harmittelee vain pieneksi jäänyttä osallistujajoukkoa ja erityisesti miesten vähyyttä: kymmenestä leiriviikonlopun osallistujasta vain kaksi on miehiä.

– Tänne olisi mahtunut enemmänkin osallistujia. Miehillä on jonkinlai-

nen ihmeellinen kynnys osallistua seurakunnan toimintaan. Mielestäni sillä ei ole merkitystä, onko mies vai nainen.

”OLEN ODOTTANUT TÄTÄ”

Myös helsinkiläinen **Sinikka Simonaho**, 68, on liittynyt ortodoksiseen kirkkoon viisi vuotta sitten. Aikuisten kriparilla hän pääsi tutustumaan muun muassa ikonimaalauksen saloihin.

– Tämä oli ensimmäinen kerta, kun kokeilin ikonimaalauksia. En nyt sanoisi, että ihan heti alan tätä harrastaa, mutta se tuntui aika kivalta, hän toteaa.

Simonaho on odottanut kriparia pitkään, sillä aikuisiällä kirkkoon liittyneenä hänellä ei ole ollut siihen aiemmin mahdollisuutta.

– Olen odottanut koko ajan, milloin aikuisten kripari tulee. Olen ollut antiin todella tyytyväinen. Tässä pääsee tutustumaan lähemmin ihmisiin. Suosittelen kriparia kaikille, sillä täällä pääsee yhdessä pohtimaan asioita.

– Yhteisöllisyys on ortodoksisuuden ihanin asia, Simonaho toteaa.

Helsingin seurakunta järjestää aikuisten kripareita kahden vuoden välein. Seuraava kripari on suunnitteilla vuodelle 2021.

– Näyttäisi, että Salkkareista muodostuu elämäntyö, sanoo Esko Kovero, joka on näytellyt Ismo Laitelan hahmoa 20 vuotta.

Perinne tukee juuretonta

Näyttelijä Esko Kovero pöristää Pyynikin näkötornille vuoden 1965 volkkarilla.

Tapaaminen on sovittu tuoreen munkin äärelle. Auto, paikka ja sokerimuruinen leivonnainen kuvastavat salkkarikonkarille tärkeää asiaa: perinnettä.

TEKSTI JA KUVAT ANNE KÄRKKÄINEN

Näyttelijä **Esko Kovero** on yli miljoonan suomalaisen tuttu Ismo Laitelan roolistaan Salatuissa elämissä. MTV3:n saippuasarja tuli keväällä pyörineeksi 20 vuotta, ja Kovero on ollut mukana alusta alkaen.

Olisitko aloittaessasi voinut kuvitella jatkavasi näin pitkään?

– En ikinä. Minulla oli vuoden sopimus ja optio puolestatoista vuodesta. Tekijät halusivat katsoa, miten sarjan suosio kehittyi, tamperelainen free-näyttelijä muistelee.

Katsojat tarttuivat Salkkari-koukkuun. Joka jakson lopussa sankarit jäivät pinnistelemaan mahdollittomaan tilanteeseen

kuten roikkumaan sormistaan livettävältä kallionkielekkeeltä.

Näitä cliff hangereita Ismo Laitelalle on riittänyt ehtimiseen vaihtuvista heiloista firman räjäytykseen.

– Mikään inhimillinen ei ole Ismolle vierasta.

Juuri roolin vaihtelevien käänteiden vuoksi aika sarjassa on kulunut Esko Koverolta nopeasti.

PERUSJÄÄRÄN JÄRKITYKSET

Hän uskoo, että käsikirjoittajien on ollut helppo kirjoittaa roolia perusjäärälle leskimiehelle. Pihlajakadun mielensä pahoittaja joutuu kerran toisensa jälkeen

kohtaamaan itselleen tai uskomuksilleen vaikeita asioita.

Traagisinta Ismon hahmolle oli Mia-tyttären kuolema aivokasvaimen. Lapsen varhainen poismeno on vanhemmalle pahinta, mitä voi tapahtua.

Esko Kovero kertoo, että sai tehdä paljon työtä pitääkseen erillään omat tunteensa ja roolihahmon, kun kotona oli suurin piirtein Mian ikäinen tytär.

– Uskon, että se prosessi vaikutti sekä minun ja Ismon sielunkuvaan.

Kahden vuosikymmenen kuluessa Ismon konservatiivinen hahmo on pysynyt omana itsenään mutta myös muuttanut.

Esko Kovero uskoo, että perinteitä on mahdollista säilyttää muuttuvassa maailmassa.

– Ehkä hän nykyisin ajattelee, mitä sanoo, ettei sanoisi, mitä ajattelee.

AURINKO NOUSEE SITTEENKIN

Onko Ismon kovanonnan hahmo opettanut Esko Koverolle jotain?

– Ehkä tietynlaista elämänuskoa, positiivisuutta. Vaikka joskus on tuntunut, että aurinko ei nouse, se nousee sittenkin joka aamu. Siinä on sokea taluttanut rampaa.

Salkkareita on tehnyt pitkään sama tekijäjoukko. Kuvausaikana se painaa töitä kiivaasti. Helsingin Konalan studiolla purkitetaan jakso päivässä viitenä päivänä viikossa.

– Olemme samanhenkisiä ihmisiä, jotka puhaltavat yhteen hiileen. Jos jokin alkaisi nyppiä, tällä tahdilla tekeminen olisi yhtä helvettä.

Esko Kovero arvostaakin suuresti positiivisia työtovereitaan. Muutamista pitkäaikaisista kollegoistaan hän mainitsee **Marja-Liisa Peuhun**, joka näyttelee Ulla Taalasmaata, **Pete Latun** (Ismon poika), **Sami Uotilan** (Aki Nikkinen) ja **Tommi Taurulan** (Kari Taalasmaa).

– Kun sarjaan tulee paluumuuttaja, on kuin perheenjäsen tulisi takaisin ulkomailta.

IHMINEN ETSII KUULUMISTA

Ismon hahmoa vähemmän tunnettua on Esko Koveron tausta. Hän on syntyisin Pohjois-Karjalasta Kuusijärveltä, nykyi-

sestä Outokummusta. Se oli Esko Koveron äidin kotipaikka. Isä taas oli siirtokarjalaisia Salmista Miinalan kylästä.

Koveron isän perhe joutui luovuttamaan kotinsa vuonna 1938 toisen maailman sodan alla Karjalankannaksen linnoitustöiden vuoksi. Korvauksena se sai maata Vantaanjoen varrelta entisestä Helsingin maalaiskunnasta.

– Isä ei palannut koskaan takaisin Karjalaan. Hän vain totesi, että mitä repimään auki vanhoja arpia.

Sen sijaan Esko Kovero kävi Salmissa 30 vuotta sitten etsiäkseen isovanhempiensa hautaa.

– Kai sitä etsii alitajuisesti ja tajuisesti juuriaan ja kuuluvuutta johonkin.

Matka oli pysäyttävä.

– Sitä ajattelee, että siellä juurten pitäisi olla, mutta tietyistä syistä niitä ei voi olla, hän viittaa Karjalan pakkoluovutukseen.

Isovanhempien hautaa ei löytynyt.

JATKUMOSTA TURVAA

Esko Kovero kertoo, että hän arvostaa perinteitä ja vaalii mielellään vanhaa. Esi-merkkinä kiiltelee Pyykinharjun pila-ripetäjien vieressä vuoden 1965 kuplavoikkari, "isän ensimmäinen ja viimeinen uusi auto".

Kohtaamme Tampereen perinteisimmässä kahvilassa, 90-vuotiaan Pyykinharjun näkötornin kupeessa. Ja mutustamme

Esko Kovero

- **Ikä:** 61 vuotta
- **Paikkakunta:** Tampere
- **Perhe:** Vaimo ja kaksi aikuista lasta.
- **Näytellyt:** mm. Vaasan ja Turun kaupunginteattereissa ja Tampereen työväenteatterissa. Freenäyttelijänä Rauman ja Tampereen teattereissa. Tunnetuin rooli MTV:n *Salattujen elämien* Ismo Laitela. Esiintynyt myös elokuvassa *Talvisota* lääkintäalikersantti Pernaana.

munkkeja, joita tunnetumpia Tampereella lienee vain mustamakkara.

Perinteitä Esko Koverolle edustaa myös karjalaisen isän ortodoksisuus, jota hän on siirtänyt eteenpäin lapsilleen.

– Ortodoksisuus on osa juuria, joita ei ole pystytty viemään pois.

Pääsiäiskirkko ja kodin ikonit kuuluivat kuvaan.

– Ikonin avulla ajatuksen voi keskittää ja lähettää rukouksella hyviä energioita suurempaan kokonaisuuteen.

Esko Kovero näkee, että ortodoksisuudessa yli 2000-vuotinen jatkumo tulee ihmistä.

– Perinteet ovat antaneet tällaiselle juurettomalle ihmiselle turvaa. Jos maailmassa kunnioitettaisiin perinteitä, ehkä ilmastonmuutos- ja sotaautisahdistukset eivät olisi niin suuria. Perinteitä on mahdollista säilyttää muuttuvassa maailmassa. Ne vievät ihmiskuntaa eteen-, ei taaksepäin. ●

"Ortodoksisuus on osa juuria."

Konnunsuon vankilan puretun kirkon risti toivottaa matkajat tervetulleiksi Skiittasaareen.

Skiittasaari kutsuu hiljentymään

Saimaalla sijaitsevaan Ilkonsaareen on kohonnut pienten pyhäkköjen ketju, joka kertoo itäisen kristinuskon rantautumisesta pohjolaan. Skiittasaareksi ristitty hiljentymispaikka on kaikille avoin.

TEKSTI MIRVA BROLA KUVAT SAARA KALLIO

Tarkkasilmäistä etelästä tulijaa tervehtii tuskin maisemasta erottuva rautainen risti. Se ei ole mikä tahansa risti, sillä se on poistettu Konnunsuon vankilasta puretusta luterilaisesta kirkosta. Samalla risti toivottaa ekumeenian hengessä tervetulleiksi kaikki hiljentymistä kaipaavat – vakaumuksesta riippumatta.

Pitkulainen, puolentoista kilometrin mittainen Ilkonsaari sijaitsee Taipalsaa-ren kunnan eteläosissa. Lappeenrannasta matkaa kertyy 25 kilometriä. Välimatkaa on juuri sopivasti, jotta tulija voisi nauttia

rauhasta ja hiljaisuudesta, sillä sitä varten saarta on kehitetty.

Ilkonsaaren taival hiljentymiskoh- teeksi alkoi vuosituhannen alkupuolel- la. Ajatus kehkeytyi Lappeenrannan or- todoksisen seurakunnan entisen kirk- koherran, rovasti **Markus Petsalon** joh- dolla paikallisten miesten ekumeenises- sa piirissä.

– Saimaa on monessa mielessä Luojan lahja. Ei riitä, että ihmiset käyvät sitä kat- somassa vaan heidän pitää kokea, että tä- mä on heidän omansa ja he kuuluvat tähän luontoon ja luomakuntaan, Petsalo sanoo.

Lopullisen sysäyksen hanke sai vuonna 2008 toteutuneen Athos-vuoren pyhiin- vaelluksen myötä, jolle osallistui puolen tusinaa lappeenrantalaista. Mitä pyhiin- vaelluksella oikein tapahtui?

– Athoksella jokaiselle tapahtuu se, et- tä kulkiessaan luostarista toiseen ihminen huomaa koko ajan prosessoivansa itseään. Athoksella hän käy jumalanpalveluksessa ja väsy siellä, nukkuu ja syökin huonos- ti, mutta koko ajan hän on Jumalanäidin varjeluksen ja suurten ihmisten äärellä, Petsalo kertoo.

Athoksella käyneet päättivät perustaa

Rakennusmestari Jaakko Pekkanen ihastelee työnsä jälkeä valamolaisessa tsasounassa.

Saimaan Skiitat ry:n, joka alkoi edistää suomalaisen kappelisaaren rakentamista. Toiveena oli tuoda jotain matkalla koettua omaan elämänpäiriin.

– Kukaan ei vartioi tätä saarta. Ihmiset saavat tulla ja kokea, hiljentyä, ja mennä pois vähäsen korjaantuneena. Pikkuisen se liikauttaa jotakin tuolla nahan alla, Pet-salo kertoo.

– Ja ne, jotka ymmärtävät rakentamisesta, voivat laskea, paljonko tänne on tuotu rautaa ja betonia ja montako sataa tuntia työtä on jouduttu tekemään.

ESIKUVIA MUKAILLEN

Ilkonsaaren omistaa Etelä-Karjalan Virkistysaluekeskus, jonka vuokralaisena Saimaan skiitat ry toimii. Ensimmäisenä saareen kohosi valamolainen tsasouna vuonna 2009. Tätä seurasivat konevitsalainen ja petsamolainen tsasouna sekä athoslainen kappeli. Viimeisimpänä saareen on kohonnut novgorodilainen kappeli, joka sai siunauksensa arkkipiispa Leolta elokuun alkupuolella.

Kullakin pyhäköllä on esikuvansa, jonka mallin mukaan saareen on rakennettu pienoiskokoiset jäljennökset. Esimerkiksi valamolaisen tsasounan mallina on toiminut Heinäveden Valamon luostarin pyhän Nikolaoksen rantatsasouna.

Pyhäköt on sijoitettu saarelle niin, että ne kertovat itäisen kristinuskon leviämisestä etelästä pohjoiseen, Välimereltä Jäämerelle. Niinpä pyhiinvaellus saaren eteläpäässä alkaa kreikkalaisesta athoslaisesta kappelista ja päättyy pohjois-päässä petsamolaiseen tsasounaan.

Kullekin saaren pyhäkölle on nimetty emoluostarinsa, joka on ollut merkittä-

Seppo Salpakari, Tero Parsama ja Jaakko Pekkanen valamolaisen tsasounan edustalla.

Tero Parsama intoutuu soittamaan petsamolaisen tsasounan kelloa.

Novgorodilainen kappeli seisoo ylväänä suomalaisen mäntymetsän keskellä.

Petsamolaiseen tsasounaan menijä saa varoa päätään, sillä rakennus on matala. – Panteleimon on vihkinnyt tämän petsamolaisen tsasounan. Hän tykkäsi tästä kuin mikä kun oli täällä, Seppo Salpakari muistelee.

Skiittasaaren pyhäköt

1. Pyhittäjä Trifon Petsamolaisen ja suurmartyyri Georgios Voittajan tsasouna. Vihittiin 2013. Esikuva: suurmartyyri Georgioksen kappeli Norjan Nätämössä.
2. Jumalanäidin Konevitsalaisen ikonin sekä pyhittäjä Arseni Konevitsalaisen tsasouna. Vihittiin 2011. Esikuva: Laatokan Konevitsan luostarin Hevoskiven tsasouna.
3. Pyhien Sergei ja Herman Valamolaisen sekä Nikolaoksen tsasouna. Vihittiin 2010. Esikuva: Uuden Valamon pyhän Nikolaoksen rantatsasouna.
4. Novgorodilainen pyhän Georgioksen kappeli. Vihittiin 7. elokuuta. Esikuva: Pyhän Georgioksen kirkko Staraja Ladogan linnoituksessa.
5. Varaus kiovalaiselle kappelille.
6. Athoslainen Ivronin Jumalanäidin ikonille pyhitetty kappeli. Vihittiin 2017. Esikuva: Athos-vuoren Ivronin luostarin Portaitissa-ikonin kirkko.
7. Varaus bysanttilaiselle kappelille Patmoksen luostarista.
8. Konnunnuon vankilakirkon entinen kattoristi.

vässä asemassa lähetystyössä ja ortodoksisen perinteen kasvattamisessa. Tämä selittää saaren uuden nimen, Skiittasaaren. Tsasounat ja kappelit ovat tavallaan emoluostariensa sivuluostareita eli skiittoja, joskin kilvoittelijoita niissä ei asu.

Pyhäköt on rakennettu lahjoitusvaroin ja mahdollisuuksien mukaan vapaaehtoisvoimin. Yhdistyksellä on paikat katsottuna vielä kahdelle pyhäkölle, mutta niiden suunnittelua saati toteutusta ei vielä ole aloitettu.

– Niitä ei tehdä ennen kuin ovat rahoittajat valmiina, toteaa Saimaan skiittat ry:n puheenjohtaja **Seppo Salpakari**.

Rakentaminen saarella on edennyt viimeisen vuosikymmenen ajan sen verran rivakasti, että tekijätkin kaipaavat jo lepoa.

EKUMENIAN HENGESSÄ

Viime vuonna Skiittasaarella vieraili parituhatta kävijää valtaosin omatoimisesti veneillen. Seurakuntien vierailijaryhmiä käy silloin tällöin, mutta enemmänkin kävijöitä toivottaisiin.

– Toiveena on, että kaupalliset veneet saisivat sen verran tienestää, että tavalliset ihmiset pääsisivät tänne. Saari on tarkoitettu palvelemaan kaikkia, Petsalo sanoo.

Pyhäkköjen ovet ovat avoinna ympäri vuoden tutustumista ja hiljentymistä varten. Tsasounissa ja kappeleissa vierailijoita odottaa sekä ortodoksisia että luterilaisia rukouskirjoja.

Skiittasaaren rakentajia: Jaakko Pekkanen, Aleksanteri Scharin, Seppo Salpakari ja Tero Parsama.
– Rakennustöissä on koeteltu omia ja kotijoukkoja, Salpakari myöntää.

Athoslainen kappeli ulkoa päin.

Skiittasaaren Kristus-lapsi ja Neitsyt Maria on ainoa lajiaan. Sen on maalannut rovasti Markus Petsalo.

Jumalanpalveluselämää Skiittasaaresa vietetään hiljaiseen, mahdollisuuksien mukaan temppelijuhlat huomioiden. Palveluksia voi toimittaa kuka vain pyhäköissä vieraileva pappi. Ortodoksisista liturgioista ja rukouspalveluksista on pääosin vastannut rovasti Petsalo.

Ensimmäinen saarella toimitettu palvelus oli kuitenkin luterilainen avioliittoon vihkiminen valamolaisessa tsasounassa vuonna 2009. Alkuvaiheessa liturgioita toimitettiin myös ekumeenisesti niin, että palveluksen alkuosa oli yhteinen mutta ehtoolliselle jakauduttiin eri pyhäköihin.

– Konevitsalaisessa tsasounassa pidettiin yhteinen osa, ja sieltä luterilaiset siirtyivät ehtoolliselle valamolaiseen tsasounaan. Viimeksi toimitin tällaista palvelusta 2014, muistelee **Matti J. Kuronen**, yhdistyksen hallituksen jäsen ja eläkkeellä oleva luterilainen rovasti.

– Hartauselämä saarella on pääsääntöisesti ortodoksista.

Skiittasaaren rakentamiselle on alusta alkaen ollut Suomen ortodoksisen kirkon tuki. Sille ehti antaa siunauksensa edemmennyt arkkipiispa **Johannes**. Sittemmin pyhäkköjä ovat vuorollaan käyneet vihkimässä kirkkomme piispat Leo, **Arseni**, **Panteleimon** ja **Ambrosius**. Onpa hanketta esitellyt myös patriarkka **Bartolomeokselle**, jonka luona saaren puuhamiehet vierailivat 2010.

JUMALANÄIDIN SUOJELUKSESSA

Saaren kolme tsasounaa istuvat luontevasti suomalaiseen metsämaisemaan, mutta hohtavan valkoisena ylös kohoava novgorodilainen kappeli on hämmästyttävä näky pienellä nyppylällä mäntyjen keskellä. Sen on suunnitellut rovasti Markus Petsalo, joka on vastannut myös kappelin ikonien maalauksesta.

– Jos Jumala suo, ensi vuonna tänne tulee vielä loput ikonit, kuten Kristuksen syntymäikoni, hän suunnittelee.

Petsalo kertoo, että Skiittasaaren rakentaminen on alusta alkaen sujunut erityisessä varjeluksessa: Rikkoutuneen vesipumpun pultin luultiin roiskahtaneen kauas järveen, mutta seuraavana päivänä se löytyikin Petsalon kotitalon patiolt. Näköalapaikalle sattumalta tullut perhe saapui juuri parahiksi estämään alkaneen tulipalon.

– Tämän tapaisia asioita on tämän saa-

ren ja rakennustyömaan ympärillä ollut. Jumalanäiti on tässä voimallisesti ollut läsnä, niin kuin Athos-vuorellakin.

Athos-vuorta pidetään Jumalanäidin puutarhana. Voisiko athoslaista tunnelmaa aistia myös Skiittasaarella, vaeltamalla pyhäköstä toiseen?

– Se riippuu ihmisestä, onko hänellä sellaista sisäistä pohdiskelevaa hartautta. Kaikki voi tapahtua myös niin ulkokohtaisesti, ettei mitään huomaa eikä näe.

Kuumana kesäpäivänä Skiittasaarella vaeltava pääsee hyvinkin osaksi luomakuntaa. Rauha ja tyyneys ovat käsin kosketeltavia. Vesiskootterit tai elämisen äänet loistavat poissaolollaan. Silmänsä sulkeamalla kuulee lehtien havinan ja haistaa tervan tsasounan pinnasta. Mieleen nousee sanonta ”metsä kirkkoni olla saa”.

– Ihmisessä on herätettävä rakkaus Luoja kohtaan. Hän antaa meille käytettäväksi tällaiset asiat. ●

Kulkuyhteydet

Ilkonsaari sijaitsee Taipalsaarella Etelä-Karjalassa. Saaren eteläiseen laituriin pääsee kaikilla Saimaalla liikkuvilla aluksilla.

Tilauristeilyjä Lappeenrannasta:

M/S Heidi, facebook: Lento-Vene M/S Heidi, puh. 0400 255 988

M/S Saimaa Margareta, www.saimaanristeilyt.fi

Tilauristeilyjä Imatralta:

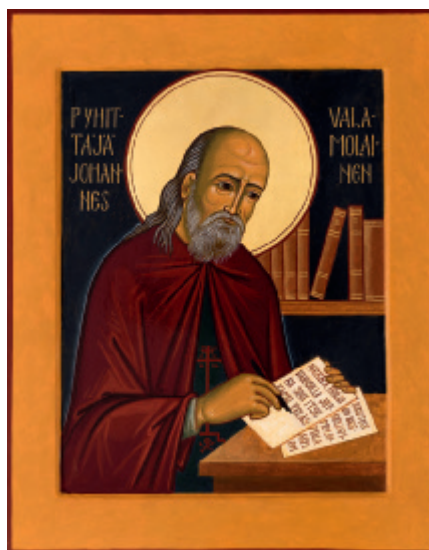
M/S Emma, www.ms-emma.net

Началось молитвенное прославление новых святых

В течение лета состоялись богослужения, на которых к числу упоминаемых в нашей церкви святых добавились первые подвижники Финляндской православной церкви, прославленные в лике святых.

Торжественное богослужение, связанное с прославлением в лике святого схигумена Иоанна, состоялось в конце мая – начале июня в Спасо-Преображенском Валаамском монастыре. Память преподобного Святителя Иоанна Валаамского будет праздноваться 5 июня.

Прославление в лике святого Иоанна Кархапяя состоялось в церкви Святой пророчицы Божией Анны с 12 по 13 июля. Память священномученика и исповедника Иоанна Сонкаярантского будет праздноваться 8 марта.

Иконы новых святых.

Еще можно успеть выдвинуть кандидата на выборы

Этой осенью в православных приходах ФПЦ пройдут выборы в Собрания уполномоченных приходов. На выборах, которые пройдут в ноябре, члены Собрания уполномоченных будут избираться на период, начинающийся с 2020 года.

Срок подачи заявок на участие в выборах продлится до 19 сентября. Летом Центральное церковное управление обнародовало пояснение о том, кто может выставлять кандидатов на выборы: в связи со снижением возрастной границы уже 16-летние прихожане имеют право выставить на выборы кандидата.

Заявка кандидата на выборы опубликована в июньском номере

Ortodoksiviesti. Также заявки можно взять в канцелярии прихода.

Выдвигаемому кандидату должно быть не менее 18 лет, это должен быть имеющий право голоса член прихода, не являющийся постоянным работником церкви.

Приветствуется участие в выборах в Собрания уполномоченных разнообразных кандидатов, в том числе и иностранного происхождения.

Подробнее информацию о выборах и выдвижении кандидатов вы сможете получить в канцелярии вашего прихода, а также в разделе выборов на сайте Хельсинкского прихода: www.hos.fi/seurakuntavaalit/

БИБЛИОТЕКА ПРИХОДА
открыта по понедельникам
и вторникам в 10–15 ч,
по средам и четвергам
в 15–19 ч.
Liisankatu 29 а, 2-й этаж

21 сентября в субботу в
помещении приходской
библиотеке с 11–14 состоится
лекция на тему Психосоматика.
Влияние христианских
ценностей на эмоциональное
состояние человека. Лекцию
проводит семейный
консультант Елена Вионцек.

– Viime liturgiassa käytettiin viittä kieltä, mutta pääsiäisliturgiassa evankeliumiteksti luettiin 17 eri kielellä, pappi Timur Zolotuskiy kertoo.

Kristinuskolla on Islannissa pitkä historia

Kristinuskosta tuli Islannin virallinen uskonto vuonna 1000. Ortodoksit ovat Islannin kristillisistä vähemmistöryhmistä pienimpiä. Valtaosa Islannin ortodokseista on muualta muuttaneita.

TEKSTI JA KUVAT PÄIVI ARVONEN

Islantia on pidetty viikinkien asuttamana. Arkeologiset löydöt todistavat sen, mistä viikinkien kirjoittamissa teksteissäkin mainitaan: saarelle saapuneet viikingit kohtasivat kristittyjä, joita viikingit kutsuivat nimellä ”papar”.

Islannin varhaisimpia asukkaita olivatkin jo noin sata vuotta ennen viikinkien tuloa saarella käyneet kristityt erakkomunkit. Etelä-Islannista löytyneiden, ihmisten kaivamien luolien seinämissä on useita ristikaiverruksia.

Tutkijat olettavat, että luolat ovat saarelle tulleiden kristittyjen munkkien kaivertamia. Kaiverrusten tyyli on samanlainen kuin Skotlannin ja Irlannin ulkosaa-

riolta löytyneissä luolissa. Purkautuneen tulivuoren tuhkerakroksen perusteella luolat on ajoitettu noin vuoteen 800 jKr. eli noin sata vuotta viikinkiajan alkamista varhaisemmaksi.

Kristinuskosta tuli Islannin virallinen uskonto jo vuonna 1000. Päätös tehtiin kansankäräjillä. Käytännössä viikinkien pakanauskonto eli vahvana kristinuskon rinnalla vuosisatoja. Islannissa omakuttiin luterilaisuus 1500-luvun alussa ja viimeinen katolinen piispa teloitettiin vuonna 1550.

– On hienoa, että Islannin varhaisin asutushistoria on kristillistä. Vaikka erakkomunkit asuivat lähinnä pienillä

Projektityöntekijä Olga Pokrovskaya tuli kirkkoon ensin vapaaehtoistöihin ja vastaa nyt kirkon nuorisotyöstä. – Tunnen olevani Islannissa vähemmistöä, koska en puhu kieltä ja olen ortodoksi.

saarilla Islannin ympärillä, koen että olen täällä kristittyjen munkkien jalanjäljissä, sanoo Venäjän ortodoksikirkon pappi **Timur Zolotuskiy**.

Nykyään islantilaisista 80 prosenttia on kristillisten yhteisöjen jäseniä. Uskonnottomiksi itsensä määrittelee 18 prosenttia ja ei-kristilliseksi kaksi prosenttia. Islantilaisista 67 prosenttia kuuluu luterilaiseen kansalliskirkkoon.

Muut kristilliset uskonnolliset yhteisöt, kuten Islannin katolinen kirkko ja vapaakirkot, ovat pieniä vähemmistöjä. Ortodoksiset seurakunnat ovat vähemmistöistä pienimpiä, ja niiden jäsenmäärä on yhteensä muutamia satoja.

"OVMME OVAT AVOINNA"

Reykjavikin keskustan laidalla, omakotitalojen keskellä yhden valkoisen talon katonharjassa on ortodoksinen Alakerran olohuone on muutettu pieneksi kirkkosaliksi. Kirkon seinillä on eri puolilta maailmaa lahjaksi saatuja ikoneita.

– Ovmme ovat avoinna kaikille. Liturgiankin aikaan kirkkoon voi tulla vain istumaan, emme käännä ketään pois, sanoo pappi Timur Zolotuskiy.

Hän on toiminut Venäjän ortodoksikirkon pappina Islannissa 14 vuotta. Seurakunta on perustettu vuonna 2001, mutta ensimmäinen Venäjän ortodoksikirkon jumalanpalvelus Reykjavikissa pidettiin vuonna 1986 kaupungissa vierailleen ortodoksien toimesta.

– Ensimmäisen liturgian Reykjavikissa toimitti metropoliitta **Pitirim** vuonna 1995. Sen jälkeen täällä asuvat Venäjän ortodoksit kirjoittivat Moskovaan ja pyysivät omaa pappia, Zolotuskiy kertoo.

Kirkko on toiminut nykyisessä vuokratilassa kymmenen vuotta. Liturgia järjestetään lauantai-iltaisina ja sunnuntaiaamuina.

– Useimmat ihmiset osallistuvat liturgiaan kahdesti viikossa, paikalla on yleensä nelisenkymmentä ihmistä, jois-

Ekumeeninen patriarkaatti laajeni Islantiin

ISLANTIIN on tänä vuonna perustettu Konstantinopolin ekumeenisen patriarkan alainen seurakunta. Avajaisliturgian toimitti 7. huhtikuuta Ruotsin ja koko Skandinavian metropoliitta **Kleopas**, jonka kanoniseen alueeseen uusi seurakunta kuuluu.

Ajatus uuden seurakunnan perustamisesta syntyi patriarkka **Bartolomeuksen** vieraillessa Islannissa vuonna 2017. Uusi seurakunta nimettiin patriarkan suojelupyhän, pyhän apostoli Bartolomeoksen mukaan.

ta 10 on lapsia, Zolotuskiy kertoo.

Seurakunnan tilaisuuksiin osallistuvat ovat pääosin Islannissa ja Reykjavikissa asuvia venäjänkielisiä, jotka edustavat monia eri kansallisuksia. Islannissa arvioidaan asuvan noin 2000 venäjänkielistä. Valtaosa aktiiveista on Venäjän ortodokseja sekä ilman omaa pappia olevan Serbian ortodoksikirkon jäseniä.

– Viime liturgiassa käytettiin viittä kieltä, mutta pääsiäisliturgiassa evankeliumiteksti luettiin 17 eri kielellä, Zolotuskiy kertoo.

Hän pitää kieltä tärkeänä yhdistävänä tekijänä, mutta harmittelee sitä, että yhteisestä kielestä huolimatta kansallisuus on erot-

tava tekijä.

– Kirkkomme pyrkii rohkaisemaan eri kansallisuksia yhteistyöhön seurakunnan asioiden hoidossa, Zolotuskiy sanoo.

ERILAISIA NÄKEMYKSIÄ

Vapaamielisyys Islannissa Timur Zolotuskiy on yllätykseen törmännyt jyrkään suvaitsemattomuuteen ja saanut konservatiivisten mielipiteitensä esille tuomisen vuoksi vihapostia.

– Periaatteessa asenne täällä minua ja kirkkoamme kohtaan on positiivinen. Mutta Islannin kirkkoilla ja kristityillä on hyvin erilaisia näkemyksiä moraaliasioista, Zolotuskiy sanoo.

Hän on surullinen siitä, että Islannin yhteiskunta tuntuu menevän koko ajan kauemmaksi kristillisistä juuristaan ja Raamatun opetuksista.

Esimerkiksi Islannin parlamentin viime kesänä yksimielisesti hyväksymä laki nimien sukupuolineutraaliudesta on hämmäntävä asia. Uusi laki sallii myös sukupuolen muuttamisen ilman hoitoja tai diagnooseja sekä mahdollisuuden määritellä itsensä muunsukupuoliseksi.

– Islanti on ollut kristinuskon valaisema vuosisatojen ajan. Näen ongelmalliseksi sen, että Islannin luterilainen kirkko yrittää mukailla ja myötäillä kansan mielipidettä sen sijaan, että toimisi mielipidejohtajana, Zolotuskiy sanoo.

Näkemyserot eivät kuitenkaan estä keskustelua.

– Venäjän ortodoksikirkolla on tapaa- misia Islannin luterilaisen kirkon kanssa, ja olemme jäseniä kristillisessä dialogiryhmässä, joka kokoontuu useita kertoja vuodessa, Zolotuskiy kertoo.

HAAVEENA OMA LUOSTARI

Zolotuskiy esittelee havainnekuvia uudesta kirkosta, jonka hän olettaa olevan valmis viiden vuoden päästä.

– Tämä rakennus on liian pieni, tarvitsemme isomman kirkkosalin ja myös penkkejä niille, jotka eivät jaksu seistä.

Hän haaveilee myös omasta luostarista.

– Luostari olisi kaikin tavoin paluuta juurille, niin kristinuskon historian kuin Islannin asutushistoriankin näkökulmasta.

Luostarin asukkaiden Zolotuskiy olettaisi tulevan pääosin Islannin ulkopuolelta.

– Meillä oli seurakunnan jäsenenä suomalainen, luterilaisesta ortodoksiksi kääntynyt, Reykjavikissa asuva mies. Hän halusi luostariin ja hänestä tuli Valamon munkki. ●

"Olen täällä kristittyjen munkkien jalanjäljissä."

Nimi: Kirill Härkänen**Ikä:** 90 vuotta**Asuu:** Helsingissä**Perhe:** kolme lasta, lapsenlapsia, lapsenlapsenlapsi ja kissa Miki**Ammatti:** eläkkeellä, teki uran liikenneturvallisuusasiantuntijana**Harrastukset:** klassisen musiikin kuuntelu, konserteissa käyminen

TEKSTI JA KUVA SAARA KALLIO

Kahdessa maassa kasvanut

SYNNYIN Leningradissa Suomen kansalaisena vuonna 1929. Vanhempani olivat tällöin jo kauan asuneet Pietarissa. Sukunimemme Härkänen tuli isäni **Vladimirin** isoisältä, joka muutti Liperistä Viipuriin. Kävin usein mummoni kanssa kirkossa, ja lapsena ajattelin, että minusta tulee isona pappi. Kun menin Neuvostoliitossa kouluun risti kaulassa, tuli yllättäen lääkärintarkastus ja jouduin vaikeuksiin ristin takia. Äidin käskettiin tulla nopeasti kouluun. Hänelle sanottiin, että otakaa risti pois pojaltanne, ettei lasta kiusata. Käytin ristiä sitten muulloin paitsi koulussa.

Vuonna 1938 monet ulkomaalaiset asukkaat häädettiin Neuvostoliitosta. Isäni sai käskyn lähteä maasta kahden viikon kuluessa. Hän matkusti Suomessa asuneen veljensä luokse. Viikon kuluttua äitini sai samanlaisen hädän. Olimme junassa ainoat matkustajat. Rajalla minua ei haluttu päästää maasta ja äidiltäni tiivattiin, että miksi viette pojan pois. Asiaa selviteltiin, kunnes rajavartija lopulta palasi ja sanoi äidilleni, että saatte mennä. Vartija piti pienen tauon ja lisäsi: ”Mollemmat.” Olin yhdeksänvuotias, kun tulimme Suomeen. Opin suomen kielen yhdessä vuodessa. Sota-aikana venäjän kie-

”Kannattaa miettiä mitä jättää jälkeensä.”

lellä puhumista ei katsottu Suomessa hyvällä, mutta meidän asemaamme helpotti se, että sukunimemme on suomalainen.

Vuoden 1939 kesänä minut lähetettiin lasten kesäleirille Raivolaan, jossa tapasin ensimmäisen kerran tulevan puolisoni **Lydmilan**. Ihastuin hänen hymykuoppiinsa. Kaunein muistoni ortodoksisuudesta on, kun meidät vihittiin Pyhän Kolminaisuuden kirkossa. Muistan, kuinka vihkitilaisuudessa joku kuorosta kuiskasi, että onpa kaunis pari. Minulla on yhä tallessa tuohuksemme. Saimme kolme lasta, kaksi poikaa ja yhden tytön.

Opiskelin teknillisessä korkeakoulussa diplomi-insinööriksi. Keskityin tieverkon kehittämiseen ja liikenneturvallisuuden parantamiseen. Työn puitteissa matkustelin paljon ulkomailla. Sain Moskovassa akateemikon ja kunniaprofessorin arvonimet, joista olen iloinen ja ylpeä. Myöhemmin tein töitä myös ulkoministeriölle. Venäjää osaavien kannattaa pitää huolta kielitaidostaan, sillä venäjän kielestä on hyötyä monissa ammateissa. On

myös erittäin tärkeää, että Suomeen tulevat maahanmuuttajat opettelevat suomen kielen.

Polvistun kotona aamuin illoin ikonien eteen rukoilemaan rakkaitteni puolesta. Onnellinen avioliittoni kesti 62 vuotta. Viimeiset viisi vuotta vaimoni sairasteli ja olin hänen omaishoitajansa. Olimme silloinkin onnellisia, koska saimme olla yhdessä. Silloin kun en pääse kirkkoon, kuuntelen ortodoksista kuoromusiikkia. Uspenskin katedraalikuoro on yliveto. Kuuntelen mielelläni klassista musiikkia. Kansakoulussa minulle opetti musiikkia kuuluisa säveltäjä ja pianisti **Heino Kaski**. Kerran hän komensi: ”Härkänen tänne.” Hän säesti pianolla ja käski minun laulaa. Tein työtä käskettyä. Kaski lopetti soiton ja sanoi: ”Kuule, mene oikein nopeasti paikallesi, niin saat kuutosen.”

Nuoremmille haluaisin antaa sellaisen elämänohjeen, että kannattaa miettiä mitä jättää jälkeensä. Olen kirjoittanut yli kaksituhatta sivua muistelmia sukumme historiasta. Tietoisuus omista juurista ja historiasta on tärkeää. Omasta elämästä ja suvun vaiheista on hyvä jättää tietoa myös jälkipolville. Kun muistelen aikaa taaksepäin, voin sanoa, että minulla on ollut ihana elämä. ●

Pelasta, Herra, sinun kansasi ja siunaa sinun perintöäsi. Anna kirkollesi voitto vihollisista ja suojele ristilläsi sinun valtakuntaasi. – *Tropari, 1. säv.*

”Maailma on
Jumalan lahja.
Se on annettu meille
jakamista varten.”

Arkkipiispa Leo
sivu 31

Rummutus kuuluu etiopialais-ortodoksien palveluksiin.

SYNTISET SOITTIMET?

TEKSTI MIRVA BROLA KUVA EDDIE GERALD / ALAMY STOCK PHOTO

■ Luterilaisessa kirkossa kaikuva urut, mutta ortodoksisessa kirkossa Jumalaa ylistetään vain ihmisäänin. Miksi on näin?

– Soittimia ei ole koskaan kielletty, mutta kirkossamme on alusta saakka vallinnut periaate, ettei niitä käytetä, tiivistää kirkkomusiikin yliopistotutkija **Maria Takala-Roszczenko** Itä-Suomen yliopistosta.

Taustalla on kirkkolaulun sisällön keskeisyys: laulun tehtävä on pukea pyhä sana säveliin.

Varhaiset kirkkoisät rinnastivat soittimet juutalaisen temppelijumalanpalveluksen veriuhereihin. Näistä kummastakin kristillinen kirkko luopui. Toinen peruste on, ettei kirkko halunnut samaistua antiikin roomalaisten jumalkulttien rituaaleihin, joissa käytettiin erilaisia soittimia.

Näin vakiintui ymmärrys ihmisäänestä kaikkein täydellisimpänä instrumenttina Jumalaa ylistettäessä. Kirkkoisät ovat kirjoittaneet, kuinka ihminen on rakenteeltaankin kuin soitin ja soi Jumalan luomana paremmin kuin mikään eloton instrumentti.

Hilkka Seppälän teoksessa *Ortodoksisen kirkkolaulun teologia* todetaan, etteivät edes pahimmat harhaoppiset koskaan ajatelleet soitinten käyttöönottoa jumalanpalveluksessa.

– Kun sanotaan, että ortodoksinen kirkko on kieltänyt soittimet, se ei pidä paikkaansa. Meillä ei ole ainoatakaan kanonia, jossa tällais-

ta olisi säädetty. Yksimielisyys soitinten käyttämättömyydestä on ollut niin vahva, ettei kanonia ole tarvittu, Takala-Roszczenko toteaa.

Kuitenkin ortodoksisessa maailmassa käytetään paikoitellen soittimia. Orientaaliortodokseista koptit soittavat jumalanpalveluksissaan pieniä käsisymbaaleja ja triangeleja, etiopialaisilla puolestaan on rumpuja ja kulkusia. Käytäntöihin vaikuttavat paikalliset kulttuuri-piirteet.

– Suitsutusastiaa kulkusineen voi meilläkin käyttää instrumentin omaisesti, mutta sitä ei nähdä soittimena sinänsä.

Amerikankreikkalaisissa ortodoksikirkkoissa voi olla urkuja, joilla soitetaan tasaista pohjaääntä ihmisäänien tueksi. Myös Suomen ortodoksisessa kirkossa on historian saatossa tapailtu urkujen koskettimia.

– 1930-luvulla Suomessa ortodoksit pitivät palveluksia monesti kouluissa, joissa oli urkuharmoni. Tiedossa on tapauksia, joissa jumalanpalveluksia säestettiin urkuharmonilla. Näihin kirkon johto reagoi kyllä välittömästi kieltäen soittamisen, Takala-Roszczenko naurattaa.

Entä kirkonkellot? Soittimina niitä ei pidetä, koska ne eivät ole osa jumalanpalvelusta. Kirkonkellojen soitot ovat merkkejä, joilla kutsutaan palvelukseen ja merkitään tiettyjä palveluksen osia.

Jokaisen pyhän elämästä löytyy jokin piirre, josta voimme ottaa oppia.

Tie pyhien luo

Suomessa on äskettäin kanonisoitu kaksi uutta pyhää: pyhittäjä Johannes Valamolainen sekä pyhä marttyyri ja tunnustaja Johannes Sonkajanrantalainen. Kuinka kunnioitamme pyhiä, pohtii Lintulan luostarin äiti Ksenia.

TEKSTI NUNNA KSENIA KUVA VLADA WAHLSTÉN

Meillä saattaa olla ongelmia suhteissa pyhiin ihmisiin. Pyhät ihmiset voivat tuntua kaukaisilta ja epätodellisilta. Joku joutuu ehkä ponnistelemaan, että pystyisi uskomaan edes Kristukseen ja rukoilemaan Jumalaa, eikä voimia ja kiinnostusta sen jälkeen enää riitä pyhiin uskomiseen.

Oman elämän vaikeuksien keskellä esimerkiksi kirkkoisät Basileios Suuri ja Johannes Krysostomos tai munkkikilvoituksen isähahmo Antonios Suuri tuntuvat toivottoman vierailta ja kaukaisilta. Joku voi epäillä, onko pyhiin uskomisen ja pyhien rukoileminen edes sopivaa tai yleensäkin

vähättelee pyhien merkitystä.

Näin on asianlaita ennen kaikkea lännessä, missä helposti etäännyttään perinteisestä ortodoksisesta ajattelusta ja missä protestanttinen opetus vaikuttaa ortodoksienkin käsityksiin ja rukouselämään.

Ensimmäinen asia pyhistä puhuttaessa on muistaa Kristuksen sanat siitä, että Jumalalle kaikki ovat eläviä (Luuk. 20:38). Pyhät elävät, vaikuttavat ja toimivat edelleen.

SAMAN KIRKON JÄSENIÄ

Onkin hyvä palauttaa mieleen ortodoksinen käsitys kirkosta. Kirkko koostuu kah-

desta osasta, taistelevasta maanpäällisestä seurakunnasta, johon me elävät ihmiset kuulumme, ja toisaalta riemuitsevasta taivaallisesta seurakunnasta, johon kuuluvat pyhät.

Yhdessä pyhien kanssa me muodostamme Kirkon, Kristuksen Ruumiin. Saman ruumiin jäseninä me tietysti olemme yhteydessä toisiimme ja huolehdimme toinen toisestamme (ks. 1. Kor. 12:12–30).

Miten tämä keskinäinen yhteys meidän ja pyhien välillä ilmenee? Meidän puoleltamme se ilmenee rukouksena, eli muistamme pyhiä rukouksessa, pyydämme heiltä apua, vietämme heidän muistopäi-

viään. Pyhien puolelta se ilmenee rakkautena ja auttamishaluna.

Voidaan ajatella, että elämme pyhien kanssa ikään kuin samassa talossa, mutta talon eri huoneissa. Silloin rukouksemme pyhien puoleen on kuin seinään koputtamista: ”Hei, sinä siellä, kuuletko? Nyt tarvittaisiin tällaista apua!”

Entä pyhät? He elävät ikään kuin talon yläkerrassa, josta he katselevat kahteen suuntaan: taivaaseen ja taivaan kirkkauteen ja autuuteen ja toisaalta alas maan päälle. He näkevät meidän elämämme ja asiamme. He tietävät murheemme ja kuulevat rukouksemme.

Maan päällä eläessään pyhät oppivat Jumalan rakkautta, ja kenellä on rakkaus maan päällä, hän vie sen mukanaan iankaikkiseen elämään Taivaan Valtakuntaan, missä rakkaus kasvaa ja tulee täydelliseksi. Jos rakkaus ei täällä voi unohtaa veljeään, niin sitä suuremmalla syyllä pyhät eivät unohda meitä vaan rukoilevat meidän puolestamme.

Avainsana on rakkaus. Pyhät voisivat uppoutua Jumalan katselemisen ihanuuteen ja autuuteen ja unohtaa kaiken muun, mutta rakkaus ei salli sitä. Käskey rakastaa lähimmäistä on juurtunut pyhien sydämeen. Jo maanpäällisen elämänsä aikana pyhät auttoivat ihmisiä rukouksillaan. Taivaissa he haluavat vain, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja että kaikki saisivat nähdä Jumalan kunnian ja sen kirkkaiden, jonka he itse näkevät.

Entä miten me voisimme tulla osalliseksi tuosta pyhien ihmeellisestä, rakkauden täyttämästä maailmasta? Miten saisimme siitä jonkinlaisen otteen?

Ensiksi on tärkeää, että elämme Kirkon yhteydessä, Kristuksen Ruumiin, Kirkon jäsenenä. Silloin kuulumme jo samaan yhteisöön, samaan Kirkko-Ruumiiseen pyhien kanssa. Elämme samassa talossa.

Samassa yhteisössä eläminen kuitenkin tarkoittaa, että hyväksymme tuon yhteisön elämäntavan, normit ja päämäärät. Kristilliseen, kirkolliseen ja ortodoksisen elämäntapaan kuuluu päivittäinen rukous, jonkinlainen paastoaikojen ja -päivien huomioonottaminen, hengelli-

nen lukeminen, Kirkon jumalanpalveluselämään osallistuminen (erityisesti ehtoollisen ja katumuksen sakramentit) ja yleensäkin käskyjen noudattaminen sekä lähimmäisen rakastaminen.

Kristus itse kiteyttää tämän kaiken rakkauden kaksoiskäskyyn: ”Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi ja koko voimallasi” ja ”Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi” (Mark. 12:30–31).

Kirkosta vieraantuneen ja pelkästään aineellisten asioiden parissa askaroivan ihmisen on vaikeaa kokea ja tajuta pyhien apua ja läsnäoloa, koska hän elää itse aivan toisenlaisessa maailmassa ja toisenlaisessa hengellisessä ilmapiiirissä kuin pyhät.

Jos hyväksymme kirkollisen elämäntavan itseämme koskevaksi ja yritämme noudattaa sitä, astumme silloin sisään pyhien maailmaan ja siihen kilvoittelun täyttämään elämäntapaan, jota pyhät noudattivat. Silloin olemme oikeutettuja pyytämään ja saamaan heiltä apua.

PYHÄT AUTTAJINA

Pyhien tuntuvasta avusta vaikeissa elämäntilanteissa voisi kertoa paljonkin esimerkkejä. Puhutaan siis siitä, mitä tavallisesti sanomme ihmeiksi.

Kerrottakoon yksi esimerkki Sergei ja Herman Valamolaisten ihmeistä. 1800-luvun puolivälissä erään Laatokan Karjalassa asuvan karjalaisperheen poika sairastui rokkoon, joka vioitti pojan silmää. Poika oli muutenkin hyvin heikossa kunnossa, kuolemaisillaan. Kerran perheen isä seisoi ikonien edessä rukoilemassa apua pyhiltä Sergeiltä ja Hermanilta. Samassa sairas poika huusi kovalla äänellä:

– Isä, kuka on tuo munkki, joka seisoo sängyn vieressä?

– Mikä munkki, eihän täällä ole ketään! isä vastasi.

Mutta tähän poika sanoi:

– Miten niin ei ole. Ihan äsken hän otti pullosta jotakin ja voiteli kipeän silmän, ja nyt minä näen.

Isä meni kiireesti lapsen luo ja näki, että silmä oli parantunut, ja pian poika toipui kokonaan.

*”Jokainen pyhä
auttaa meitä omalla
erityisellä tavallaan.”*

Isä ymmärsi, että pojan oli parantanut jompikumpi Valamon ihmeidentekijöistä ja kävi tämän jälkeen usein Valamossa kiittämässä pyhittäjäisiä Sergeitä ja Hermania.

Kirkon kokemus on tulvillaan kertomuksia pyhien avusta. Meidän pitää vain muistaa rukoilla pyhiä ja pyytää heiltä apua.

Lisäksi jokainen pyhä on kilvoitellut omalla erityisellä tavallaan ja kulkenut omaa erityistä elämäntietään, ja siksi jokainen pyhä auttaa meitä omalla erityisellä tavallaan.

Niinpä esimerkiksi profeetta Elialta rukoillaan kuivuuden aikana sadetta, pyhäältä Nikolaokselta apua minkä tahansa hädän ja ahdingon aikana ja Ksenia Pietarilaiselta pyydetään apua perheongelmiin. Herran esivanhempia Joakimia ja Annaa, jotka itse kärsivät pitkään lapsettomuudesta, pidetään lapsettomien auttajina. Johannes Kronstadtilaisella oli vaikeuksia lukutaidon opettelemisessa, joten häneltä rukoillaan apua lasten koulunkäyntiin. Listaa voisi jatkaa loputtomiin.

Kirkkomme uudelta pyhältä Johannes Valamolaiselta voi pyytää apua paitsi rukouselämän ja hengellisen elämän asioissa, myös perhe-elämässä ja ihmissuhteissa. Kirjeissään hän käsittelee paljon näitä kysymyksiä.

Johannes Sonkajanrantalaisessa meillä on oma lasten ja nuorten suojelija: ortodoksisen nuorison suojelija Suomes-

sa. Johannes on mitä parhain esimerkki Jumalan sanan julistamisesta, uskonnon opettamisesta ja oman uskon esiintuomista ja puolustamisesta.

PYHIIN TUTUSTUMINEN

Jokaisen pyhän elämästä löytyy jokin piirre, josta voimme ottaa oppia. Meidän pitää vain tutustua pyhien elämään ja löytää pyhien hengelliset reseptit, joita he ovat itse kehittäneet ja jättäneet meille.

Ensimmäinen edellytys on, että alamme tutustua pyhien elämäkertoihin. Meidän tuskin kannattaa istua kädet ristissä odottamassa, että joku pyhä tulee esittämään meille ja tarjoamaan apuaan. On hyvä tehdä aloite itse.

Elämäkertoja on tarjolla runsaasti. Esimerkiksi 12-osainen pyhien elämänekertasarja Synaksarion on valmistunut.

Suomeksi on olemassa erillisinä kirjoina useita laajoja pyhien elämäkertoja. Kreikkalaisista mainittakoon pyhät Nektarios Eginalaisen, Kosmas Aitolialaisen, Arseni Kappadokialaisen ja Johannes Venäläisen. Venäläisistä pyhistä on julkaistu kirjat esimerkiksi Siluan Athosvuorelaisesta, Amvrosi Optinalaisesta, Johannes Kronstadtilaisesta ja Ksenia Pietarilaisesta, Serafim Sarovilaisesta sekä Herman Alaskalaisesta.

Jokaisen ortodoksin velvollisuus on perehtyä ainakin oman pyhänsä elämäntapahtumiin ja mielellään oman seurakunnan tai kirkon pyhään. Kun näiden läheimpien pyhien elämäkerrat ovat tuttuja, on jo helppo kääntyä heidän puoleensa omassa aamu- ja iltarukouksissa. Meillä Suomessa on myös velvollisuus tutustua oman paikalliskirkkomme uusien pyhien elämäkertoihin.

Toinen hyvä tapa tutustua pyhiin on osallistua jumalanpalveluksiin pyhien muistopäivinä tai tutustua muuten itselle läheisten pyhien jumalanpalvelusteksteihin. Toivottavaa olisi, että uusia pyhiämme tuotaisiin esille ja tehtäisiin tutuksi seurakunnan tapahtumissa, tiistaiseuroissa, ortodoksiapiireissä ja nuorisotapahtumissa laulamalla heidän jumalanpalvelustekstejään, troparia, kontakkia, stikiiroita.

Ei pidä ajatella, että niitä saa laulaa vain heidän muistopäivänään. Jos joku pyhä on meille rakas, voimme laulaa hänelle omistettuja veisuja milloin vain jumalanpalvelusten ulkopuolella. Erikseen mainittakoon akatistokset, jotka eivät ole si-dottuja pyhän muistopäivään.

Akatistos jollekin pyhälle voidaan toimittaa rukouksella milloin vain.

Pyhien muistamisen voi liittää myös rukousnauhalla rukoilemiseen. Luostariasukaiden rukoussääntöön kuuluu yleensä Jeesuksen rukouksen lisäksi pienempi määrä rukouksia Jumalanäidille ja vielä pienempi määrä rukouksia kaikille pyhille tai omalle pyhälle, omalle tai vaalliselle esirukoilijalle. Halutessaan voi rukoilla rukousnauhan avulla ketä tahansa itselle tärkeää ja läheistä pyhää.

TAIVAALLISET YSTÄVÄMME

Kun joku pyhä tulee meille läheiseksi, hän voi parhaimmillaan olla kuin läheinen ystävä, johon voimme aina turvautua. Kaikki tiedämme, että maallisia ystävyyssuhteita hoidetaan ja vaalitaan ja että ystäviin pidetään yhteyttä. Sama pätee pyhiin. Omat aamu- ja iltarukoukset ovat hetkiä, jolloin voimme vaalia taivaallisia ystävyyssuhteita. Tietysti muistamme näiden taivaallisten ystävien muistopäivät ja menemme silloin kirkkoon, jos se vain on mahdollista.

Pyhän Johannes Venäläisen elämäkerrassa on liikuttava kertomus miehestä, joka piti pyhää Johannesta ystävänsä. Kerran hän sitten unohti pyhän muistopäivän. Silloin hän kadulla kulkiessaan kuuli äänen sanovan hänelle: "Näinkö ystävät unohtetaan!"

Mies ihmetteli, mistä ääni tuli ja tajusi sitten, että oli unohtanut "ystävänsä", pyhän Johanneksen muistopäivän. Murheen murtamana hän matkusti Evian saarelle kirkkoon, jossa pyhän Johanneksen pyhäinjäännökset ovat, kävi siellä synnintunnustuksella ja katui unohdustaan.

Kun pappi yritti lohduttaa häntä, hän sanoi vain: "Ei se ole mikään pikku juttu, jos jokin pyhä sanoo, että olet unohtanut hänet!"

Pyhä Paisios Athosvuorelainen sanoo, että meidän on osoitettava pyhiä kohtaan kiitollisuutta siitä, että py-

hät auttavat meitä rukouksillaan. Hän sanoo, että meidän on oltava kiitollisia jopa tuntemattomille pyhille, sillä hekin rukoilevat meidän puolestamme.

Tämä on huikea ajatus: Ortodoksin Kirkko tuntee tuhatmäärin nimeltä tunnettuja pyhiä, ja miten pal-

jon onkaan vielä tuntemattomia! Heti kun alamme vähän kilvoitella, koko tuo pyhien joukko rientää avosylin meitä vastaan ja auttaa rukouksillaan.

PYHIINVAELLUS

Pyhiinvaellus jonkin pyhän luokse, kumartamaan hänen pyhäinjäännöksiään ja ehkä tutustumaan hänen kilvoittelupaikkoihinsa on yleensä hengellinen huippuhetki. Se merkitsee konkreettista, käsin kosketeltavaa kohtaamista tutun ja rakkaan pyhän kanssa.

Suomalaisille tällainen pyhien luokse suuntautuva pyhiinvaellus on jäänyt josain määrin vieraaksi, koska meillä ei omassa kirkossamme ole ollut pyhiä. Nyt tilanne on muuttunut. Vaikka uusien pyhiemme pyhäinjäännöksiä ei ole vielä nostettu haudasta, voimme siitä huolimatta tehdä pyhiinvaelluksen heidän luokseen Valamon luostarin hautausmaalle ja Ilomantsin Kokkonniemen hautausmaalle, jonne pyhä Johannes Sonkajanrantalainen on haudattu.

Pyhiinvaelluskohteeksi kannattaa ehdottomasti ottaa myös pieni pyhän naisprofeetta Hannan kirkko Sonkajanrannan kylässä. ●

Kirjoitus on juhlapuhe Porvoon kirkon praasniekasta 6. elokuuta.

Sola scripturan harhaoppi

Raamatun tulkinta ilman Traditiota johtaa harhaan. Symbolit ja vertaukset ovat erottamaton osa Jumalan ilmoitusta.

TEKSTI MATTI P. PULKKINEN

Raamattu on osa kirkon Traditiota. Pyhien kirjoitusten kokoaminen Raamatuksi oli pitkä prosessi. Evankeliumit syntyivät, kun kirkon suullista perimätietoa alettiin kirjoittaa muistiin. Luotettavimmista kirjoituksista kirkko kokosi vähitellen Raamatun. Siksi kirkkoisä Tertullianus katsoi, että kenelläkään ei ole oikeutta selittää Raamatua kirkon ulkopuolella.

Konstantinopolissa järjestettiin vuonna 692 kanoniseen työhön keskittynyt konsiili, jota kutsutaan Trullon kirkolliskokoukseksi. Koska sen työn painopiste ei ollut opillisissa vaan kirkko-oikeudellisissa asioissa, Trullon kupolisalista nimensä saanutta konsiilia ei lueta ekumeenisiin kirkolliskokouksiin.

Trullon 19. kanoni määräsi, että Pyhien kirjoitusten tulkinnan erimielisyyksissä ratkaisu oli haettava kirkon oppineiden ja opettajien aiemmista tulkinnoista. Sitä, miten Raamatun ilmoitus on ymmärrettävä, ei ratkaise yksittäisen raamatunselittäjän kekseliäisyys vaan kirkon Traditio.

Trullon päätös kertoo myös lyhyesti, miten ortodoksinen kirkko näkee Raamatun ja Tradition suhteen. Raamatusta ei pidä poiketa eikä sitä saa tulkita mielivaltaisesti.

TEOLOGIA, FILOSOFIA VAI ILMOITUS?

Lännen kirkko kulki 1000-luvun suuren skisman jälkeen teologiassa kovin eri suuntaan

Trullon kirkolliskokouksen päätös vuodelta 692 määrää, että Raamatun tulkinnan ristiriidoissa ratkaisu on etsittävä kirkon Traditiosta, johon myös Raamattu kuuluu saumattomasti. Kuvallähde: livana Julman kuvakronikka. 13. kirja s. 443. Biblioteka "Runivers".

kuin ortodoksinen kirkko. Teologisessa opinmuodostuksessa lännessä uudelleen löydetty pakanallisen antiikin filosofit, erityisesti Aristoteles ja Platon, kietoutuivat osaksi opin kehitystä, ja näin syntyi skolastiikan nimellä tunnettu filosofinen teologia. Logiikka, oppi muodollisesti oikeasta päättelystä, näytti skolastikoista kristinuskon mysteerien yleisavaimelta, jolla taivaan salaisuudet aukenivat.

Vaikka logiikka oli idän kirkossakin tuttu työkalu, jota pyhä Gregorios Palamas käytti taiten apuvälineenä oppikysymyksissä, lännessä siitä tuli itseisarvo. Logiikalla yhdistettiin Jumalan ilmoitus, luonnontieteet ja antiikin filosofia monimutkaisiin päättelyketjuihin.

Tuomas Akvinolaisen 1200-luvulla kirjoittama Summa Theologia on tällaisen järjelyn tunnetuin yritys. Skolastiikka johti mahtaviin spekulatioihin pelastuksesta, kadotuksesta ja tuonpuoleisesta. Matalimmillaan sen pikkunäppärät päätelyt todistelivat, että kuolleen lähimmäisen sielun voi pelastaa taivaaseen ostamalla ane.

Vaikka nämä rakennelmat olivat osa aikansa roomalaiskatolisen kirkon oppia, niitä alettiin kyseenalaistaa jo 1200-luvulla. Uskon ja tiedon asioita ei voinut yhdistää. Filosofialla ei voinut kävellä Raamatun välittämän ilmoituksen yli.

EI YKSIN KIRJOITUKSISTA

Juuri anekauppa käynnisti 1517 Saksassa reformaatioksi sanotun liikkeen. Saksalainen teologi Martin Luther alkoi vaatia, että kirkon opetuksen oli perustuttava

Raamattuun. Reformaation yhdeksi tunnuslauseeksi tulikin *sola scriptura*, 'yksin kirjoituksista'.

Luther oli tulkinut 1. Roomalaiskirjettä niin, että yksin usko antaa pelastuksen, ja tuo usko tulee evankeliumien kautta. Hän ajatteli aluksi optimistisesti, että jokainen ymmärtää luetun tai saarnatun Raamatun sanan juuri tuolla tavalla, mutta pettyi pian.

Reformaation synnyttämä protestanttinen liike joutui vaikeisiin tulkintaerimielisyyksiin jo Lutherin eläessä. Lutherin mielestä kristityt eivät tarvitse Mooseksen lakia. Sitä alettiin kuitenkin soveltaa, kun Luther oli poissa kotikaupungistaan Wittenbergistä vuonna 1522. Kirkoista alettiin hävittää kuvia Vanhan testamentin kuvakiellon perusteella (2. Moos. 20:4–5). Luther sai tämän loppumaan, mutta kuvainraastajat riehuivat myöhemmin muuallakin protestanttisessa maailmassa.

Raamatun pohjalta protestantit eivät löytäneet yksimielisyyttä myöskään lapsikasteesta ja Kristuksen ruumiin ja veren läsnäolosta ehtoollisessa. Luther piti näissä sakramenttikysymyksissä kirkon traditiota Raamatun tulkinnan ohjenuorana, kun tulkinnat menivät ristiin jyrkän linjan uudistajien kanssa.

Osa protestanteista, oppi-isänään Jean Calvin, päätti hylätä traditiosta kaiken, mitä ei ollut mainittu Raamatussa. Tästä laista opetusta ei Raamatusta voi kuitenkaan löytää. Paavalin neuvoa Timoteukselle pitäytyä pyhissä kirjoituksissa on joskus esitetty tämän perusteeksi (2. Tim.

hieman karsittuina myös roomalaiskatoliseen Raamattuun, jossa niitä kutsutaan apokryfiksi, 'kätkeyiksi'.

Ne sisältyivät myös luterilaiseen Raamattuun 1800-luvun alkuun saakka, jolloin Britannian ja ulkomaiden Piipliaseura päätti karsia ne painamistään Raamatuista. Tapa levisi Suomeenkin, ja karsittu Raamattu on täällä edelleen käytössä.

*Kukaan ei voi lukea
Sanaa puhtaalta
pöydältä.*

3:15), mutta Paavali viittaa Vanhaan testamenttiin. Uutta testamenttia ei tuolloin vielä ollut. Lisäksi Paavali nimenomaan kehottaa Timoteusta pitäytymään perinteessä, jonka osa pyhät kirjoitukset ovat.

KILIASMI YKSI ILMENTYMÄ

Protestanttien erimielisyydet Raamatun oikeasta tulkinnasta osoittavat, että kukaan ei voi lukea Sanaa puhtaalta pöydältä, ilman tulkinnan näkökulmaa. Ortodokseille tämä näkökulma on nöyrä Traditioon tukeutuminen.

Yksi harhaoppisten suosima näkökulma on kiliasmi eli maailmanlopun odotus. Raamatusta, erityisesti Johanneksen ilmestyksestä, etsitään piilomerkityksiä, joista päätellään Kristuksen toisen tulemisen olevan lähellä. Näin sanankuulijoissa herätetään pelkoa, jotta he sitoutuisivat lahkoonsa tiukemmin.

Raamattu sanoo jotkut asiat selvästi ja suoraan, kuten kymmenen käskyä. Raamatun lukeminen ilman vertauskuvien ymmärtämistä jättäisi kuitenkin kristinuskon mystisen ulottuvuuden pimentoon. Ihmisen kieli ja mieli eivät kykenisi ymmärtämään Jumalan ja hänen valtakuntansa äärettömyyttä.

Siksi symbolit ja vertaukset ovat Jumalan ilmoituksen erottamaton osa. Jotkut maallikkoteologit uskovat, että juuri heidän tulkintansa on Pyhän Hengen synnyttämä. Kristuksen lupaus auttavasta Totuuden Hengestä (Joh. 14:15–17) on silloin ymmärretty väärin. Paremminkin taustalla on ylpeys, jota Pyhittäjä Johannes Cassianus piti muiden syntien alkuna. ●

Raamatun deuterokanonisten kirjojen ongelma

ORTODOKSINEN Vanha testamentti perustuu 200-luvulla eKr. laadittuun kreikkankieliseen käännökseen, Septuagintaan. Tämä teksti on vanhempi kuin roomalaiskatolilaisten ja protestanttien käyttämä myöhempi hepreankielinen Vanha testamentti, josta puuttuvat Septuagintaan sisältyneet deuterokanoniset ("toiseen kaanoniin kuuluvat") kirjat. Nämä kirjat kuuluvat ortodoksiseen ja

Välittämisen valinta

HEINÄKUUN lopulla uutisoitiin, kuinka olemme jälleen käyttäneet vuotuiset luonnonvarat entistä aiemmin (YLE 29.7). Maapallon kantokyvyn suhteen elämme yhä enemmän velaksi. Suomalaisessa mediailmapiirissä puhutaankin toistuvasti ihmisten, erityisesti nuorten kokemasta ympäristöahdistuksesta tai ilmastoneuroosista, psykologista termiä käyttäen. Kyseessä on pohjimmiltaan voimattomuuden tunne,

josta seuraa epämääräistä alakuloa ja eksistentiaalista ahdistusta. Esimerkiksi Norjassa, jossa on tutkittu näkökantoja ilmastonmuutokseen, on huomattu, että ihmisten on vaikea puhua öljyyn perustuvasta elintasosta.

Mikäli otamme tieteen tutkimustulokset sellaisinaan, jonkinasteinen ilmastoon liittyvä katastrofi on tulevaisuudessa käytännössä varma. Kuinka paha se lopulta tulee olemaan, on avoin kysymys. Samaan tapaan auki jää, miten tähän kaikkeen reagoi ihmismieli. Jo nyt ilmastokysymys ajaa ihmisiä eri suuntiin. Kaikki eivät kykene pitämään päätä kylmänä ilmaston lämmitessä.

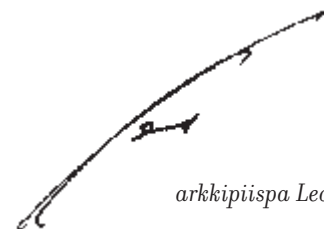
Pahamaineinen öljy sotkee ilmastonmuutostyötä. Näin meille ainakin vakuutellaan. Viime vuonna datasta tuli kuitenkin öljyä arvokkaampaa. Se on tällä hetkellä, puhtaan veden ohella, yksi maailman arvokkaimmista resursseista. Ja siellä missä on taloudellista potentiaalia, siellä on myös kasvavaa energia- ja datakulutusta. Datakulutuksessahan Suomi on maailmanlaajuisestikin ihan omaa luokkaansa. Samalla kun meitä pidetään informoituina ympäristöhaasteista, älylaitteemme pyörittävät pitkiä dataketjuja, jotka linkittyvät eri puolilla maailmaa sijaitseviin, suuria energiamääriä kuluttaviin palvelimiin.

Internetin hiilidioksidipäästöjen on arvioitu olevan korkeammat kuin lentoliikenteen, median rakastaman päästöjen vertailukohteen. Tahti kasvaa eksponentiaalisesti, koska datan ja älylaitteiden kulutus kasvaa maailmanlaajuisesti. Kestävyytieteentutkijakin joutui kevään Helsingin Yliopisto -lehdessä toteamaan, että tiede järjestelmänä on hyvin hiilivetyriippuvaisista. Se kannustaa vahvasti lentämiseen: on pakko matkustaa, jotta voisi verkostoitua. On pakko matkustaa, jotta tutkimus saisi rahoitusta.

Ympäristötyötä vesittävät yhä enemmän omasta arjestamme nousevat ristiriidat. Ihmiset ovat halukkaita luopumaan kulutuksesta periaatteessa – mutta eivät käytännössä. Onhan kulutuksella tutkitusti stressiä alentava vaikutus. Länsimainen tulosehjäukseen sidottu ihminen arvostaa tunnetusti valinnanvapautta. On oltava vaihtoehtoja, mistä valita. Vaihtoehtojen määrä on kuitenkin kasvanut niin suureksi, että se synnyttää valinta-ahdistusta ja valintojen jälkeistä syyllisyyttä. Pidämme silti valitsemisen mahdollisuutta niin suuressa arvossa, ettemme huomaa sen ahdistavuutta. Jälkiteollisen nostepöhinän synnyttämän ahdistuksen syvästä kidasta katseemme hakeutuu etsimään toivon merkkejä somevirrasta, josta löytyvät myös kadotuksen ja riiston kuvat. Ekologisen ympäristötietoisuuden idut ovat meillä olemassa, mutta ne pitäisi nyt jalostaa konkretiaksi.

Ympäristötyötä ei voi erottaa ihmisten välisistä suhteista. Se kuinka kohtelemme luontoa, on suorassa suhteessa siihen, kuinka kohtelemme ihmisiä. Maailma on Jumalan lahja. Se on annettu meille jakamista varten. Se on annettu meille ”viljeltäväksi ja varjeltavaksi” Mooseksen kirjan sanoin. Myös suhteemme Jumalaan taivaassa ei voi olla erossa siitä, kuinka kohtelemme muita ihmisiä eikä siitä, kuinka kohtelemme luontoympäristöä maan päällä. Ehkäpä nykypäivän farisealaisuutta on taivassuhteemme ja maasuhteemme erillään pitäminen.

Säilyttääksemme luonnon monimuotoisuuden meidän on ensiksi kysyttävä itseltämme: Olemmeko valmiit uhraamaan omasta elämäntyylistämme taataksemme jälkipolville elämän perusedellytykset? Miten oppisimme jakamaan? Kuinka voisimme siirtää huomiomme omista haluistamme siihen, mitä maailma ja lähimmäisemme ovat vailla? Kun korostamme valinnan vapauttamme, meidän on muistettava, että välittäminen on valinta, jonka voimme vapaasti tehdä. Jos valitsemme olla välittämättä, meistä ei kuitenkaan tule välinpitämättömiä tarkkailijoita, vaan aktiivisia pahantekijöitä.

arkkipiispa Leo

Выбор попечения

В КОНЦЕ июля в новостях было опубликовано сообщение о том, что мы снова используем природные ресурсы раньше положенного срока (Канал YLE 29.7). В отношении возможностей планеты мы всё более живём в долг. В финляндских средствах массовой информации регулярно озвучивается тема, используя психологические термины, экологической тревоги или

климатического невроза людей, чаще всего у молодёжи. По существу, речь идёт о чувстве беспомощности, ведущей к угнетённости и действительной тревоге. Например, в Норвегии, где проводились исследования взглядов относительно климатических перемен, замечено, что людям тяжело говорить о жизненном уровне как строящемся на добыче нефти.

Если воспринимать результаты исследований такими, как они есть, климатическая катастрофа какого-то уровня практически неизбежна. Открытым остаётся вопрос её масштаба. Так же открытым остаётся вопрос, как на всё этоотреагирует человеческий рассудок. Уже сейчас вопрос климата сеет среди людей разделение. Не всем удаётся сохранить рассудок холодным на фоне общего потепления климата.

Имеющая дурную репутацию нефть встаёт на пути попыток повлиять на изменение климата. Так, по крайней мере, нас уверяют. Однако в прошлом году информация стала дороже нефти. На данный момент, наряду с водой, она является самым дорогим мировым ресурсом. И там, где высок экономический потенциал, растёт потребление энергии и информации. В отношении потребления информации Финляндия даже в мировом масштабе – особый случай. В то же самое время, как мы считаемся наиболее информированными относительно климатических вызовов времени, наши гаджеты пользуются долгими информационными цепочками, которые в конце концов ведут к находящимся по всему миру серверам, которые потребляют огромное количество энергии.

Согласно оценкам, углеродный след Интернета превышает аналогичный воздушных путей сообщения, столь ценимых средствами массовой информации в качестве объекта сравнения. Происходит экспоненциальный рост, потому что по всему миру растёт потребление гаджетов и информации. Весной в журнале Университета Хельсинки исследователь в области науки устойчивости был вынужден признать, что сама

систематическая наука исключительно зависима от углеводов. Необходимо много летать: нужно путешествовать, чтобы устанавливать связи. Необходимо путешествовать, что получить финансовую поддержку исследованиям.

Экологическую работу подмывают противоречия наших собственных будней. Люди готовы отказываться от потребления в принципе, но не на практике. Доказано же, что потребление снижает стресс. Западный человек, убеждённый в движительной силе результата, ценит свободу выбора. Должны быть альтернативы, из которых выбирать. Однако число альтернатив столь велико, что начинает угнетать, а впоследствии ведёт к чувству вины за сделанный выбор. Тем не менее, сама возможность выбора видится столь ценной, что мы не замечаем заключённого в ней давления. Из порождённых постпромышленным праздношатанием скорбных глубин взгляд наш ищет следов надежды в потоках социальной меди, содержащей также и полный каталог средств гибели и эксплуатации. Начатки экологического сознания заложены в нас, но они должны быть развиты и приобрести конкретную форму.

Экологическая работа не может быть вырвана из контекста человеческих отношений. То, как мы относимся к природе, находится в прямой связи с нашим отношением к людям. Мир – дар Божий. Он дан нам, чтобы мы делились им. Согласно книге Бытия, он дан нам, чтобы мы «возделывали и хранили его». Также и наше отношение к Богу на небе неотделимо от нашего отношения к людям и окружающей среде на земле. Может быть фарисейством наших дней как раз и является разделение наших небесных и земных связей.

Ради сохранения природного многообразия мы должны спросить у самих себя: готовы ли мы отказаться от своего образа жизни ради самой жизни грядущих поколений? Как нам научиться делиться? Как нам переместить внимание с наших желаний на то, чего лишены мир и ближний? Подчёркивая свободу выбора, мы должны помнить, что попечение – это выбор, который мы можем сделать добровольно. Если наш выбор - в пользу безразличия, мы всё равно более не останемся безразличными наблюдателями, но станем активными пособниками зла.

Архиепископ Лев

Man kan om man vill

Jag var orolig att fara på kripari-lägret för att min finska är väldigt svag.
Med nya vänner och hjälp av ledarna gick det bra.

TEXT ALINA ARHIPAINEN FOTO VLADIMIR SOKRATILIN

Kripari slutade med en liturgi i Uspenski. Vi tog en bild med ärkebiskop Leo.

Jag ville fara på kripari-lägret för att det skulle vara en möjlighet att träffa nya människor och lära mig mer om religion. Jag åkte på sportlovet i februari med en mindre grupp på ungefär 20 människor utan en svensk grupp.

På sommaren brukar lägren vara större med ungefär 40 människor med olika språkgrupper. Men jag hade inte möjlighet att fara på dem. Jag var väldigt nervös hur det skulle gå då min finska är väldigt svag.

MAN FÖRSTÅR VARANDRA OM MAN VILL

Prästen på vårt läger fader **Teemu** kunde både svenska och finska. Jag hittade också två svenskspråkiga vänner redan på vägen till lägret. Det fanns också en ledare **Natalie** som pratade svenska. Hon var snäll och rolig, hjälpte oss väldigt mycket, förklarade om vi inte förstod.

I början av lägret hade vi som var med alla olika namnlekar. Det kunde vara ganska svårt att förstå i början, men det gick bra till slut.

På lägret hade vi morgon- och kvällsgudstjänster, två liturgier

och lektioner. På lektionerna kunde det vara ganska svårt att hänga med. Men man kunde fråga fader Teemu om man inte förstod. Jag och mina vänner fick till exempel en svensk bibel så vi skulle hänga med.

Alla fick också testa att recitera i kyrkan. Det fick jag och mina vänner göra på svenska. Vi biktade oss också i slutet av lägret på svenska.

Hela lägret slutade med en liturgi i Uspenski. Vår familj och släkt och många vänner var med. Vi tog också en bild med ärkebiskop **Leo**. Han hade också en fest som biskop samtidigt.

VÅGA PRATA OCH LYSSNA

Jag är väldigt nöjd med mitt kripari-läger. Jag är glad att jag vågade fara dit även fast min finska är svag. Jag lärde mig mer om religion, träffade vänner och nya människor. Jag träffar mina nya vänner från lägret både på religionstimmarna och annars.

Jag lärde mig till och med lite finska. Jag skulle rekommendera alla som kan att fara på kripari-lägret.

Det var en rolig och lärorik upplevelse. ●

Patriarkaatti kaitsi paikalliskirkkoamme

Ekumeeninen patriarkaatti ohjeisti Suomen paikalliskirkkoa keväällä tapahtuneen vierailun pohjalta.

TEKSTI MIRVA BROLA JA MATTI P. PULKKINEN KUVA DIMITRIOS PANAGOS

Suomen ortodoksinen kirkko kuuluu itsehallinnollisena eli autonomisena paikalliskirkkona Konstantinopolin ekumeenisen patriarkaatin alaisuuteen. Suomen kirkolla on oikeus järjestää kirkolliset olot patriarkaatissa noudatettavan ortodoksisen kirkon opin ja kanonien puitteissa. Konstantinopolin patriarkka myös vahvistaa Helsingin ja koko Suomen arkkipiispan nimityksen.

Patriarkaatti lähetti huhtikuussa lähetystön perehtymään kirkkomme tilaan. Eksarkaatiiin kuuluivat Viron metropoliitta **Stefanos** ja silloinen Christopoliksen piispa **Makarios**.

Vierailun syynä oli muun muassa patriarkaatin halu perehtyä Suomen kirkossa meneillään olevaan hallinnon uudistukseen. Asia kiinnostaa patriarkattia, sillä suomalainen hallintomalli poikkeaa muusta ortodoksimaailmasta. Suomessa seurakunnat ovat vahvoja hallinnollisia yksiköitä muun muassa verotusoikeutensa vuoksi, kun taas muualla ortodoksisessa maailmassa hiippakunnat ja niiden piispat ovat keskiössä.

Ortodoksiviestin saamien tietojen mukaan muita vierailuun johdaneita syitä olivat piispainkokouksemme päätöksenteko- ja toimintakyky sekä Suomesta Konstantinopoliin lähetetyt kirjelmät.

Vierailusta annetun tiedotteen mukaan lähetystö ilmaisi suomalaiselle paikalliskirkolle ”niin ekumeenisen patriarkka **Bartolomeoksen** henkilökohtaisen kuin Konstantinopolin kirkonkin rakkauden ja huolenpidon”.

Arkkipiispa **Leo** puolestaan kiitti lähetystöä ”hienotunteisesta, rauhanomaisesta ja hyödyllisestä käynnistä Suomessa”.

Ekumeeninen patriarkka Bartolomeos.

Lisäksi hän ilmaisi Suomen kirkon rakkauden ja omistautumisen ekumeenista patriarkattia kohtaan.

Lähetystö laati patriarkaatille vierailunsa havainnoista raportin, joka ei ole julkinen.

Vierailun tuloksia käsiteltiin toukokuun lopussa arkkipiispamme seurueen vieraillessa Konstantinopolissa. Eksarkaatin havaintojen mukaan kirkkomme hallinnollinen rakenne vaatii tiukempaa yhteyttä kanoniseen lainsäädäntöön.

Meneillään oleva hallinnon uudistus etenee aikataulussaan, mutta hallinnon kehittämistä jatketaan tiiviissä yhteistyössä patriarkaatin kanssa. Esimerkiksi kanonisen oikeuden elementtejä lisätään kirkkojärjestykseen.

Tapaamisessa keskusteltiin myös oman kirkollisen alijärjestelmän palauttamisesta.

Suomessa kanonista oikeusjärjestelmää alettiin yksinkertaistaa viime vuosikymmenen lopulla ja se lopetettiin kokonaan vuoden 2006 kirkkolaissa, koska kirkon itsenäinen oikeusjärjestelmä nähtiin juridisesti ongelmalliseksi.

Lisäksi patriarkka esitti harkittavaksi tyhjäksi jääneen apulaispiispan paikan täyttämistä. Apulaispiispa voisi vahvistaa piispainkokouksen asemaa ja tukea sen työskentelyä. Asia etenee kirkollishallituksen käsiteltäväksi.

Patriarkka Bartolomeoksen mukaan Suomen kirkolla on vastaisuudessaakin patriarkaatin tuki, ja Äitikirkko haluaa kaikessa auttaa selkeyttämään Suomen kirkon näkyä ja tehtävää. Patriarkaatin lähetystöä sopii siis odottaa Suomeen uudestaan. •

Pauliina Kainulainen

SUUREN JÄRVEN SYVÄ HENGITYS

Kirjapaja 2019

Kirkkovuoden alussa vietettävä luomakunnan päivä kiinnittää huomion luonnon vaalimiseen ja varjeluun. Ekoteologisena ajatteli-

jana tunnettu pappi Pauliina Kainulainen on kirjoittanut tähänastisen pääteoksensa, jossa hän avaa ajatteluaan ihmisen, uskonnon ja luonnon yhteydestä.

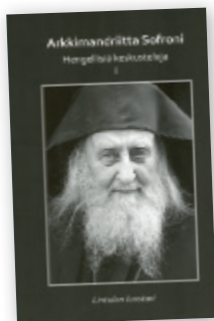
Ekologinen kriisi on seurausta ihmisten ongelmallisista asenteista ja ajattelutavoista, jotka johtavat kohtuuttomaan kulutukseen ja luonnon riistoon. Kainulainen kirjoittaa, että mikäli haluamme palauttaa luomakunnan tasapainon, on meidän etsittävä apua myös hengellisyyden ja mietiskelyn voimasta. Meidän on tehtävä mielenmuutos. Avuksi voi ottaa rukouksen voiman. Kainulainen toteaa, että idän kirkossa on aina ymmärretty, miten olennaista on, että rukous saa laskeutua päästä sydämeen.

Kainulainen käy kirjassa vuoropuhelua vanhan kotoperäisen kulttuurimme ja kristinuskon välillä. Asetelma on kiehtova. Entis-

aikojen ihmisten luontosuhteesta ja tavasta elää löytyy aarteita myös nykypäivän ihmiselle. Meidän olisi hyvä oppia kuuntelemaan etenkin alkuperäiskansojen hiljaista viisautta, sillä heillä on ikiaikaista tietoa siitä, miten luonnon kanssa eletään sopu- ja sopusoinnussa.

On hyvä muistaa, että teknologinen kehitys ei ole itseisarvo. Syvän ilon ja mielenrauhan ainekset löytyvät muualta kuin viimeistään kulutusjuhlasta. Ihminen on osa luontoa, ja ilman yhteyttä luontoon voimme huonosti. Kaikki, minkä teemme luonnolle, teemme myös itsellemme. Kirja on virkistävä, terapeuttinen ja puhdistava lukukokemus. Suosittelemme nautittavaksi järven rannalla laiturin nokassa koivuntuoksuisten löylyjen jälkeen.

SAARA KALLIO

Arkkimandriitta Sofroni Saharov

HENGELLISIÄ KESKUSTELUJA

Lintulan luostari 2019

Lintulan luostarin julkaisema kokoelma arkkimandriitta Sofroni Saharovin (1896–1993) hengellisiä keskusteluja tuo suomenkielisen lukijakunnan ulottuville hänen vuosien 1989–93 aikana Essexin Pyhän Johannes Kastajan luostarissa pitämänsä opetuspuheet.

Keskustelujen sisällöstä voisi nostaa esille montakin teemaa. Kaksi nousee erityisesti keskiöön: toisten ihmisten ja koko maailman puolesta rukoileminen sekä oman ohjaajan huikean kunnioittaminen. Sofronin oma ohjaajan huikeus, pyhä Siluan Athosvuorelainen kulkee mukana koko kirjan ajan. Opettaessaan kuulijoita Sofroni tuo esille jatkuvasti ja rakkaudella pyhän Siluanin opetukset ja hänen elämänsä. Näin ilmenee kauniilla tavalla ortodoksisen tradition siirtyminen sukupol-

velta toiselle, ohjaajan huikeudelta oppilaalle ja siitä edelleen meille lukijoille.

Rukouksen kautta ilmenevä rakkaus on Sofronilla ehdotonta ja se ulottuu kaikkiin maailman ihmisiin. Hän korostaa Kristuksen menevän kaikkien pikkuseikkojen edelle. Sille, joka pitää Kristuksen mielessään, erilaiset erottavat tekijät ovat toissijaisia. Kaikkien puolesta on rukoiltava lakkaamatta, ja tämän rakkauden piiriin on suljettava koko maailma.

Sofronin kirjoituksista huokuu kuolemaa lähestyvän kilvoittelijan halu saada kaikki tärkeä kerrottua kuulijoille ennen kuin lähdön hetki tulee. Tätä seikkaa Sofroni toistuvasti painottaa kirjoituksissaan. Kuoleman lähestyminen ei hänelle ole pelottava asia vaan luonnollinen siirtyminen kohti taivasten valtakuntaa ja lopullista yhteyttä Kristuksessa. ”Olkaa siis sydämessänne rauhallisia niin minun täällä ollessani kuin ruumiillisen lähtöni jälkeen: me emme ole erossa!” hän muistuttaa kuulijoitaan.

Arkkimandriitta Sofronin muu kirjallinen tuotanto on onneksi suomalaisten lukijoiden ulottuvilla. *Hengellisiä keskusteluja* tuo oman arvokkaan lisänsä tähän kokoelmaan. Kirja on parhaimmillaan pieninä paloina, opetuspuhe kerrallaan kiireettömästi luettuna. Sofronin tyyli on välitön ja läheinen, ja opetuspuheet sopivat luettavaksi erityisen hyvin vaikkapa jonkin kirkkovuoden paaston ajaksi.

JASO PÖSSI

SEURAKUNNAN KIRJASTO

Liisankatu 29 A 2.krs.,
puhelin 09 85 646 180
Aukioloajat ma–ti klo 10–15,
ke–to 15–19

FÖRSAMLINGSBIBLIOTEKET

Elisabetsgatan 29 A, II vån.,
tel. 09 85 646 180
Öppet mån–ti 10–15, on–to 15–19

PARISH LIBRARY

Liisankatu 29 A, tel. 09 85 646 180
Open Mon–Tue 10–15, Wed–Thu 15–19

Kirjallisuuspiiri kokoontuu la 28.9.

Aiheena ”Ystävyys tanssii ympäri maailmaa”. Lue yhdessä Epikuroksen, Eeva Kilven, Eino Leinon ja muiden mestareiden runoja ja proosa. Johdattelijana kirjailija Liisa Mäntymies.

JUMALAN HULLUUS ON IHMISTÄ VIISAAMPI

Aleksi Vorošin, marttyyri ja Kristuksen tähden houkka (12.9.)

TEKSTI MATTI P. PULKKINEN

ALEKSI VOROŠIN syntyi 1886 hurskaaseen talonpoikaisperheeseen Jurjevetsin kihlakunnassa Kostroman alueella. Samoilta seuduilta oli kotoisin myös houkkana kilvoitellut Simeon Jurjevetsiläinen.

Nuorena miehenä Aleksi jätti morsiamensa. Tyttö kulki Aleksin kielloista piittaamatta illanvietoissa, joissa harrastettiin monenlaisia rivouksia. Sydämessään nuori mies aavisti, että Venäjälle oli käymässä hyvin pahoin. Hän lähti vuodeksi kuuliaisuusveljeksi Krivojärven luostariin. Paikka ei löydy enää kartoista. Volga-joen laajan suvannon rannalla sijainneen luostarin muistona on enää Gorkin tekojärvestä kohoava yksinäinen risti.

Vanhempien taloon palattuaan Aleksi rakensi pienen keljan, jonne vetäytyi. Vuoden 1917 helmikuun vallankumouksen jälkeen kyläläiset valitsivat Aleksin kyläneuvoston johtoon, mutta jo vuoden kuluttua bolševikit käskivät vaihtaa miestä. Aleksi eristäytyi keljansa rauhaan paastoamaan ja rukoukseen keskittyäkseen. Kilvoiteltuaan näin kymmenen vuotta hän valitsi Simeon Jurjevetsiläisen tien ja jätti keljansa vain ryysyihin pukeutuneena.

Eräänä päivänä hän ilmestyi peltoissa ahertaneiden maalaisten keskele ja alkoi mittailia maata kepillä. Tämä nauratti viljelijöitä, jotka ajoivat Aleksin pois. Vuoden kuluttua samaa peltoa mittaili kolhoosia varten puoluevirkaileja. Kun viljelijät ajettiin ilman syytä kodeistaan, he ymmärsivät, miksi Aleksi oli tullut pellolle.

Kerran talvipakkasilla Aleksi ilmaantui ilkialastomana taloon. Sen isäntä antoi houkalle parhaat vaatteensa. Ne Aleksi jätti pian lumeen ja jatkoi toiseen kylään. Vähän ajan kuluttua hyväntahtoinen isäntä perheineen ajettiin talostaan alusvaattei-

Pyhä Aleksi on Kristuksen tähden houkka ja marttyyri.

sillaan. Mitään ei saanut ottaa mukaan.

Eräänä päivänä Aleksi saapaste-li kesken jumalanpalvelusta kirkkoon lakki päässä ja sätkä huulessa. Hän kuljeskeli muina miehinä kiinnittämättä rukoilijoihin huomiota. Ei kestänyt pitkään, ennen kuin kommunistit tulivat vaatimaan kirkon avaimia. Kylän iä-käs pappi ei halunnut luovuttaa kirkkoa ateisteille ja hänet vietiin vankeuteen, jossa hurskas isä menehtyi pian.

Eräänä aurinkoisena, pilvettömänä kesäpäivänä Aleksi tapasi miehiä maatoissa. "Mikä ukkonen! Rukoilkaa Jumalaa, rukoilkaa!" hän sanoi miehille. Aleksin viestin miehet käsittivät vasta jouduttuaan rintamalle talvisodassa.

Aleksi vietiin pari kertaa mielisairaalaa, mutta psykiatrit totesivat hänet terveeksi. Vuonna 1937 Aleksi vangittiin. Aleksi oli salaiselle poliisille hankala tapaus, sillä he eivät oikein tienneet, mistä tätä voisi syyttää. Järki päätettiin korvata väkivallalla. Aleksi pantiin seisomaan paljain jaloin kuumalle hellanlevylle. Vankilan johtajakin tuli seuraamaan kidutusta. Hän yritti saada Aleksin kertomaan, miksi hänet oli pidätetty. "Miksi sinä puhut täällä minun kansani, kun kotonasi tapahtuu onnettomuus?" Aleksi kysyi.

Eihän mielestään tieteellisesti ajatteleva kommunisti voinut mitenkään uskoa Aleksin ennustustaitoihin. Illalla kotiin palattuaan vankilan johtaja löysi vaimonsa hirttäytyneenä. Katuva halusi vapauttaa Aleksin, mutta kidutus oli murtanut kilvoittelijan terveyden. Aleksi kuoli marttyyrina vankilan sairaalassa. Vankilan johtaja antoi omaisten haudata ruumiin. Hänen pyhäinjäännöksensä ovat nykyisin Ivanovon kaupungin naisluostarissa, noin 300 kilometriä Moskovasta luoteeseen. ●

Kiinnostaako laulaminen? Kirkkolaulupiirit aloittavat Lappeenrannassa ja Imatralla.

sivut 49–50

*Haminassa
vietetään Valojen
yötä syyskuussa.*

sivu 46

Tampereen
päiväpiiri kävi
toukokuussa
kevätrekellä
kulttuurikeskus
Sofiassa.

VIRKISTYSTÄ SENIOREILLE

TEKSTI MIRVA BROLA KUVA HARRI KAHILA

■ Ikäihminen, kaipaatko juttukaveria? Seurakuntien syksyn toiminnassa on paljon senioreille suunnattua toimintaa. Kerhot toimivat esimerkiksi päiväpiirien nimellä. Tapaamiset järjestetään arkisin päiväsaikaan ja tarjolla on kahvittelua, keskustelua ja pieniä alustuksia.

Tampereella diakoni **Harri Kahila** on vetänyt liki 30 vuotta päiväpiiriä, joka kokoontuu säännöllisesti parillisten viikkojen torstaina kello 12 Nikolainsalilla.

– Kerho on tarkoitettu kaikille aikuisikään ehtineille. Kokoontumisissa on erilaisia aiheita, vierailijoita tai jokin käyntikohde. Meillä on hirveän mukavaa porukkaa, tervetuloa vain, Kahila toivottaa.

Syyskauden ensimmäinen tapaaminen on poikkeuksellisesti keskiviikkona 4.9. kello 12 Aleksanterin kirkolla, jossa kanttori **Heikki Hattunen** pitää lounaskonsertin.

Lappeenrannan seurakunnassa päiväpiiri kokoontuu kerran kuukaudessa Lappeenrannan seurakuntasalille kahvin ja seurustelun merkeissä. Ensimmäinen kokoontuminen on tiistaina 10. syyskuuta kello 14.

Helsingin seurakunnassa seniorikerho jatkuu tuttuun tapaan parillisten viikkojen torstaina alkaen kello 12 seurakuntasalilla. Ensimmäisessä tapaamisessa 5. syyskuuta alustuksen pitää pastori **Joosef Vola**. Sitä ennen tarjolla on kahden euron lounas.

Seniorikerhossa ei tarvitse olla yksin, sillä tapaamiset kokoavat yhteen keskimäärin nelisenkymmentä ikäihmistä. Tapahtumaan ei tarvitse ilmoittautua ennakoon.

Haminan seurakunnassa jatkuu perjantaina 6. syyskuuta kello 14 keskustelukerho Pagina pertti, 'juttutupa'. Innostuneen vastaanoton saanut seniorikerho kokoaa evakkotautaisia seurakuntalaisia yhteen keskustelemaan milloin mistäkin.

Kerhoa vetävät kirkkoherra ja kanttori, ja se kokoontuu kerran kuukaudessa perjantaisin Kouvolan Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Tilaisuuksissa on ensiksi alkurukous, kahvitarjoilu ja kirkkoherran piti tämä pieni alustus.

Kotkan seurakunta puolestaan tarjoaa mahdollisuuden osallistua "Kultaisten iän leirille" Valamon luostarissa syys-lokakuun vaihteessa. Leiri on tarkoitettu seurakuntien iäkkäille pyhiinvaeltajille. Ohjelmassa on laulua, luento, leppoisa yhdessäoloa ja luostarin jumalanpalvelukset. Leiri päättyy vierailuun Lintulan luostarissa.

Tarkemmat tiedot oman alueesi senioritoiminnasta löydät seuraavien sivujen kalenteriosioista sekä seurakuntasi nettisivuilta.

TAPAHTUU HELSINGISSÄ

Kerhovuosi 2019–20

Seurakunta järjestää lastenkerhoja ympäri seurakuntaa. Kerhoissa saadaan uusia kavereita, askarrellaan, leikitään ja pelataan samalla kun opitaan asioita omasta kirkosta. Syksyn myötä onkin aika aloittaa uusi kerhovuosi! Suurin osa kerhoista on suunnattu 3–10-vuotiaille. Kerhot ovat ilmaisia eikä niihin tarvitse ilmoittautua etukäteen. Seurakunnan internetsivujen tapahtumakalenterista löydät kaikkien kerhojen koontumisajat- ja paikat. Kerhot alkavat viikolla 36. Tervetuloa tutustumaan kerhoihin!

Eskarista ekaluokkalaiseksi

Helsingin ortodoksinen seurakunta kutsuu kaikki koulunsa aloittavat ortodoksit perheineen ja kummeineen liturgiaan ja koulun-aloitustilaisuuteen.

Su 31.8. klo 10 seuraaviin seurakunnan alueen kirkkoihin:

- Järvenpään kirkko, Kartanontie 45
- Klaukkalan kirkko, Kuonomäentie 80

Su 1.9. klo 10 seuraaviin seurakunnan alueen kirkkoihin:

- Uspenskin katedraali, Kanavakatu 1, Helsinki

- Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Unioninkatu 31, Helsinki
 - Myllypuron kappeli, Jauhokuja 3 B 2, Helsinki
 - Tapiolan kirkko, Kaupinkalliontie 2, Espoo
 - Metsolan tsasouna, Myyryntie, Lohja
 - Porvoon kirkko, Vanha Helsingintie 2
- Uudet ekaluokkalaiset ja muut lapset huomioidaan liturgiassa. Liturgian jälkeen on pientä purtavaa ja yhteistä tekemistä. Tervetuloa!

Riemua riitti leirillä

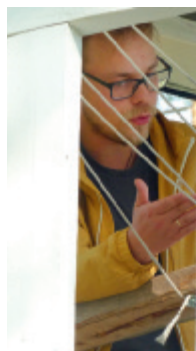
Ollaan yhdessä -leiri järjestettiin Puroniemessä heinäkuun ensimmäisellä viikolla. Perheleirille saapui väkeä niin Lapista, länsirannikolta kuin etelästäkin. Ekumeenisen leirin tunnusmerkistö täyttyi, sillä osallistujat, joita kaikkine apujoukkoineen oli 74, edustivat ainakin neljää uskontokuntaa. Ortodoksisuus kiinnostaa – ja elää! Leiriä valmisteltiin huolella pitkin kevättä. Lahden seurakunnan jäsen **Milla Sajaniemi** organisoi leirin, mutta lopulta hyvän hengen rakensivat kaikki yhdessä. Teemana oli kohtaaminen ja se onnistui.

Leirillä ei sate haitannut, ja ohjelman runsaus imaisi mukanaan. Leirillä opeteltiin kellojen soittoa, resitatiivista lukemista ja ortodoksista lauluja sekä pajupillien tekoa ja onkikalastusta. Lisäksi oli taide- ja tanssipajoja, pelejä, leikkejä, askartelua ja paljon muuta. Rakkaassa leiritsasounassa toimitettiin akatistos ja liturgia. Jokailtainen uiminen ja saunominen lauluineen olivat huippuhetkiä, ja taisipa joku vilustuakin, kun ei malttanut nousta vedestä edes saunaan.

Lopuksi kuusivuotiaan **Lumin** ajatuksia leirinpäätöstunnelmasta. Lumi itki viimeisen leiri-illan ja lähes koko kotimatkan. Hän kertoi, että tuntuu niin haikealta, kuin "sydämeistä riistettäisiin palanen ja se jäisi leirille." Tuntuu oudolta palata arkeen ilman leirin ja yhteisön jälkeen. Onneksi ensi kesä on tulollaan!

TEKSTI JA KUVAT: MIRJA MÄKINEN

Leirillä tehtiin pillejä pajupuusta, toki vain pajupuusta.

Kanttori Elia Pietarinen opetti leiriläisille kirkonkellojen soittoa.

HELSINGIN SEURAKUNNAN KASVATUSTOIMI

Kristiina Aminoff, kasvatustoimen esimies 040 350 1951

Sergei Petsalo, kasvatuksen pappi 040 620 5944

Joakim Pietarinen, kasvatuksen kanttori 044 331 1995

Tiia Haimi, kasvatustyöntekijä, lapset 0400 531 896

Laura Riissanen, kasvatustyöntekijä, nuoret 040 809 9454

Jaso Pössi, kasvatustyöntekijä, nuoret ja nuoret aikuiset 040 825 8230

Kaarina Lyhykäinen, kasvatustyöntekijä, kouluyhteistyö ja aikuiset 040 512 5825

Sähköpostit etunimi.sukunimi@ort.fi

KAUNISNIEMEN
LEIRIKESKUS

Suurtalousisäntä

Ari Kanerva 040 775 0894

Talonmies/vahtimestari

Petri Jeskanen 040 575 7974

kaunisniemi.helsinki@ort.fi

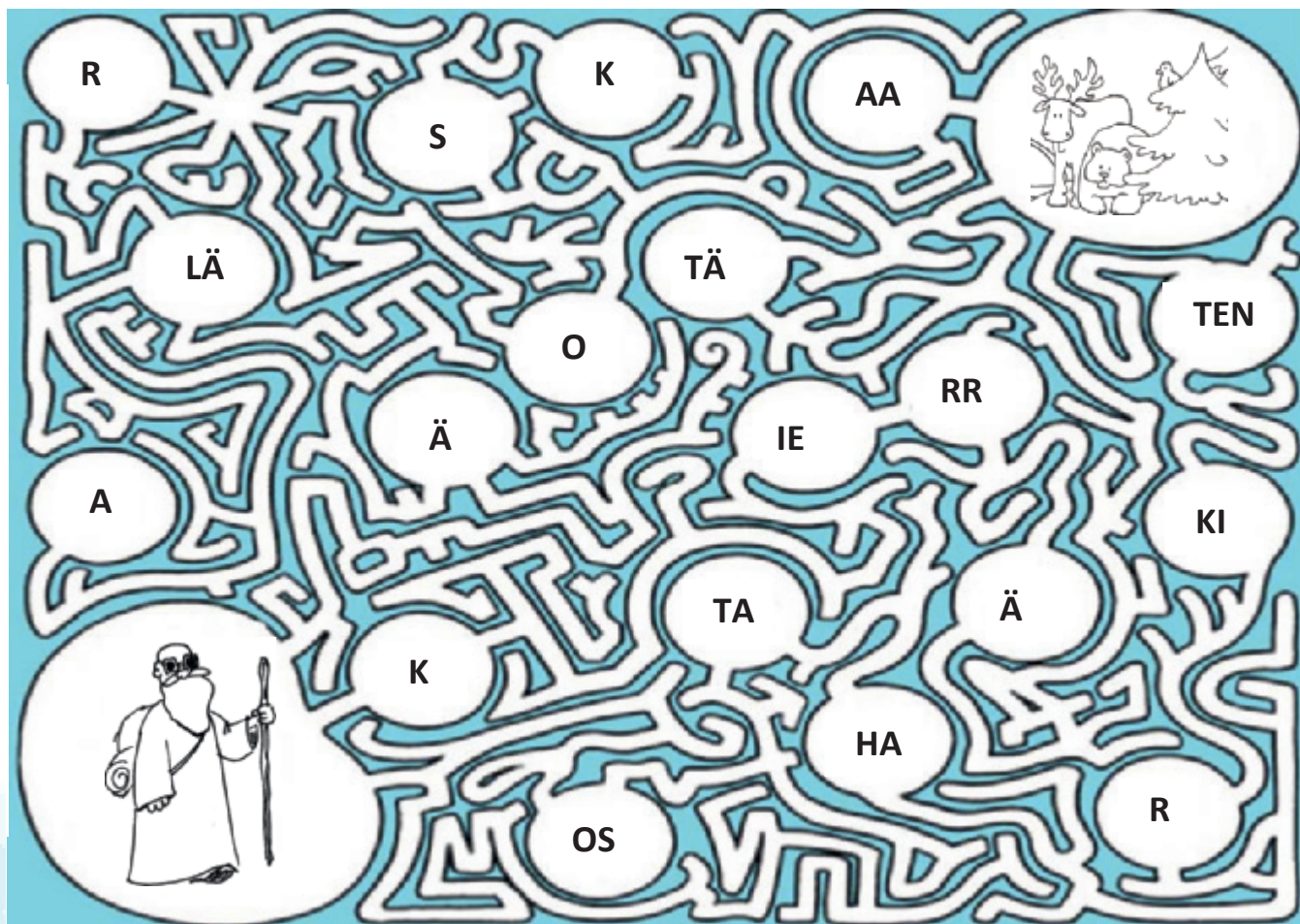
Kokki/siivooja Tarja Friman
040 761 8604

Elokuun puolessavälissä venäjänkieliset perheet Lahdesta, Kotkasta ja Kouvolasta kokoontuivat jälleen kerran viettämään yhteistä perheleiriä Markkulan leirikeskukseen Haminaan. Leirillä viihtyivät niin pienet kuin isotkin osallistujat. Aikaa vietettiin yhdessä rukoillen, leikkien, saunoen ja kalastaen. Leiri huipentui yhteiseen liturgiaan Haminan Pyhien Pietarin ja Paavalin kirkossa. Leirin osallistujat kiittävät isä **Makarios Alataloa** leiripappina toimimisesta ja hengellisestä ohjauksesta, sekä Haminan, Kotkan ja Lahden seurakuntia leirin järjestämisestä.

TEKSTI: ANATOLI LAPPALAINEN
KUVA: ELENA SHORHOVA

Kulje sokkelon kolme reittiä läpi. Mitä luonnonsuojeluun liittyviä sanoja sait?

Kalenteri | Jumalanpalvelukset | Minne mennä

Kalenteriin on koottu seurakuntien yhteystiedot, jumalanpalvelukset ja menovinkit.

Muutokset ovat mahdollisia. Tarkista tiedot seurakuntien internetsivuilta.

Kaikkien seurakuntien työntekijöiden sähköposti-osoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ort.fi, ellei nimen yhteydessä ole ilmoitettu muuta.

Palveluskieli merkitty lyhentein: su=suomi, ru=ruotsi, sl=slaavi, en=englanti, sr=serbia, ve=venäjä, kr=kreikka, rom=romania, vi=viro

KIRKOLLISET JUHLAT 30.8.–29.9.

1.9. Kirkkovuoden alku, luomakunnan päivä

***8.9. Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian syntymä**

***14.9. Kunniallisen ja eläväksitekevän ristin ylentäminen**

ARKKIPIISPA LEON PALVELUKSIA

Pe 30.8. klo 17 akatistos, Kotikirkko, Helsinki
La 31.8. klo 8 aamupalvelus, Kotikirkko, Helsinki
Su 15.9. klo 10 jumalallinen liturgia, Kouvola

RADIO & TV

8.9. Yle Radio 1 klo 11.

Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian syntymän juhlan liturgia Profeetta Elian kirkosta Ilomantsista. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Ioannis Lampropoulos. Kuoroa johtaa kanttori Riikka Patrikainen.

22.9. Yle Radio 1 klo 11.

Liturgia Ristin ylentämisen kirkosta Kouvola. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Ville Kiiveri. Kuoroa johtaa kanttori Kari Päivinen.

AAMUHARTAUDET

joka kuukauden kolmas lauantai Yle Radio 1
klo 6.15 ja 7.15
14.9. metropoliitta Elia

ILTAHARTAUDET

joka kuukauden kolmas tiistai Yle Radio 1
klo 18.50
17.9. Iltahartaus, kanttori Varvara Merras-Häyrynen

SVENSKA ORTODOXA RADIOANDAKTER i Radio Vega

9.9. Andrum, kl. 6.54 och 9.10, kyrkoherde Markku Salminen

HELSINGIN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRA

Markku Salminen,
p. (09) 8564 6103, 040 501 6190

ASIAKASPALVELU

Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Avoimma ma–pe 9–14, p. (09) 8564 6100,
asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

PÄIVYSTÄVÄ PAPPI

asiakaspalvelussa
arkisin klo 9–14, puhelinpäivystys klo 14–16,
p. (09) 8564 6105

KIINTEISTÖTOIMI

Isännöitsijä Kaj Rosenberg,
p. (09) 8564 6186, 0400 414 387

AUTTAVA PUHELIN

Puhelinpäivystys ti, pe, la klo 18–22,
p. (09) 8564 6299

SEURAKUNTAKIRJASTO

Liisankatu 29 A, 2 krs, p. (09) 8564 6180
Avoimma ma–ti 10–15, ke–to 15–19

SEURAKUNTASALI

Unioninkatu 39 (sisäpiha), p. (09) 8564 6196

Katso kaikki yhteystiedot: www.hos.fi/yhteystiedot

HELSINKI

PAPISTO

Rovasti Markku Salminen, p. (09) 85 646 103

Pastori Mikko Leistola,
p. (09) 8564 6121, 0400 413 196

Pastori Teo Merras (diakoniatyöstä vastaava pappi),
p. (09) 8564 6120, 040 540 3200

Pastori Sergei Petsalo,
p. (09) 8564 6191, 040 620 5944

Pastori Joosef Vola, p. 040 545 2250

Yli diakoni Juha Lampinen,
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

KANTTORIT

Varvara Merras-Häyrynen
p. 040 587 0739

Kirsi-Maria Susuna, p. 050 401 4798

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Juhani Härkin (eläkkeellä)

Rovasti Johannes Karhusaari, (eläkk.)
p. 040 544 7557

Rovasti Timo Lehmuskoski, (eläkk.),
p. (koti) (09) 135 2902

Rovasti Veikko Purmonen, (eläkk.)
p. 040 5920 684,
veikko.purmonen@gmail.com

Pastori Raimo Pores, (eläkk.) p. 050 533 8790

Rovasti Timo Soisalo, p. (09) 349 6599

Rovasti Viktor Porokara, p. 0400 744 757

Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pastori Juha Hirvonen,
juha.hirvonen@edu.hel.fi

Yli diakoni Gennadij Stolbow, (eläkk.),
p. 040 587 8580

Diakoni Heikki Kaski, p. 050 592 0643

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Kari Hartikka, p. (09) 8564 6162, 040 703 4616

Elina Pale, p. 040 723 7632

Uspenskin katedraali

Kanavakatu 1/Pormestarinrinne 1, Katajanokka, p. (09) 85 646 200, sähköposti: uspenski@ort.fi

Isännöitsijä nunnna Elisabet, p. 050 585 3870
Papit Markku Salminen, Teo Merras ja Mikko Leistola, yli diakoni Juha Lampinen, kanttori Varvara Merras-Häyrynen, diakoni Heikki Kaski

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 17 vigilia

Su 1.9. klo 10 liturgia

La 7.9. klo 17 vigilia

***Su 8.9. klo 10 liturgia**

Pe 13.9. klo 17 vigilia

***La 14.9. klo 10 liturgia**

La 14.9. klo 17 vigilia

Su 15.9. klo 10 liturgia

Ke 18.9. klo 18 rukouspalvelus (Jumalan-

synnyttäjän Kozelshtsanin ikonin äärellä)

La 21.9. klo 17 vigilia

Su 22.9. klo 10 liturgia

La 28.9. klo 17 vigilia

Su 29.9. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian yhteydessä lastenkerho

sekä ponomarikerho klo 10–12.30.

Kotikirkko

Liisankatu 29 A, 4. krs, Kruununhaka

Vahtimestari p. (09) 8564 6215,
Pappi Heikki Huttunen (sij. 5.8.2019–31.7.2020)

JUMALANPALVELUKSET

Pe 30.8. klo 17 akatistos

La 31.8. klo 8 aamupalvelus

Su 1.9. klo 10 liturgia, ru

Su 1.9. klo 15 ehtoopalvelus, rom

Su 1.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 2.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 3.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 4.9. klo 8 liturgia

Ke 4.9. klo 17 ehtoopalvelus

To 5.9. klo 17 ehtoopalvelus

La 7.9. klo 17 ehtoopalvelus, en

Su 8.9. klo 10 liturgia, en

Su 8.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Ma 9.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ti 10.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 11.9. klo 8 liturgia

Ke 11.9. klo 17 ehtoopalvelus

To 12.9. klo 17 ehtoopalvelus

Su 15.9. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, kr

Su 15.9. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 16.9. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 17.9. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 18.9. klo 8 liturgia
Ke 18.9. klo 17 ehtoopalvelus
To 19.9. klo 17 ehtoopalvelus
Su 22.9. klo 18 Jeesuksen rukous
Ma 23.9. klo 17 ehtoopalvelus
Ti 24.9. klo 17 ehtoopalvelus
Ke 25.9. klo 8 liturgia
Ke 25.9. klo 17 ehtoopalvelus
To 26.9. klo 17 ehtoopalvelus
Su 29.9. klo 15 ehtoopalvelus, rom
Su 29.9. klo 18 Jeesuksen rukous

Hautausmaan Profeetta Elia kirkko

Lapinlahdentie 2, Ruoholahti,
p. (09) 8564 6187

Pappi Juha Hirvonen, kanttori Tatjana Wilenius
Isännöitsijä Jukka Vehkaoja, p. 0400 502 701

JUMALANPALVELUKSET

Pe 6.9. klo 17 yleinen panihida
La 7.9. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
Pe 13.9. klo 17 parastaasi
*La 14.9. klo 10 liturgia
Pe 20.9. klo 17 yleinen panihida
La 21.9. klo 10 liturgia
Pe 27.9. klo 17 yleinen panihida
La 28.9. klo 10 liturgia

Myllypuro

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli
Jauhokuja 3 B 2

Pappi Joosef Vola, kanttori Kirsi-Maria Susuna
Vahtimestari Toni Honkakumpu, p. 040 628 8068

JUMALANPALVELUKSET

Pe 30.8. klo 9.30 liturgia
Pe 30.8. klo 17.30 rukouspalvelus (pt Aleksanteri
Syväriläiselle, praasniekkajuhla)
La 31.8. klo 17 vigilia
Su 1.9. klo 10 liturgia
Ke 4.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 7.9. klo 17 vigilia
*Su 8.9. klo 10 liturgia
Ma 9.9. klo 8 liturgia (P:t Joakim ja Anna)
Ke 11.9. klo 17.30 yleinen rukouspalvelus
(Pt:t Sergei ja Herman Valamolaiset)
Pe 13.9. klo 17.30 vigilia
*La 14.9. klo 10 liturgia
Su 15.9. klo 10 liturgia
Ke 18.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
Ke 25.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille
klo 10 alkaen.

Stefanoskoti

Hallatie 2, Tapaninvainio

Stefanos-säätiön hoitaja: Iulian Pop,
stefanossaatio@gmail.com, p. 040 5922 066
Papit Juhani Härkin, Raimo Pores ja Markus Kinkki

JUMALANPALVELUKSET

*La 14.9. klo 10 liturgia
La 28.9. klo 10 liturgia

Hoivakoti Helena

M:t Pistis, Elpis, Agapi ja heidän äitinsä
Sofian kirkko, Hämeentie 55, Helsinki

Papit Viktor Porokara ja Markus Kinkki
Palvelukset kaksikielisiä su/sl

JUMALANPALVELUKSET

Ma 16.9. klo 17.30 vigilia
Ti 17.9. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
La 28.9. klo 17.30 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia

Jumalansynnyttäjän syntymän kappeli

Mikonkatu 25, Helsinki

JUMALANPALVELUKSET

Jumalansynnyttäjän syntymän kappelin praas-
niekkana 8.9. liturgia kello 10, jonka jälkeen yh-
teinen ateria. Jumalansynnyttäjän syntymän kap-
peliissa toimitetaan arkisin klo 5.45 aamurukouk-
set, puoliyöpalvelus/paraklesis, aamupalvelus ja
illalla klo 18.30 Jeesuksen rukous -palvelus tai
akatistos.

Kulttuurikeskus Sofia

Pyhän viisauden kappeli,
Kallvikinnientie 35, Vuosaari

JUMALANPALVELUKSET

Su 1.9. klo 10.30 liturgia, pyhän Viisauden
kappelin praasniekka

LÄNTINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Kalevi Kasala
p. (09) 8564 6128, 040 525 2868
Pastori Petri Korhonen
p. (09) 8564 6127, 050 409 6267

KANTTORIT

Petri Hakonen p. (09) 8564 6146,
040 767 4335
Matti Jyrkinen p. (09) 8564 6147,
040 525 0782

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792
Pastori Markus Kinkki, p. 050 5637 579
Diakoni Seppo Pesonen, p. 040 747 6615
Diakoni Harry Fagerlund, p. 044 511 6817

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Taisia Pohjola (Espoo, Kauniainen),
p. (09) 856 46163, 040 583 2915
Sarianne Karulinna (Länsi-Uusimaa),
p. (09) 8564 6165, 0400 531 308

Tapiola

Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko,
Kaupinkalliontie 2, p. (09) 85 646 221

Pappi Petri Korhonen, kanttori Petri Hakonen

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 11 hetkipalvelus
La 31.8. klo 17 vigilia
La 31.8. klo 18.45 yleinen rukouspalvelus
Su 1.9. klo 10 liturgia
Ke 4.9. klo 17 vedenpyhitys
La 7.9. klo 17 vigilia
La 7.9. klo 18.45 yleinen rukouspalvelus
*Su 8.9. klo 10 liturgia
Ke 11.9. klo 9 aamupalvelus
Ke 11.9. klo 17 ehtoopalvelus
Pe 13.9. klo 17 vigilia
*La 14.9. klo 10 liturgia
La 14.9. klo 17 vigilia
La 14.9. klo 18.45 yleinen rukouspalvelus

Su 15.9. klo 10 liturgia
Ke 18.9. klo 9 aamupalvelus
Ke 18.9. klo 17 ehtoopalvelus
La 21.9. klo 17 vigilia
La 21.9. klo 18.45 yleinen rukouspalvelus
Su 22.9. klo 10 liturgia
Ke 25.9. klo 9 aamupalvelus
Ke 25.9. klo 17 ehtoopalvelus
La 28.9. klo 17 vigilia
La 28.9. klo 18.45 yleinen rukouspalvelus
Su 29.9. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille ja
ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille.

Espoon keskus

Trapesa, Kirkkojärventie 1
(Espoon juna-asema, 2. krs.)

Pappi Heikki Huttunen, kanttori Antti Narmala

JUMALANPALVELUKSET

Pe 13.9. klo 18-21 vigilia ja liturgia
Su 22.9. klo 10 liturgia
Su 20.10. klo 10 liturgia

Hanko

Pyhien apostolienvertaisten Magdalan Maria
ja Vladimir Kiovalaisen kirkko, Täktomintie 4

Isännöitsijä Alan Jeffery, 040 554 2764
Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 15.9. klo 10 liturgia

Karjaa

Ev. lut. srk-talo, Keskuskatu 23

JUMALANPALVELUKSET

Su 29.9. klo 10 liturgia

Karkkila

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 17 vedenpyhitys (ja eläinten siunaus
matonpesupaikalla sillan pielessä)

Lohja

Karjalan valistajien kirkko, Nahkurinkatu 4

Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen
Isännöitsijä Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

JUMALANPALVELUKSET

Ke 11.9. klo 18 ehtoopalvelus

Metsolan tsasouna, Myyrantie 8, Lohja

JUMALANPALVELUKSET

Su 1.9. klo 10 liturgia
Pe 13.9. klo 17 vigilia
*La 14.9. klo 10 liturgia
La 28.9. klo 17 akatistos ("Kunnia Jumalalle
kaikesta")

Aurlahden uimaranta, Rantapuisto, Lohja

JUMALANPALVELUKSET

Su 1.9. klo 15 vedenpyhitys (ja eläinten siunaus,
ison kiven luona, tuo lemmikkisi siunattavaksi)

Nummela

Ortodoksinen rukoushuone, Naaranpajuntie 7,
p. 046 632 1210

JUMALANPALVELUKSET

La 7.9. klo 17 vigilia
*Su 8.9. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
(praasniekkajuhla)

Ti 11.9. klo 18 maallikkopalvelus
Ke 18.9. klo 18 ehtoopalvelus
La 21.9. klo 17 vigilia
Su 22.9. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille joka kuukauden 4. sunnuntai.

Kirkkonummi

Pokrovan kirkko, Elfvinginkuja 11, Jorvas
p. (09) 221 1400

Papisto: pappismunkki Hariton ja
pappismunkki Foma

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 17 vigilia
Su 1.9. klo 10 liturgia
La 7.9. klo 17 vigilia
*Su 8.9. klo 10 liturgia
Pe 13.9. klo 17 vigilia
*La 14.9. klo 8 liturgia
La 21.9. klo 17 vigilia
Su 22.9. klo 10 liturgia
La 28.9. klo 8 liturgia

ITÄINEN ALUE

PAPISTO

Rovasti Mikael Sundkvist, p. 050 350 9356
Pastori Kimmo Kallinen, p. 040 707 9609

KANTTORIT

Minna Jokinen, p. 050 358 7339
Olga Soldatova p. (09) 8564 6144,
040 1930733
Elena Nemlander, p. 0440 430 249, Porvoo

MUU PAPISTO

Rovasti Jukka Alava, p. 0400 737 466,
jukka.alava@iki.fi
Rovasti Viktor Porokara (eläkk.)
p. 0400 744 757
Pastori Tapio Rautamäki p. 045 692 9081
Pastori Johannes Lahtela, p. 040 776 0700
Järvenpää
Diakoni Erkki Toivanen, Järvenpää
Diakoni Sergei Podschivalov
p. 040 749 1560, Tikkurila
Diakoni Andreas Stenberg, Tikkurila
Diakoni Risto Ikäheimo, Tikkurila
Diakoni Yrjö Saranpää, Porvoo
Diakoni Heikki Korhonen, Porvoo

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Johanna Jomppanen (Vantaa),
p. (09) 8564 6166, 050 404 9404
Jaana Björninen (Itä- ja Keski-Uusimaa),
p. (09) 8564 6164, 0400 304 361

Tikkurila

Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko
Läntinen Valkoisenlähdeentie 48
Pappi Mikael Sundkvist, kanttori Olga Soldatova

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 17 vigilia
Su 1.9. klo 10 liturgia
Ke 4.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 7.9. klo 17 suuri ehtoopalvelus
*Su 8.9. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
Ke 11.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
*La 14.9. klo 10 liturgia

La 14.9. klo 17 vigilia
Su 15.9. klo 10 liturgia
Ke 18.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 21.9. klo 17 vigilia
Su 22.9. klo 10 liturgia
Ti 24.9. klo 9 liturgia (Pt. Siluan Athosvuorelainen)
Ke 25.9. klo 17.30 ehtoopalvelus
La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia, su, sl

Kivistön ev. lut. kirkko

Laavatie 2, Vantaa

JUMALANPALVELUKSET

La 7.9. klo 9.30 liturgia

Järvenpää

Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen
ikonin kirkko, Kartanontie 45
Isännöitsijä Jyrki Vaara, p. 040 090 7550
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 10 liturgia
La 7.9. klo 17 vigilia
*Su 8.9. klo 10 liturgia
Pe 13.9. klo 17.30 vigilia
*La 14.9. klo 10 liturgia
Ti 17.9. klo 17 akatistos
La 21.9. klo 17 vigilia
Su 22.9. klo 10 liturgia
La 28.9. klo 10 liturgia

Klaukkala

Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko
Kuonomäentie 80, 01800 Klaukkala
Isännöitsijä Aune Svennevig, p. (09) 8564 6231,
-papit Teo Merras ja Mikko Leistola,
kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

Su 15.9. klo 10 liturgia
Su 29.9. klo 10 liturgia

Porvoo

Kristuksen kirkastumisen kirkko
Vanha Helsingintie 1, Tattarinmalmi
Vahtimestari Niko Laakso, p. (09) 85 646 232,
Pappi Kimmo Kallinen, kanttori Elena Nemlander

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 17 vigilia
Su 1.9. klo 10 liturgia
La 14.9. klo 17 vigilia
Su 15.9. klo 10 liturgia
To 19.9. klo 17.30 akatistos
La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian aikana lastenkerho
yli 3-vuotiaille.

MONIKULTTUURINEN TYÖ

PAPISTO

Pastori Vaslav (Slava) Skopets
p. (09) 8564 6123,
Pastori Teemu Toivonen (työvapaalla)
Rovasti Heikki Huttunen (sij. 5.8.2019–
31.7.2020), p. 040 741 8792

KANTTORI

Irina Tchervinskij-Matsi,
p. (09) 8564 6141, 050 374 0019

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Ion Durac, p. 040 516 6741 (rom)
Pastori Alexandre Björklund, p. 040 550 0103

Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Unioninkatu 31, Kruununhaka

p. (09) 85 646 210/vahtimestari
Pastori Vaslav (Slava) Skopets,
kanttori Irina Tchervinskij-Matsi
Muu papisto: pastori Alexandre Björklund,
ylidiakoni Gennadij -Stolbow,
diakoni Ioann -Markolainen

PALVELUKSET KIRKKOSLAAVIKSI

La 31.8. klo 16.30 yleinen panihida
La 31.8. klo 17 vigilia
Su 1.9. klo 10 liturgia
Ke 4.9. klo 17 ehtoopalvelus
La 7.9. klo 16.30 yleinen panihida
La 7.9. klo 17 vigilia
*Su 8.9. klo 10 liturgia
Ke 11.9. klo 17 ehtoopalvelus
Pe 13.9. klo 17 vigilia
*La 14.9. klo 10 liturgia
La 14.9. klo 16.30 yleinen panihida
La 14.9. klo 17 vigilia
Su 15.9. klo 10 liturgia
Ke 18.9. klo 17 ehtoopalvelus
La 21.9. klo 16.30 yleinen panihida
La 21.9. klo 17 vigilia
Su 22.9. klo 10 liturgia
Ke 25.9. klo 17 ehtoopalvelus
La 28.9. klo 16.30 yleinen panihida
La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Kirkkokerho yli 3-vuotiaille su klo 10–12.30
Ponomaikerho yli 6-vuotiaille pojille su klo
10–12.30 ja ke klo 17–18

Huskyrkan i Helsingfors

Elisabetsgatan 29 A, 4:e vån
Gudstjänsterna förrättas av fr Heikki Huttunen

GUDSTJÄNSTER PÅ SVENSKA

Lö 31.8. kl 17 vigilia
Sön 1.9. kl 10 liturgi

Kotikirkko / Ss. James and Catherine Church

Liisankatu 29, 4th floor (Kruununhaka)
Heikki Huttunen, 040 741 8792.

ENGLISH SERVICES

Sat 7.9. at 17 vespers (and study group)
Sun 8.9. at 10 liturgy

Στο παρεκκλήσιο του Kotikirkko

Διεύθυνση: Liisankatu 29 A, Ελσίνκι,
Heikki Huttunen, 040 741 8792.
Κυριακή 15.9. στις 9.00 ὀρθρος και Θεία
Λειτουργία

Хельсинкский приход

Настоятель прихода
Маркку Салминен, тел. 09 85 646 103,
markku.salminen@ort.fi
Канцелярия прихода
Адрес: Liisankatu 29, 00170 Helsinki
Русскоязычный священник
Вячеслав Скопец, тел. 09 85 646 123,
vaslav.skopets@ort.fi
Регент
Ирина Червинский-Матси, тел. 09 85 646 141

■ Хельсинки Свято-Троицкий храм

Unioninkatu 31, Helsinki, 09 8564 6210

Священник Вячеслав Скопец
Регент Ирина Червинский-Матси
Внештатное священство
Священник Александр Бьёрклунд
Протоиерей Геннадий Столбов
Диакон Иван Марколайнен

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 31.8. в 16.30 Панихида
Сб 31.8. в 17 Всенощное бдение
Вс 1.9. в 10 литургия
Ср 4.9. в 17 вечерня
Сб 7.9. в 16.30 Панихида
Сб 7.9. в 17 Всенощное бдение
*Вс 8.9. в 10 литургия
Ср 11.6. в 17 вечерня
Пт 13.9. в 17 Всенощное бдение
*Сб 14.9. в 10 литургия
Сб 14.9. в 16.30 Панихида
Сб 14.9. в 17 Всенощное бдение
Вс 15.9. в 10 литургия
Ср 18.9. в 17 вечерня
Сб 21.9. в 16.30 Панихида
Сб 21.9. в 17 Всенощное бдение
Вс 22.9. в 10 литургия
Ср 25.9. в 17 вечерня
Сб 28.9. в 16.30 Панихида
Сб 28.9. в 17 Всенощное бдение
Вс 29.9. в 10 литургия

■ Храм при доме престарелых

Церковь святых мучениц Веры, Надежды,
Любови и матери их Софии,
Hämeentie 55, 00580 Helsinki, тел. 09 2511 1411
Священник: Виктор Порокара

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 31.8. в 10 литургия
Пн 16.9. в 17.30 Всенощное бдение
Вт 17.9. в 9.30 водоосвящение и литургия
Сб 28.9. в 17.30 Всенощное бдение
Вс 29.9. в 10 литургия

■ Приходской центр в Мюллюпуре

Часовня прп. Александра Свирского
Jauhokuja 3 B 2, 00920 Helsinki,
Священник Иосеф Вола,
тел. 0405452250

■ Культурный центр София

Часовня Святой Софии – Премудрости
Божией, Kallvikinniementie 35,
00980 Helsinki, тел. 010 277 900
Расписание богослужений: www.sofia.fi

■ Эспоо

Церковь прп. Германа Аляскинского в
Тапиола, Kaupinkalliontie 2, 02100 Espoo
тел. 09 85 646 221
Священники: Петри Корхонен, тел. 09 85 646
127; Хейки Хуттунен, тел. 040 741 8792.

Интернациональный
центр Трапеза

Часовня в честь равноапостольных жен-
мироносиц Kirkkojärventie 1, 02770 Espoo

■ Вантаа

Спасо-Вознесенская церковь в Тиккурила
Läntinen Valkoisenläntheentie 48, 01450 Vantaa
Священник Микаел Сундквист, тел. 09 85 646
125, 050 350 9356. Диакон Сергей Подшивалов,
тел. 040 749 1560.

TOIMINTAA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

HELSINKI

Uusien katekumeenien aloitustilaisuus
Helsingin seurakuntasalilla to 5.9. klo 18.

Kaikille avoin luento

Helsingin seurakuntasalilla ke 18.9. klo 18. Isä
Petri Korhonen luennoi aiheesta ”Jumala – tai-
vaan ja maan luoja.”

KirjaKrypta

KirjaKryptan vieraana ke 18.9. klo 18.45 Ihmeelli-
sen matkakirjan kirjoittanut Kaisa Kariranta.

Raamattupiiri

Tiistaisin klo 17 Helsingin ortodoksisen seurakun-
nan kirjastossa. Syksyn ensimmäinen kokoontu-
minen ti 3.9.

Helsingin tiistaiseura

Ti 10.9. klo 16 kokoontuminen seurakuntasalilla,
syyskauden aloitus.
Ti 24.9. klo 16 kokoontuminen seurakuntasalilla.
Isä Timo Lehmuskoski kertoo kirkon naispyhistä.

Jumalansyntyttäjän syntymän yhteisö

Jumalansyntyttäjän syntymän kappelin praas-
niekkana 8.9. liturgia klo 10, jonka jälkeen yhtei-
nen ateria. Kappelissa toimitetaan arkisin klo 5.45
aamurukoukset ja puoliyöpäpalvelus/paraklesis, klo
6.30 aamupalvelus ja iltainen ehtoopalvelus klo 18
klo 18.30 Jeesuksen rukouspalvelus tai akatistos
(ei ke-iltana). Usko arjessa -keskustelut jatkuvat
to 5.9. ja 19.9. Olohuone-lafka auki to-la 13–16.
Osoite Mikonkatu 25, Helsinki (summeri lukee
kappeli, käynti sisäpihalta). Lisätietoja, myös
muutokset viikko-ohjelmassa: <http://theotokos.fi>.

Oletko kiinnostunut vapaaehtoistoiminnasta?
Ota yhteyttä: Vapaaehtoistoiminnan koordinaat-
tori Kristiina Aminoff
p. 040 350 1951

Uspenskin katedraalikuoron koelaulu

Uspenskin katedraalikuoro hakee uusia laulajia.
Katedraalikuoron vaativa mutta antoisa tehtävä
on huolehtia koko Suomen ortodoksisen kirkon
ja samalla Helsingin ortodoksisen seurakunnan
pääpyhäkön jumalanpalvelusten kirkkolaulusta
pienemmissä kokoonpanoissa sekä järjestää ak-
tiivisesti korkeatasoisia ortodoksisen kirkkomu-
siikin konsertteja. Katedraalikuoron laulajilta
edellytetään kokemusta kuorolaulussa, nuotin-
lukutaitoa, hyvää sävelkorvaa ja äänimateriaalia
sekä kykyä laulaa yksin omaa stemmaa jumalan-
palveluksissa. Kuoro harjoittelee pääsääntöisesti
torstai-iltaisin Kotikirkossa ja kuoroa johtaa dir.
cant. Varvara Merras-Häyrynen. Koelauluun voi
osallistua joko ke 4.9. alkaen klo 18 tai su 8.9. al-
kaen klo 15. Ilmoittaudu koelauluun etukäteen
sähköpostitse: varvara.merras-hayrynen@ort.fi.

Ekumeeninen aamurukous

Yhdymme kirkon 2000-vuotiseen rukouk-
seen idän ja lännen perinteiden mukaan.
Rukoushetken kesto on noin 20 minuuttia ja
sen jälkeen on mahdollisuus kohtaamiseen
aamukahvin merkeissä. Joka torstai klo 8.30
Studium Catholicumissa, Ritarikatu 3 A, Hel-
sinki. Alaovi on auki, mutta avautuu sisään-
päin.

■ TAPAHTUMIA

Kirkonkello- ja kuorokonsertti

Kirkonkello- ja kuorokonsertti 19.9. klo 18
Uspenskin katedraalissa. Kellonsoittaja Vla-
dimir Belovin johtamat muusikot Pietarista.
Uuden-Valamon mieskuoro, johtaa munkki-
diakoni Jaakob. Uspenskin katedraalikuoro,
johtaa dir.cant. Varvara Merras-Häyrynen.
Konsertti alkaa kirkon ulkopuolella pihan-
tasanteella kellojen soittamisella, tämän jäl-
keen yleisö siirtyy katedraaliin sisälle, jossa
kuorot esiintyvät. Konsertissa kuullaan myös
lyhyt esittelypuheenvuoro ortodoksisesta
kirkkomusiikista. Kokonaiskesto noin 1,5h.
Vapaa pääsy, ohjelma 15 e. Konsertti on osa
Sacred Music Festival Helsinki -tapahtumaa.

Kirkot pihalla -tapahtuma

Ekumeeninen Kirkot pihalla -tapahtuma on 5.9.
ortodoksisella Pyhän Kolminaisuuden kirkolla
(Unioninkatu 31, Helsinki).
Tervetuloa mukaan!
klo 17 kiitosakatistos kirkossa
klo 17.30 ekumeeninen rukous ja sadon siunaus
pihalla, ruokailu
Järjestäjä: Helsingin ekumeeninen toimikunta

ITÄ-HELSINKI

Pt. Aleksanteri Syväriäläisen kappelin kuoro

Harjoitukset kappelilla pääsääntöisesti keskiviik-
koiltainen ehtoopalveluksen jälkeen. Kuoro ottaa
jatkuvasti uusia laulajia. Lisätiedot kanttori Kirsi-
Maria Susuna puh. 050 401 4798 tai kirsi-maria.
susuna@ort.fi

Myllypuron raamattupiiri

Raamattupiiri jatkuu Pt. Aleksanteri Syväriäläisen
kappelilla, Myllypurossa. Kokoontumiset ja tee-
mat maanantaisin klo 17.30 seuraavasti: 16.9.
Deutero-Jesaja, 23.9. Trito-Jesaja, 7.10., 21.10.,
4.11. ja 18.11. Nainen Raamatussa. Piiriin vetäjänä
toimii aiempaan tapaan TM Okko Balagurin

Ortodoksisen kirkkolaulun peruskurssi

Lisätietoja voi tiedustella kanttori Kirsi-Maria Su-
suna, puh. 050 4014 798, kirsi-maria.susuna@
ort.fi

KULTTUURIKESKUS SOFIA

Taidenäyttelyt

Rosa Liksomin Postmoderni ekumeeninen -iko-
nostaasi, esillä toistaiseksi.
Pysyvä kirkkotaidenäyttely.

KURSSIT JA TAPAHTUMAT

Yrttiseminaari

La 21.9. klo 13–16.30. Seminaarissa tutustumme
yrttien viljelyyn sekä niiden käyttöön mausteina
ja lääkinnällisiin tarkoituksiin. Puhujina professori
Yvonne Holm (farmasian laitos, Helsingin yliopis-
to), nunna Nektaria (Lintulan luostari) sekä Luon-
toportin kasviasiantuntija, toimittaja Eija Leh-
muskallio. Seminaarin avaa metropoliitta Ambro-
sius ja puheenjohtajana on FaT Markku Ylinen.
Maksuton. Ilmoittautuminen 20.9. mennessä:
reception@sofia.fi tai puh. 010-277 900.

Ohjelma:

13.00 Seminaarin avaus, metropoliitta Ambrosius
13.15–14.00 Professori Yvonne Holm: Kasvien
lääkinnällinen käyttö
14.00–14.45 Nunna Nektaria: Yrttien viljely ja
käyttö
14.45–15.15 Kahvitauko (vapaaehtoinen kahvi-
kolehti)
15.15–16.00 Toimittaja Eija Lehmskallio: Syötä-
vät luonnonkasvit yrtit, marjat ja sienet
16.00–16.30 Päätöskeskustelu. Puheenjohtajana
FaT Markku Ylinen.

Taideterapeutin ateljee

Pe–su 13.–15.9. Ateljee on pääosin itseohjautuva kuvataiteellinen viikonlopputyöpaja, joka mahdollistaa myös taiteidenvälisyyttä. Se on suunnattu taideterapian ryhmäkokeudesta entuudestaan omaaville, jotka haluavat ylläpitää tai syventää terapeutista kuvailmaisuun. Ateljeen koordinaattorina toimii taideterapeutti ja kuvataideopettaja Meri-Helga Mantere. Osallistumismaksu 134€, sisältää ohjelman, ateriat sekä väline- ja materiaalimaksun. Ilmoittautumiset ja kyselyt: mantere.mh@gmail.com

Iloitse luovuudestasi -kirjoituskurssi

Kirjoitanko pöytälaatikkoon, haluatko tallentaa elämäsi muistot – vai nautitko vain sanan sametisesta lennosta? Kurssi jakaantuu spontaaneihin kirjoitusharjoituksiin ja pitempiin tehtäviin. Osana opetusta kulkevat opettaja Mari Vainion opintoihin kuuluneet ratkaisukeskeiset ja ekspressiiviset taideterapian menetelmät. Kurssimaksu 150€, sis. viikonlopun opetuksen ja ateriat. Kurssista lähetetään osallistujille ennakkolasku, joka tulee maksaa ennen kurssia.

Parantavat liikkeet -kurssi

Tulevat kurssipäivät: su 15.9. ja su 1.12. Kurssin vetäjinä ovat joogaohjaajat Antti Palokangas ja Damu Joshi. Kurssimaksu 40€, sis. opetuksen ja lounaan. Kurssille otetaan enintään 15 osallistujaa. Huom! Kurssi on tarkoitettu aikuisille, ei lapsille.

Lisätiedot: sofia.fi/tapahtumat. Ohjelmamuutokset mahdollisia. Kurssien yhteydessä majoitus -aamiaisella alkaen 40 €/vrk. Ilmoittautumiset: -reception@sofia.fi tai p. 010 277 900. Kulttuurikeskus Sofia, -Kallvikinniementie 35, 00980 Hki

LÄNTINEN ALUE

TAPIOLAN KIRKKO, Kaupinkalliontie 2, Espoo

Kesäkahvila Tapiolan ortodoksissa kirkossa
Espoo-päivänä la 31.8. klo 11–16. Tarjolla kahvia, pientä purtavaa ja kirpputori. Opastettuja kieroksia ikonien ja seinämaalauksen maailmaan. Klo 14 toimitetaan maallikkopalveluksena lyhyt rukoushetkipalvelus, johon kaikki ovat tervetulleita.

Lasten iltakerho

Tiistaisin klo 17–19.30 yli 3-vuotiaille.

Perhekerho ja muskari

Keskiviikkoisin klo 10.30–13.30.

Espoon miestenpiiri Hermaninjengi

Lisätietoja: puheenjohtaja Juhani Mustila, puh. 0400 472 623 (juhani.mustila@iki.fi). Tarvittaessa lisätietoja antaa myös isä Petri Korhonen.

Ystävyydenateria

Ystävyydenateria pe 6.9. klo 11–12 Tapiolan ortodoksissa kirkossa. Kokoonnumme yhteisen ruokapöydän ääreen syömään ja seurustelemaan. Ateria maksaa yhden euron. Tilaisuus on avoin kaikille. Espoon puhallinorkesteri (Epo) huiolistiryhmä esiintyy aterian aikana. Tervetuloa!

Keskiviikkokerho

Tapiolan ortodoksissa kirkossa 18.9. Aloitamme iltapalveluksella klo 17, jonka jälkeen noin 17.45 kirjailijavieraina on Annina Holmberg. Kerhon aikana tarjolla pientä iltapalaa.

Paikallisekumeeninen foorumi

Foorumi 27.9. Espoossa kokoa yhteen eri puolilla maamme toimivia ekumeenisten työryhmien jäseniä ja ekumeniasta kiinnostuneita. Vuoden 2019 foorumin teema on maahanmuuttajien toivottaminen tervetulleeksi seurakuntiin. Foorumiin osallistuminen on maksutonta. Lisätiedot ja ilmoittautuminen: http://www.ekumenia.fi/tulos-sa/paikallisekumeeninen_foorumi_2019/

Trapesa, Kirkkojärventie 1, (Espoon keskuksen juna-asema, asemasilta, 2. krs)

Pe 30.8. klo 17 Espoo-päivänä Trapesan CAT-WALK esittelee juhla- ja käyttömuotia Suomesta, Euroopasta ja eri mantereilta musiikin, tanssien ja ruokien äärellä.

La 31.8. Ekumeeninen ristisaatto pysähtyy Trapesassa noin klo 12 (lounas 5€). Kulttuurien välinen Catalyst-taitelijaryhmä esiintyy Trapesan edustalla Espoo-päivän kunniaksi.

Trapesan harrasteillat alkavat ma 16.9. alkaen: jooga- ja hyvinvointiryhmä maanantaisin klo 17.30–19.30, lasten venäjänkielinen kulttuurikerho tiistaisin klo 17.30–19 sekä lasten ja aikuisten taideryhmät torstaisin klo 15.30 ja klo 17 alkaen. Ilmoittautuminen info@trapesa.com tai paikan päällä Trapesassa.

Tarkemmat tiedot ja mahdolliset muutokset: www.trapesa.com/tapahtumat

LOHJAN KIRKKO, Nahkurinkatu 4

Kuoroharjoitus

Kuoroharjoitus keskiviikkoisin klo 18–20: 11.9., 18.9., 25.9., 2.10., 9.10., 16.10., 23.10., 30.10., 6.11., 13.11., 27.11., 4.12., 11.12. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi.

Ortodoksisuus tutuksi -kurssi

Lisätietoja isä Kalevi Kasala, p. 040 525 2868, kalevi.kasala@ort.fi

Seniorikerho

Torstaisin klo 14–16: 19.9., 17.10., 14.11., 12.12. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ortodoksisuus tutuksi -kurssi

Torstaisin klo 18–20. Lisätietoja isä Kalevi Kasala 040 525 2868, kalevi.kasala@ort.fi

Lohjan Seudun Ortodoksien seurakuntaillat

Lisätietoja: puheenjohtaja Urpo Uotila, p. 044 314 5210.

Ikonipiiri

Maanantaisin klo 9.45–14: 2.9., 9.9., 16.9., 23.9., 30.9., 7.10., 21.10., 28.10. Lisätietoja: Tarja Tarima 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com

Miestenpiiri

Kokoontuu erikseen sovittuina ajankohtina. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782.

Naistenpiiri

Lisätietoja: Pirkko Siili, p. 0400 782 144.

Lasten kirkkokerho

Liturgiapalvelusten yhteydessä. Lisätietoja: Päivi Kasala, p. 050 347 0205.

NUMMELAN RUKOUSHUONE, Naaranpajuntie 7

Perjantaipiiri

Perjantaisin klo 12–14: 20.9., 4.10., 18.10., 1.11., 15.11., 29.11., 13.12. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri

Tiistaisin klo 10–14: 10.9., 17.9., 24.9., 1.10., 8.10., 22.10., 29.10., 5.11. Lisätietoja Ritva Tarima 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi

Ikonipiiri

Torstaisin klo 16–19: 12.9., 19.9., 26.9., 3.10., 10.10., 24.10., 31.10., 7.11., 14.11., 21.11. Lisätietoja Ritva Tarima 0400 719 563, ritva.tarima@suomi24.fi

Lasten kirkkokerho

Liturgiapalvelusten yhteydessä. Lisätietoja Päivi Kasala 050 347 0205.

Vihdin-Nummellan ortodoksit ry järjestää:

Käspaikkakurssi

Pe–la 20.–21.9. päivittäin klo 10–17. Kurssin hinta 50 €. Opettajana toimii Lahja Martikainen. Hintaan sisältyy opetus, lounas ja päiväkahvi. Kaikkia käspaikkoihin tarvittavia materiaaleja myytävänä kurssin opettajalla, tarvitset ainoastaan saksen mukaan. Kurssille mahtuu 14 henkilöä. Lisätiedot ja sitovat ilmoittautumiset su 15.9. mennessä: Ritva Tarima p. 0400 719 563 tai vihdinortodoksit@gmail.com

Ekumeeninen hiljaisuuden retriitti

Uton majakkasaressa pe–ma 11.10.–14.10. Saari on kuin tehty hiljaisuuden retriitille, siellä arjen tahti hiljenee vaistomaisesti ja kiireettömyys kutsuu. Retriitin ohjaajat Eija ja Mari huolehtivat käytännön järjestelyistä ja ohjelmasta, johon kuuluu rukoushetkiä, virikepuheita, meditaatiota ja ulkoilua. Viikonlopun pe–ma hinta täysihoidolla 290–430 € / hlö majoituksesta riippuen. Mahdollisuus joko yksinkertaiseen vierasmaja- tai hotellitasoiseen majoitukseen. Majoitus yhden hengen huoneissa. Ilmoittautumiset: Eija Nurmio, p. 044 326 0746, eija.nurmio@hotmail.com tai Mari Vainio, p. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi

HANGON ORTODOKSINEN KIRKKO, Täktomintie 5

Kuoroharjoitus

Kuoroharjoitus sunnuntaisin klo 14–16: 22.9., 29.9., 6.10., 20.10., 27.10., 3.11., 17.11., 24.11. Uudet laulajat ovat tervetulleita laulukokeen kautta koeajalle. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Torstaikerho

Torstaisin klo 18–20: 26.9., 31.10., 28.11., 12.12. Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Lasten kirkkokerho

Liturgiapalvelusten yhteydessä. Lisätietoja, p. Päivi Kasala 050 347 0205.

KARKKILA, EV. LUT. SEURAKUNTATALO, Huhdintie 9–11

Seurakuntailta

Perjantaisin klo 18–20: 20.9., 18.10., 22.11., 13.12. Lisätietoja kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782, matti.jyrkinen@ort.fi

Ikonipiiri

Torstaisin klo 10–17: 5.9., 12.9., 19.9., 26.9., 3.10. Lisätietoja Tarja Tarima, p. 040 541 3901, tarja.tarima@tikkurila.com

ITÄINEN ALUE

TOIMINTAA TIKKURILASSA

Siivoustalkoot

Tikkurilan kirkon ja pihan siivoustalkoot la 31.8. klo 10–15.

Ortodoksiakerho

Tikkurilan kirkon tiistaiseuran ortodoksiakerho parillisten viikkojen keskiviikkoiltoina. Kokoonminen Tikkurilan kirkolla Arseni-salissa ehtoopalveluksen jälkeen klo 18. Teemoina rukous sekä Raamatun Sirakin kirja. Opettajana isä Mikael Sundkvist. 4.9.2019 Sirakin kirja – Viisauden lahja ja alkuperä 18.9.2019 Rukous osana ihmisyyttä 2.10.2019 Sirakin kirja – kestävyys koettelemuksessa

Miesten piiri

Kokoontuu keskiviikon ehtoopalveluksen jälkeen kirkolla. Tarjolla hengellistä antia sekä mahdollisuus käden taitojen harjoittamiseen. Ensimmäiset kokoontumiset ke 11.9. ke 25.9 ja ke 9.10 klo 18. Lisätietoja diakoni Risto Ikäheimolta, risto.ikaheimo@kolumbus.fi, puh. 050 1505.

Avoimet ovet

Kirkon avoimet ovet la 12.10. klo 10–16. Luvassa esitelmää, opastusta, kirkkomusiikkia sekä kahvila.

Toimintaa Länsi-Vantaalla

Kivistön kirkolla (Laavatie 2), lauantaina 5.10. klo 9.30 liturgia. Kirkkokahvien jälkeen klo 11 uskononopettaja Juha Järvisen esitelmä ”Kaksi Johannesta: Suomen ortodoksisen kirkon uudet pyhät”. Lapsille oma ohjattu ohjelma. Tervetuloa!

Vapaaehtoisia kaivataan

Vapaaehtoisia tarvitaan sunnuntaisen liturgian jälkeen tarjottuun kirkkokahvien keittämiseen, tarjottuun esillepanoon sekä loppusiivoukseen. Opastusta tehtävään annetaan. Ota yhteyttä: Liisa Karlsson p. 050 3847 723.

TAPAHTUMIA JÄRVENPÄÄSSÄ

Järvenpään kirkon kuoro

Kokoontuu kirkon kryptassa keskiviikkoisin klo 17.30. Syyskauden ensimmäinen kokoontuminen 4.9. klo 17.30. Uudetkin laulajat ovat tervetulleita. Kanttori Minna Jokinen, puh. 050 358 7339.

Tavataan kirkolla

Kaikille avoin matalan kynnyksen kohtaamispaikka Järvenpään kirkon kryptassa to 12.9. klo 12. Keskustelua ja vapaamuotoista ohjelmaa. Mahdollisuus myös henkilökohtaisiin keskusteluihin työntekijöiden kanssa. Paikalla isä Kimmo, kanttori Minna ja diakonityöntekijä Jaana. Kahvi- ja mehutarjoilu.

Järvenpään ystäväpiiri

Kokoontuu parillisten viikkojen tiistaisin klo 18 Järvenpään kirkon kryptassa. Syyskauden ensimmäinen kokoontuminen on 17.9., jolloin lukija Simo Tuominen alustaa teemalla ”Jeesuksen nimet – osa 2”. Tilaisuuden edellä kirkossa toimitetaan akatistos klo 17. Puheenjohtaja Anja Lindström, puh. 040 741 4677.

Sanoista seura

Vuorovaikutuksellinen luovan kirjoittamisen ryhmä kokoontuu Järvenpään kirkon kryptassa seitsemän kertaa syksyllä ja seitsemän kertaa keväällä. Syyskuun kokoontumiset ovat kirkon alaisissa 9.9. ja 23.9. klo 13–15. Aiempaa kirjoituskokemusta ei tarvita, luottamuksen hengessä jaetaan mielen sisältöjä – sanoja menneestä, tästä hetkestä ja tulevaisuuden mahdollisuuksista. Ohjaa ja FM, kirjallisuusterapeutti Lucia Seija Viitaniemi, viitaniemilucia5@gmail.com.

Järvenpään ikonimaalauspiiri

Kokoontuu kirkon kryptassa torstaisin klo 16. Syyskausi alkaa 19.9. Opettajana Juri Mitroshin, puh. 050 592 2328.

Lasten kirkkokerho

Sunnuntaina toimitettavien liturgioiden yhteydessä 8.9. alkaen kirkon kryptassa.

Ennakkotieto: Retki Loviisaan

Järvenpään pyhäkköyhteisö tekee pyhiinvaellusretken Loviisaan sunnuntaina 6.10.

TAPAHTUMIA PORVOOSSA

Porvoon kirkon kuoro

Kokoontuu kirkolla torstaisin klo 17.30. Uudetkin laulajat ovat tervetulleita. Kanttori Elena Nemlander, puh. 044 043 0249

Tavataan kirkolla

On kaikille avoin matalan kynnyksen kohtaamispaikka Porvoon kirkossa torstaina 12.9. klo 15. Keskustelua ja vapaamuotoista ohjelmaa. Mahdollisuus myös henkilökohtaisiin keskusteluihin työntekijöiden kanssa. Paikalla isä Kimmo, kanttori Minna ja diakonityöntekijä Jaana. Kahvi- ja mehutarjoilu.

Porvoon tiistaiseura

Kokoontuu ortodoksissa kirkossa (Vanha Helsingintie 2) seuraavan kerran 10.9. ja 8.10. Kokoontumiset ovat kaikille avoimia. Lisätietoja puheenjohtaja Jari Pylvänäinen, puh. 040 570 8130.

Porvoon ikonimaalauskerho

Kokoontuu kirkossa perjantaisin 6.9. alkaen klo 16. Opettajana Liisa Holst puh. 040 566 8481.

Lasten kirkkokerho

Sunnuntaina toimitettavien liturgioiden yhteydessä 15.9. alkaen.

HAMINAN SRK

ORTODOKSIAKESKUS SYPRESSI, KIRKKOHERRANVIRASTO

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola, Avoinna ke–pe klo 10–14 p. 040 7047 171, hamina@ort.fi, www.orthamina.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Ville Kiiveri p. 040 962 0063 ville.kiiveri@ort.fi

KANTTORI

Kari Päivinen, p. 040 866 7686 kari.paivinen@ort.fi

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakunnan vahtimestari, Jaana Juka, p. 040 486 5550, jaana.juka@ort.fi

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Martti Honkaselkä, p. 044 306 4900, marttihonkaselka@gmail.com

Pastori Johannes Wuorlinna, p. 050 589 9011, jouko.wuorlinna@gmail.com

Pastori Jukka Jauhiainen p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi

Diakoni Gennadi Ikävalko, p. 040 742 4615 keku.ikavalko@gmail.com

HAMINAN SEURAKUNNAN LIIKE- JA VUOKRATALO

Isoumpyräkatu 20, Hamina
Isännöinnistä vastaa Itä-Suomen Kiinteistöpalvelu, Isoumpyräkatu 9 A 10, 49400 Hamina. Isännöitsijä Tero Tuononen puh. 050 546 7120 (klo 15 jälkeen), tero.tuononen@outlook.com

Hamina

Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko, Raatihuoneentori 2

pastori Jukka Jauhiainen p. 0400 958 760 jukka.jauhiainen@ort.fi

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 17 vigilia

Su 1.9. klo 10 liturgia

Pe 6.9. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus

La 7.9. klo 17 vigilia

*Su 8.9. klo 10 liturgia

La 21.9. vigilia

La 28.9. klo 17 vigilia

Su 29.9. klo 10 liturgia

Kouvola

Pyhän ristin kirkko, Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 17 vigilia

Su 1.9. klo 10 liturgia

Ke 4.9. klo 17 ehtoopalvelus

Pe 6.9. klo 17 Jeesuksen rukouspalvelus

Ke 11.9. klo 17 ehtoopalvelus

La 14.9. klo 17 vigilia

Su 15.9. klo 10 piisallinen liturgia,

KP arkkipiispa Leo, praasniekka

Ke 18.9. klo 17 ehtoopalvelus

Su 22.9. liturgia (radiointi)

Ke 25.9. klo 17 ehtoopalvelus

Pe 27.9. klo 10 arkipäivän liturgia

Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

JUMALANPALVELUKSET

Ma 30.9. klo 17 vigilia ja liturgia

TOIMINTAA HAMINAN SEURAKUNNASSA

Ortodoksiakeskus Sypressi, Varuskuntakatu 14, Kouvola

Pyhän Ristin kirkko, Kirkonmäenkatu 2, Kouvola
Myllykosken tsasouna, Koulutie 4, Myllykoski
Pietarin ja Paavalin trapesa, Isoympyräkatu 20, Hamina

Musikaalinen lastenkerho Pyhän Ristin kirkossa
Lastenkerho toimii Pyhän Ristin kirkossa Kouvola. Kerhon ohjaajina toimivat Iana Lang (044 377 8457) ja Katja Selezneva (044 9705 275). Kerho kokoontuu jokaisen kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena sunnuntaina klo 17.

Seurakunnan kuorot Kouvola ja Hamina
Seurakunnan tsasouna toimii kaksi kuorota, pyhän Ristin kirkon kuoro Kouvola ja Haminan ortodoksinen kirkkokuoro Hamina. Kuorot laulavat Kouvola ja Haminan kirkkoissa toimitettavissa jumalanpalveluksissa. Lisäksi Kouvola kuorolaiset ovat käyneet avustamassa Myllykosken tsasounan jumalanpalveluksissa. Yhteystenokilo Kari Päivinen, p. 040 866 7686

Kouvolan Uusi tiistaiseura

Seuran tarkoituksena on kehittää jäsenissään ortodoksisen kirkon opin ja ortodoksisen elämän näkemyksen tuntemista ja tukea Suomen ortodoksista kirkkoa ja sen toimintaa. Seura järjestää keskustelu-, esitelmä- ja hartaustilaisuuksia sekä kirkollisia juhlia, vahvistaa toiminnallaan ortodoksiseen kirkkoon kuuluvien siitä kiinnostuneiden hengellistä kasvua, elävää yhteyttä kirkkoon ja yhteisöllisyyttä. Vapaaehtoistoiminta on tärkeä osa seuran toimintaa. Tiistaiseurailloissamme on aina kahvitarjoilu ja kokoonnumme pääsääntöisesti kuukauden 1. ja 3. keskiviikkona Kouvolan Pyhän Ristin kirkon juhlasalissa. Lisätietoja Tiina Toikka p. 040 5800 907

Ikonipiiri Hamina ja Kouvola

Ikonipiiri kokoontuu Hamina Pietarin ja Paava-

lin trapesassa ja Kouvolaan ortodoksiakeskus
Sypressissä.
Kouvolan Sypressissä 7. –8.9., 12.–13.10
ja 14.–15.12.
Haminan Trapesassa 11.9., 28.9., 19.10., 26.10 ja
7.12.

Kirkkokatekstiilikerho

Kirkkokatekstiilikerho kokoontuu Kouvolan pyhän
Ristin kirkon juhlasalissa. Tällä hetkellä kerhossa
tehdään käspaikkoja ja huolletaan jumalanpalve-
luspukuja. Kerho järjestää myyjäisiä ja kerho
käyttää tuoton kirkon kaunistamiseksi. Uudet jä-
senet ovat tervetulleita mukaan! Lisätietoja Mar-
ja-Leena Jaakkonen, p. 040 774 6690

Pagina Perthi - Seniorien päiväkahvit

Maksuttoman tapahtuman kohderyhmänä on
seurakunnan yli 70-vuotiaat jäsenet. Kokoontu-
minen jokaisen kuukauden ensimmäisenä per-
jantaina klo 14 Kouvolan pyhän Ristin kirkossa.
Kokoontumispäivät ovat 6.9., 4.10 ja 1.11. Joulukuussa 6.12. kokoonnutaan Nikolaos-juhlassa.
Jos tarvitset kyytiä, ole yhteydessä virastoon. Li-
sätiedot ja ilmoittautumiset tarjoilua varten seurakunnan virastoon p. 040 704 7171.

Pyhän Ristin kirkon ortodoksiapiiri

Tutustumme kirkon teologiaan, opetukseen ja
ajatteluun. Tapaamisia noin kerran kuukaudessa
ja osallistujat voivat esittää toiveita käsiteltävistä
aiheista. Tänä syksynä aiheena on rukous. Tapa-
miset pidetään jokaisen kuun ensimmäisenä kes-
kiyöönä ehtoopalveluksen jälkeen klo 17.30
(4.9., 2.10., 6.11., 4.12.). Lisätietoja: Ville Kiiveri, p.
040 962 0063

Ortodoksisuus tutuksi -katekumeenikurssi

Ortodoksisuus tutuksi -katekumeenikurssi alkaa
syyskuussa Kouvolan Pyhän Ristin kirkossa. Ko-
koontumisia on noin kerran kuukaudessa sun-
nuntaisin klo 16. Ensimmäinen kokoontuminen
on sunnuntaina 29.9. klo 16. Kouvolan kirkon
osoite on Kirkonmäenkatu 2, Kouvola. Tervetuloa
mukaan!

Ponomarikurssi alkaa syyskuussa Kouvolaan
Kouvolan Pyhän Ristin kirkossa aloitetaan syys-
kuussa ponomarikurssi joka on tarkoitettu ensisi-
jassa jo toimiville alttaripalvelijoille, mutta uusia-
kin otetaan mielellään mukaan. Tarkemmat päi-
vät löytyvät myöhemmin seurakunnan netti-
sivuilta. Yhteyshenkilö Ville Kiiveri p. 040 962
0063.

TAPAHTUMIA

Valojen yö Haminassa pe 13.9.

Haminan Pietarin ja Paavalin kirkko on
avoinna Haminan kaupungin järjestämässä
Valojen yö tapahtumassa.
klo 19 ehtoopalvelus ja kirkon esittely
klo 21 puoliyöpalvelus

Juhlisiin liittyvät
palvelukset
on merkitty
tummennettuina.
Suuret juhlat
merkitty tähti-
symbolilla*.

HÄMEENLINNAN SRK

SEURAKUNTAKOTI

Matti Alangon katu 11 A, 13130 Hämeenlinna

SEURAKUNNANVIRASTO

Matti Alangon katu 11, 13130 Hämeenlinna
p. 050 321 0035

Viraston aukioloajat:

ke klo 14–16.30 ja pe klo 9.30–12

hameenlinna@ort.fi

www.hmlortodoksinen.fi

www.facebook.com/

HameenlinnanOrtodoksinenSeurakunta/

PAPISTO

Vt. kirkkoherra Jonas Bergenstad

p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi

Pastori Taisto Rikkinen, p. 050 371 6475

KANTTORI

Leena Lomu

p. 040 707 6715, leena.lomu@ort.fi

AVUSTAVA PAPISTO

Pastori Kari M. Ranttilä, p. 040 550 6272

Diakoni Erkki Lumisalmi, p. 0400 396 326

Diakoni Veli Backman, p. 050 323 9893

MUU HENKILÖKUNTA

Kiinteistöhoitaja Markku Seljänne

p. 0400 716 810

Forssan toimintakeskuksen isännöitsijä

Heikki Halme, p. 040 558 0465

Pääkirkon ja Ahveniston kirkon isännöitsijä

Kirsi Backman, p. 050 349 5985

Hämeenlinna

Pyhien Aleksanteri Nevskin ja Johannes
Krysostomoksen kirkko, Erottajakatu 2

JUMALANPALVELUKSET

La 7.9. klo 17 vigilia

*Su 8.9. klo 10 liturgia

Pe 13.9. klo 17 vigilia

*La 14.9. klo 10 liturgia, ristin ylentäminen

Su 15.9. klo 10 liturgia

La 21.9. klo 17 vigilia

Su 22.9. klo 10 liturgia

Seurakuntakoti

Matti Alangon katu 11 A, Hämeenlinna

JUMALANPALVELUKSET

Ke 4.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 11.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 18.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ke 25.9. klo 17 ehtoopalvelus

Ahveniston kirkko

Ahvenistontie 20, Hämeenlinna

JUMALANPALVELUKSET

Su 1.9. klo 10 liturgia, kirkkovuoden alku

Forssa

Forssan toimintakeskus, Keskuskatu 10, Forssa

JUMALANPALVELUKSET

Su 29.9. klo 10 liturgia

Loppi

Kaunisniemen leirikeskus

Kaunisniementie 18, Läyliäinen

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 10 liturgia

TOIMINTAA HÄMEENLINNAN SEURAKUNNASSA

Diakoniaseura

Yhteyshenkilö Silja Shepherd, p. 050 560 4318 tai
siljaelinasshepherd@gmail.com. Tietoa diakoni-
aseuran toiminnasta yhteyshenkilöltä tai srk:n
nettisivuilta. Pe 6.9. klo 8–9.30 EU-ruokakassien
jako seurakuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A.

Diakonia-aamiaisen

Diakonia-aamiaista on tarjolla perjantaina
6.9. klo 8–9.30 seurakuntakodilla, Matti
Alangon katu 11 A. Tervetuloa!

Kyörölä-kerho

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, 040 721 8436,
antonina@pp.inet.fi. Varapj. ja sihteeri Lidia
Jaskari, 040 588 5185, lidia.jaskari@gmail.com.

Käspaikkakerho

Käspaikkakerho kokoontuu kuukauden ensimmäi-
senä perjantaina klo 10–16 Hämeenlinnassa seura-
kuntakodilla, Matti Alangon katu 11 A. Syyskauden
2019 kokoontumispäivät ovat 6.9., 4.10. ja 1.11.

Pyhä Syke ry

Pj. Marianne Kanttonen, 050 331 8905. Voit lukea
lisää Pyhän Sykkeen toiminnasta yhdistyksen
nettisivuilta osoitteesta pyhasyke.fi

Tiistaiseura

Pj. Sven Wessman, 040 7575 228,

sven.wessman@pp1.inet.fi

Tiistaiseura kokoontuu seurakuntakodilla,

Matti Alangon katu 11 A, ellei toisin mainita.

Tiistaiseurailat alkavat klo 17 alkuhartaudel-
la ja kahvituksella.

Ti 10.9. klo 17 Mitä ovat dogmit? TM Ari

Koponen

Ti 24.9. klo 17 Liturginen kellonsoitto,

isä Taisto Rikkinen

Ti 8.10. klo 17 Tie yksinkertaisuuteen,

isä Markus Aroma

Ti 22.10. klo 17 Pyhän Birgitan jalanjäljillä,

TM Maura Ihatsu

Kirkkokuoro

Kuoron syyskausi alkaa ke 11.9. klo 17.30 ehto-
opalveluksen jälkeen. Mikäli kirkkokuoron toimin-
ta kiinnostaa, kuoroon otetaan jatkuvasti uusia
laulajia.

Ikonimaalauksen intensiivinen viikonloppu

27.–29.9. seurakuntakodilla. Paikkoja rajoitetusti.
Lisätietoja opettaja Pasi-Mikael Huoviselta p. 041
576 6143

Taiteiden yö 30.8.

Tänä vuonna seurakuntamme ei osallistu taitei-
den yön tapahtumaan

LASTEN JA NUORTEN TOIMINTAA

Lasten ikonikerho

La 7.9. klo 10–12 seurakuntakodilla. Viimeistel-
lään kevätkauden aikana maalattut ikonit. Ohjaa-
jana Leena-kanttori.

KOTKAN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka
Avoinnna maanantaisin klo 15–17
p. (05) 212 490
kotka@ort.fi, www.kotkaort.fi

NIKOLAOS-SALI

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka,
Nikolaos-salia vuokrataan
erilaisiin tilaisuuksiin, p. (05) 212 490

PAPISTO

Kirkkoherran sij. Timo Tynkkynen
0400 654 883 tai timo.tynkkynen@ort.fi

KANTTORI

Kanttori Katarine Lehtomäki, p. 050 359 4823

MUU HENKILÖKUNTA

Vahtimestari Vesa Lehtomäki, p. 050 599 8855

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Veikko Lisitsin, p. 050 597 7349,
veikko.lisitsin@gmail.com (eläkkeellä)

Kotka

Pyhän Nikolaoksen kirkko
Isopuisto, p. (05) 212 767

Isännöitsijä Esa Terviö, p. 0440 837846

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 17 vigilia
Su 1.9. klo 10 liturgia
7.9. klo 17 juhlayvigilia
***8.9. klo 10 liturgia**
Pe 13.9. klo 17 juhlayvigilia ja Ristin esiinkanto
***La 14.9. klo 10 liturgia**
La 14.9. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos
La 21.9. klo 17 vigilia
Su 22.9. klo 10 liturgia
La 28.9. klo 17 vigilia, su, sl
Su 29.9. klo 10 liturgia, sl
Kotkan kirkossa torstaisin akatistos pyhälle
Nikolaokselle kello 16 alkaen 5.9.

Loviisa

Loviisan kirkko Jumalansynnyttäjän Kasani-
laisen ikonin muistolle, Itäinen Tullikatu 17
Isännöitsijä Margarita Yukhevich
p. 040 561 9915

JUMALANPALVELUKSET

Su 15.9. klo 10 liturgia

TOIMINTAA KOTKAN SEURAKUNNASSA

Äitilapsikerho Nikolaos-salilla

Kokoontumiset maanantaisin klo 15–17. Ohjaaja-
na Kati-kanttori.

Lasten musiikkikerho

Kokoontumiset joka toinen tiistai Nikolaossalissa
klo 17–18. Lisätietoja Kati-kanttorilta,
puh. 050 359 4823. Aloitamme tiistaina 8.10.

Piirustuskerho ”Pikkumaalari”

Kerho on tarkoitettu 5–10-vuotiaille lapsille, ko-
koontumiset keskiviikkoisin Nikolaos-salin ala-
kerran kerhotilassa klo 16.30–18. Lisätietoja opet-
taja Innalta, puh. 044 239 4803. Kerho toimii pää-
asiassa venäjäksi, myös suomenkieliset tervetul-
leita. Kerho aloittaa lokakuussa.

Lastenkerho ”Uskon säteet”

Kokoonnumme sunnuntaisin klo 10–11 liturgian
aikana Kotkan kirkon toiseen kerrokseen keskus-
telemaan uskonnollisista aiheista ja askartele-
maan. Vetäjinä Anastasia ja Marina. Tervetuloa!
Kerho pidetään samanaikaisesti kahdella kielellä;
sekä suomenkieliset että venäjänkieliset lapset
tervetulleita!

Kirkkokuorot

Kotkan kirkon kuoron harjoittelee keskiviikkoisin
Nikolaos-salissa klo 17–18.30. Lisätietoja Kati-
kanttorilta, puh. 050 359 4823. Ensimmäiset
harjoitukset keskiviikkona 25.9.
Slaavinkielisistä kuoroharjoituksista kysy
Kati-kanttorilta

Tiistaiseura

Tiistiseurun tapahtumia alkusyksystä. Tiistai-
seuran kokoontumisaika on tiistaisin klo 15.30.
Ensimmäinen tapaaminen 24.9. Tervetuloa
aloittamaan uutta toimintakautta!

Kultaist kädet -käsityökerho

Käsitöistä pitävät ihmiset! Tervetuloa perjantaisin
klo 17–19 Nikolaos-saliin. Toiminnan järjestäjinä
ovat Vera, puh. 040 722 7279 ja Elena, puh. 044
546 0251, kerho on kaksikielinen. Ensimmäinen
kokoontuminen 6.9.

Nikolaoksen ukkokerho

Kokoontuu torstaisin klo 16 pääasiassa kirkolla,
lisätietoja Esa Terviöltä, puh. p. 044 0837 846.

Karhulan ortodoksit

Kokoontuvat kuukauden ensimmäisenä
keskiviikkona klo 15.

Ikonikerho

Maanantaisin kerhohuoneessa klo 17.
Aloitamme 9.9.

TAPAHTUMIA

Isä Veikko Lisitsin 70 vuotta

Minulla on ilo ja kunnia kutsua Teidät seurakun-
talaiset, luottamushenkilöt, rippilapset, uskon-
nonoppilaat, ystävät, 70-vuotissyntymäpäivilleni
Pyhän Nikolaoksen kirkkoon liturgiaan sunnun-
taina 1.9. klo 10.00 ja sen jälkeen Kotkan orto-
doksien seurakunnan Nikolaos-salille juhlaan
ja aterialle. Sydämellisesti tervetuloa!
Rovasti, isä Veikko Lisitsin
PS. Kukkien ja lahjojen sijaan pyydän muista-
maan rahalahjoituksella Kenian ortodoksista
kirkkoa tilille: FI98 2024 2000 2372 42. Lahjakerä-
yksen tuotto menee rahankeräyslain mukaisesti
kokonaisuudessaan Kenian ortodoksien kirkon
hyväksi.

Yhteinen ruokailu yksinäisille

Oletko yksin, kaipaatko seuraa? Järjestämme
yhteisen ruokailuhetken paaston ajan hengessä
tiistaina 1.10. klo 14. Omakustanteinen ruoka-
maksu 5 € aikuisilta. Ennakkoilmoittautuminen
Kati-kanttorille, puh. 050 359 4823 viimeistään
ma 30.9.

Kultaisen iän leiri Valamossa 30.9.–2.10.

Osallistumme Valamon Opiston järjestämäl-
le virkistysleirille. Kultaisen iän leiri on tarkoi-
tettu seurakuntien iäkkäille pyhiinvaeltajille.
Ohjelmassa on laulua, luento, leppoisa yh-
dessäoloa ja luostarin jumalanpalvelukset.
Leiri päättyy vierailuun Lintulan luostarissa.
Leirin hinta on 125 € vierasmajamajoituksel-
la. Sitovat ilmoittautumiset kirkkoherranvi-
rastoon tai Kati-kanttorille 15.9. mennessä.
Mukaan mahtuu 30 ensimmäistä.

Vt. kirkkoherra tavattavissa Kotkassa

Vt. kirkkoherra isä Timo Tynkkynen on tavattavis-
sa kirkkoherranvirastossa Kotkassa syyskuussa
maanantaisin klo 16–18 seuraavina päivinä: 9.9.,
16.9. ja 23.9.

LAHDEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO JA SEURAKUNTASALI

Harjukatu 5, 15110 Lahti,
p. 040 359 4846
Avoinnna ma–to klo 10–13,
lahti@ort.fi, www.lahdenort.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Jonas Bergenstad,
p. 0400 330 484, jonas.bergenstad@ort.fi

KANTTORI

Petri Huttu, p. 0440 251 062

MUU HENKILÖKUNTA

Kasvatustyöntekijä Marina Salokangas,
p. 040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi
Seurakuntakeskuksen vahtimestari
Kimmo Mäenrinne, p. 040 5041176

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Olavi Merras, p. 040 510 4664
Pastori Taisto Rikkinen, p. 050 371 6475
Pastori Matti Lipitsäinen, p. 0400 625 446
Diakoni Aki Korpela, p. (019) 422 101

Lahti

Pyhän kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5
Isännöitsijä Juha Romanov, p. 050 3289 000

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 17 vigilia
Su 1.9. klo 10 liturgia
La 7.9. klo 10 liturgia
***La 14.9. klo 10 liturgia, sl**
La 14.9. klo 17 vigilia
Su 15.9. klo 10 liturgia
La 21.9. klo 17 vigilia
Su 22.9. klo 10 liturgia
To 26.9. klo 10 liturgia
La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia
Ma 30.9. klo 17 vigilia
Ti 1.10. klo 10 liturgia

Hyvinkää

Karjalan valistajien kirkko, Tsasounakuja 1
Puh. 040 359 4846 (ma–to klo 10–13).

JUMALANPALVELUKSET

La 14.9. klo 17 vigilia
Su 15.9. klo 10 liturgia
La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia

Heinola

Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko,
Hämeenkatu 6

Isännöitsijä Mikko Äikäs, p. 040 520 1696

JUMALANPALVELUKSET

Pe 13.9. klo 17 vigilia
***La 14.9. klo 10 liturgia**
La 21.9. klo 10 liturgia

Kausala

Neitsyt Marian syntymän tsasouna
Keskikatu 4

JUMALANPALVELUKSET

La 7.9. klo 17 vigilia

*Su 8.9. klo 9.30 pieni vedenpyhitys ja liturgia

Riihimäki

Seurakunnan toimitila Minea, Valtakatu 3

<http://minea.palvelee.net/>

Yhteyshenkilö Aira Antti-Poika, p. 050 322 4382

JUMALANPALVELUKSET

La 28.9. klo 10 liturgia

TOIMINTAA LAHDEN SEURAKUNNASSA

Kirjallisuuspiiri

kokoontuu joka kuukauden 3. tiistai
klo 17–19.30 seuraavasti:

17.9. Taivaalliset voimat, Serafim Seppälä
(uudestaan)

15.10. Meidän tsaarimme väkeä, Ludmila
Ulitskaja

19.11. Timanttiristi, Arkkimandiitta Pantelei-
mon ja Jadekamparunot, Henna Paasonen
17.12. Valo - Kertomus rakkaudesta, Hannu
Mäkelä

Lisätietoja: Maria Lehtinen p. 040-5229565
tai maria.lehti@gmail.com

Tervetuloa vanhat ja uudet lukijat
kirjojen ihmeelliseen maailmaan!

Toivottavat Lahden kirjallisuuspiiriläiset

Hyvinkään tiistaiseura

kokoontuu aina kuukauden toisena tiistaina.
Syksyn ensimmäinen tapaaminen tiistaina 10.9.
klo 15. Lisätiedot toiminnasta: Raila Hokkanen,
p. 050 5435957.

Minean toimintaa Riihimäellä

Mineassa jatketaan tiistai-iltojen ehtoopalveluk-
sia ja kirkkovuoden ajankohtaan liittyviä alustuk-
sia keskusteluineen. Palveluksen aloitusaika on
nykyään klo 18, jotta työssäkäyvät ehtivät pa-
remmin mukaan. Seurakunnan liturgiat ovat pää-
sääntöisesti kuukauden viimeisenä lauantaina.
Ehtoopalvelusten jälkeen teetarjoilu, alustus ja
keskustelu kirkkovuoden ajankohtaisesta ai-
heesta.

Ti 10.9. klo 18 ehtoopalvelus, Neitsyt Marian syn-
tymä (8.9.)

Ti 17.9. klo 18 ehtoopalvelus, Ristin ylentäminen
(14.9.)

Ti 1.10. klo 18 ehtoopalvelus, pokrova, Juma-
lanäidin suojelus (samana päivänä)

TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

TAPAHTUU LAHDESSA

Kirkkokerho

3–13-vuotiaille lapsille. Kerho kokoontuu kerhoti-
lassa joka kuukauden toisena ja kolmantena sun-
nuntaina liturgian yhteydessä. Kerho alkaa klo
9.50 ja sen jälkeen lapset osallistuvat liturgian
loppuosaan. Syksyn kokoontumiskerrat 1.9.,
15.9., 22.9., 13.10. ja 20.10.

Venäjänkielinen kirkkokerho

1–14-vuotiaille lapsille. Kerho kokoontuu kerhoti-
lassa joka kuukauden toisena lauantaina liturgi-

an yhteydessä. Kerho alkaa klo 9.50 ja sen jälkeen
lapset osallistuvat liturgian loppuosaan. Syksyn
kokoontumiskerrat 14.9. ja 12.10.

Perhekerho (aamukerho)

0–4-vuotiaille lapsille ja heitä hoitaville aikuisille.
Kerhossa voi tavata muita aikuisia ja lapsia, saada
uusia tuttavuuksia. Perhekerhossa on hartaus-
hetki, lauluja, leikkejä ja askarteluja. Kerho ko-
koontuu kirkon kerhotilassa tiistaisin klo 9.45–12.
Kerhon aikana on muskari klo 10–10.20.
Kerho alkaa 10.9.

Perhekerho (iltakerho)

0–4-vuotiaille lapsille ja heitä hoitaville aikuisille.
Kerhossa on hartaushetki, lauluja, leikkejä ja as-
karteluja. Kerho kokoontuu kirkon kerhotilassa
torstaisin klo 17.30–18.30. Kerho alkaa 12.9.

Iltakerho

5–7-vuotiaille. Kerhossa on teatteri- ja teemapäi-
vät kuten kokkaus-, askartelu- ja leikkipäivät. Ker-
ho kokoontuu kirkon kerhotilassa maanantaisin
klo 17.30–18.30. Kerho alkaa 16.9.

Ponomarikerho

7-vuotiaille ja sitä vanhemmille pojille. Kerhossa
tutustutaan ponomarin eli alttariapulaisen tehtä-
viin kirkon Jumalanpalveluksissa käytännön
kautta. Kerho toimii sunnuntaisin liturgian aikana
klo 9.50–11.15. Kerho alkaa 1.9.

Lasten kuoro

7–13-vuotiaille. Kuorossa opetellaan musiikin pe-
rusteita mukavan yhdessä laulamisen hengessä.
Kuoroon ovat tervetulleita kuorolaulusta vähän-
kin kiinnostuneet. Kuoro kokoontuu kerhotilassa
torstaisin klo 16–16.50. Kerho alkaa 5.9.

Ympäristökerho

8–12-vuotiaille. Kerhossa tutustutaan luontoon
ja ympäristöön, tehdään retkiä, pohditaan ympä-
ristöasioita sekä leikitään. Kerho kokoontuu ker-
hotilassa joka toinen tiistai klo 17–19. Ensimmäi-
nen kokoontuminen on 10.9. Syksyn kokoontu-
miskerrat 24.9. ja 8.10.

Kerhot ovat maksuttomia eikä niihin tarvitse
ilmoittautua. Kerhotoiminnan vastuuhenkilö on
kasvatustyöntekijä Marina Salokangas,
p.040 662 8513, marina.salokangas@ort.fi

Kokkikerho

8–12-vuotiaille. Kerhossa leivotaan ja opetellaan
ruoanlaittoa. Kerhossa ei valitettavasti voida huo-
mioida erityisruokavalioita tai vaativia allergialis-
toja. Kerho kokoontuu kerhotilassa joka toinen
tiistai klo 17–19. Ensimmäinen kokoontuminen
on 17.9. Syksyn kokoontumiskerrat 1.10., 15.10. ja
29.10.

Ryhmään mahtuu vain 10 osallistujaa, kerhopai-
kat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä. Il-
moittautuminen 15.9. mennessä osoitteeseen
marina.salokangas@ort.fi.

Nuorten piiri (NUPI)

13-vuotiaille ja sitä vanhemmille. Nuorten piiri eli
Nupi on avoin kohtaamispaikka. Nupiin voit tulla
tutustumaan uusiin ihmisiin, tapaamaan vanhoja
kavereita, pelailemaan. Nupissa on tarjolla tee-
mailtoja, ohjelmaa, yhteistä ruoanlaittoa, rentoa
yhdessäoloa, pelejä sekä kirkollista toimintaa. Ko-
koontuminen kerhotilassa torstaisin klo 17–19.
Ensimmäinen tapaaminen on 5.9.

TAPAHTUU HYVINKÄÄLLÄ

Kirkkokerho

4–12-vuotiaille. Kerho kokoontuu joka kuukau-
den neljäntenä sunnuntaina liturgian yhtey-
dessä. Kerho alkaa klo 9.50 ja sen jälkeen lapset
osallistuvat liturgian loppuosaan. Syksyn ko-
koontumiskerrat 29.9. ja 27.10.

Ponomarikerho

7-vuotiaille ja sitä vanhemmille pojille. Kerhossa
tutustutaan ponomarin eli alttariapulaisen tehtä-
viin kirkon Jumalanpalveluksissa käytännön
kautta. Kerho toimii sunnuntaisin liturgian aikana
klo 9.50–11.15. Kerho alkaa 15.9. Syksyn kerrat
29.9., 13.10. ja 27.10.

LAPPEENRANNAN SRK

LAPPEENRANNAN KIRKKOHERRAN- VIRASTO JA SEURAKUNTATALO

Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta,
p. 040 0414 792

Virasto auki ma klo 10–14. Kirkkoherra Timo
Tynkkynen on tavattavissa ma klo 10–14
Lappeenrannan seurakuntatalolla.

Lomat ja kirkolliset juhlat voivat aiheuttaa
poikkeuksia. Virastoajan ulkopuolellakin
voi ottaa yhteyttä suoraan työntekijöihin.
Papiston ja kanttorien vapaapäivät ovat
to-pe.

lappeenranta@ort.fi, www.ekort.fi

IMATRAN SEURAKUNTATALO

Vuoksenniskantie 3, 55510 Imatra

PAPISTO

Kirkkoherra Timo Tynkkynen,
p. 040 0654 883

Toinen pappi Andrei Verikov, p. 0400 411 923

KANTTORI

Kanttori Maria Verikov, p. 040 169 8676

Apukanttori Tatiana Mäkelä, p. 040 685 8592

MUU HENKILÖKUNTA

Seurakuntamestari Kauko Pussinen,
p. 040 0933 287

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markus Petsalo, p. 0400 253 370

Rovasti Mauri Patronen, p. 040 595 1688

Pastori Aarne Ylä-Jussila, p. 044 980 2116

Diakoni Jorma Liesma, puh. 040 7176491

Lappeenranta

Jumalansynnyttäjän suojeluksen kirkko, Kristiinankatu 3

Seurakuntamestari Kauko Pussinen,
p. 040 0933287

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 17 vigilia

7.9. klo 17 juhlavigilia

*8.9. klo 10 liturgia

Pe 13.9. klo 17 juhlavigilia ja Ristin esiinkanto

*La 14.9. klo 10 liturgia

La 14.9. klo 17 ehtoopalvelus ja akatistos Johan-
nes Valamolaiselle

La 21.9. klo 17 vigilia suomeksi ja slaaviksi

Su 22.9. klo 10 slaavinkielinen liturgia

Ma 30.9. klo 17 juhlavigilia

Ti 1.10. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia

Imatra

Pyhän Nikolaoksen kirkko,
Vuoksenniskantie 3

JUMALANPALVELUKSET

Su 1.9. klo 17 ehtoopalvelus ja kiitosakatistos

7.9. klo 17 juhlavigilia

*8.9. klo 10 liturgia

Pe 13.9. klo 17 juhlavigilia ja Ristin esiinkanto

*La 14.9. klo 10 liturgia
La 21.9. klo 17 vigilia
Su 22.9. klo 10 liturgia
La 28.9. klo 17 vigilia
Su 29.9. klo 10 liturgia

■ Parikkala

Johannes Kastajan tsasouna,
Uimalantie 1, Parikkala

JUMALANPALVEUKSET

Su 1.9. klo 10 liturgia

■ Joutseno

Pulpin kappeli, Linjatie 11

JUMALANPALVELUKSET

Su 15.9. klo 10 liturgia

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫКЕ ПОКРОВСКАЯ ЦЕРКОВЬ В ЛАППЕЕНРАНТА

Cб 21.9. в 17 всенощная
Вск 22.9. в 10 литurgia

LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Katso myös seurakunnan uusilta internet-sivuilta www.ekort.fi. Tervetuloa mukaan! Muutokset mahdollisia! Ajantasainen viikko-ohjelma myös Facebookissa: Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta. Keskiviikkoisin myös kirkolliset ilmoitukset Lappeenrannan Uutisissa ja Imatralaisessa.

Ystävää ja kuuntelijaa vailla?

Lappeenrannan seurakunnassa on koulutettu lähimmäispalveluvapaaehtoisten ryhmä. Lähimmäispalvelusta voit saada seurakunnasta ystävän, joka voi vierailla luonasi tervehtimässä ja keskustelemassa. Ota yhteyttä seurakunnan kirkkoherranvirastoon, p. 0400 414 792 ma klo 10–14 tai suoraan seurakunnan työntekijöihin. Voimme järjestää myös venäjän kieltä puhuvan ystävän vierailemaan luonasi.

Diakonia-avustukset

Diakoniatoimikunta voi myöntää taloudellista apua elämän eri tilanteissa. Lähetä vapaamuotoisen ja perusteltu hakemuksesi diakoniatoimikunnalle joko sähköpostilla osoitteeseen lappeenranta@ort.fi tai postitse osoitteeseen Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta. Hakemukset käsitellään luottamuksellisesti.

LAPPEENRANTA

Ortodoksiaillat

Kirkkoon liittymistä harkitseville ja äskettäin liittyneille. Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksiseen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asiaa? Ensimmäinen kokoontuminen Lappeenrannan ortodoksissa kirkossa 18.9. klo 18. Kokoontumista edeltää ehtoopalvelus klo 17.30. Aiheena ortodoksinen kirkkorakennus ja siihen liittyvä esineistö.

Miesten talkoopäivät

Lappeenrannan linnoituksen kirkolla keskiviikkoisin klo 10. Tule mukaan! Kokoontumme tarvittaessa useamminkin. Alkusyksen kokoontumiset: 11.9. ja 9.10

Päiväpiiri kokoontuu – tervetuloa virkistäytymään!

Kokoontumme kerran kuukaudessa Lappeenrannan seurakuntasalilla kahvin ja seurustelun

merkeissä, kuuntelemme myös pieniä esitelmiä eri aiheista. Ensimmäinen kokoontuminen tiistaina 10.9. kello 14.

Kirkkotiedon polku – oppia ikä kaikki!

Kirkkotiedon polku -tilaisuudet järjestetään noin kerran kuukaudessa liturgian jälkeen kirkkokahvien yhteydessä. Näissä tilaisuuksia tietoisuutta oman kirkon opetuksesta ja perinteestä ja ajan-kohtaisista asioista.

13.10. Kummius ortodoksissa kirkossa

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ЛАППЕЕНРАНТА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы

Раз в месяц в 10 часов в Покровском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии духовная беседа в приходском зале. См. расписание служб!

IMATRA

Ortodoksiaillat

Kirkkoon liittymistä harkitseville ja äskettäin liittyneille. Oletko ajatellut liittyväsi ortodoksiseen kirkkoon tai onko joku ystäväsi tai läheisesi harkinnut asiaa? Ensimmäinen kokoontuminen Imatran ortodoksissa kirkossa 4.9. klo 18 (kokoontumista edeltää ehtoopalvelus klo 17.30.) Aiheena ortodoksinen kirkkorakennus ja siihen liittyvä esineistö.

Kirkkotiedon polku – oppia ikä kaikki!

Kirkkotiedon polku -tilaisuudet järjestetään noin kerran kuukaudessa liturgian jälkeen kirkkokahvien yhteydessä. Näissä tilaisuuksia tietoisuutta oman kirkon opetuksesta ja perinteestä ja ajan-kohtaisista asioista.

6.10. Kirkon ajankohtaisia kuulumisia

Tiistaiseura

Tiistaiseura kokoontuu tiistai-iltapäivisin pääsääntöisesti kello 14 seurakuntatalolla. Tule mukaan!

Seuraavat kokoontumiset:

Syyskausi alkaa 3.9 lounastarjoilulla. Aloitetaan klo 12 (!)

17.9. Tutustutaan uuteen kanttoriimme.

Imatran Nikolaoksen miehet

Talkoopäivät miehille Imatran kirkonmäellä. Kokoontumiset ovat keskiviikkoisin kerran kuukaudessa klo 10. Tarvittaessa kokoontumme useamminkin ja otamme yhteyttä silloin erikseen. Lisätiedot, isä Timo, puh. 0400 654 883. Syyskauden aikana kunnostamme jumalanpalveluspukuvaraston. Alkusyksen kokoontumispäivät ovat 11.9. ja 9.10.

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ В ИМАТРА

Богослужения на церковно-славянском языке и духовные беседы

Раз в месяц в 10 часов в Свято-Никольском храме совершается божественная литургия на церковно-славянском языке с участием русскоязычного хора. В субботу на кануне славянской службы в 17 часов всенощная совершается на финском и церковно-славянском языках. После литургии чаепитие и беседа в приходском зале. См. расписание служб!

■ SEURAKUNNAN TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

Lappeenrannassa maanantaisin klo 17 lastenkerho (alle kouluikäisille). Keskiviikkoisin klo 16 sinapinsiemenkerho (7–12-vuotiaalle). Imatran seurakuntatalon kerhohuoneessa tiistaisin klo 18 lastenkerho (alle kouluikäisille) ja keskiviikkoisin 16.30 sinapinsiemenkerho (7–12-vuotiaalle).

Детские кружки «Мои маленькие шаги в церковь».

В Лаппеенранта по понедельникам в 17 детский кружок (дошкольного возраста) и по средам в 16 детский кружок для школьников.

В Иматра по вторникам 18 детский кружок (дошкольного возраста) и по средам в 16.30 детский кружок для школьников.

Kerhot eivät kokoonnu koulujen lomaviikoilla.

Nuortenpiiri

Kokoontuu Lappeenrannassa ja Imatralla. Syksyn ohjelma suunnitellaan jatkiksella 13.–15.9. Lisätietoja Nupin toiminnasta isä Andreilta p. 0400 41 1923, e-mail. andrei.verikov@ort.fi

Kirkkomusiikki seurakunnassa

Tervetuloa mukaan seurakunnan kirkkomusiikki-toimintaan! Jokaiselle, jota kirkkomusiikki kiinnostaa, suodaan mahdollisuus laulaa ja oppia kirkkomusiikista lisää. Seurakunnassamme on tarjolla kahdentasoista kirkkomusiikkiopetusta: kirkkolaulupiirejä ja kirkkokuorotoimintaa. Kirkkolaulupiirit, joita pidetään sekä Imatralla että Lappeenrannassa, toimivat matalan kynnyksen periaatteella. Kirkkolaulupiiriin voi tulla kuka vain laulamisesta kiinnostunut vaikkei omaisikaan kokemusta tai harrastuneisuutta musiikin salista. Mukaantulo ei edellytä toimintaan sitoutumista, vaan mukana voi olla silloin kun se itselle sopii. Piireissä lauletaan tänä syksynä liturgista ja hengellistä musiikkia sekä kansanmusiikkia. Piirejä vetää kanttori Maria Verikov.

Kirkkolaulupiirejä selvästi tavoitteellisempaa työtä tehdään kirkkokuoroissa. Kirkkomusiikki on olennainen osa jumalanpalvelusta. Siksi kirkkokuoron laulun tulee olla korkeatasoista ja hyvin harjoiteltua. Kuorotoimintaan mukaan pyrkivillä tulee olla halu sitoutua toimintaan sekä valmius oppia laulamaan moniäänisessä kuorossa. Tästä syystä kuoroon otetaan uusia jäseniä vain laulukokeen kautta. Kokeessa ei testata sitä, onko laulaja valmis, vaan sitä onko tällä edellytyksiä oppia laulamaan kirkkokuorotoiminnan vaatimalla tavalla. Kirkkokuoroon mukaan haluavia pyydetään ottamaan yhteyttä seurakunnan kanttoriin. Suomenkielisestä kirkkomusiikkitoiminnasta vastaa Maria Verikov. Seurakunnassamme on myös kirkkoslaavinkielistä kuorotoimintaa, josta vastaa Tatiana Mäkelä. Kirkkokuorot kokoontuvat maanantaisin Lappeenrannassa ja tiistaisin Imatralla. Lisäksi kanttori Maria antaa keskiviikkoisin vuorotellen molemmilla paikkakunnilla pienryhmissä tapahtuvaa äänenmuodostuksen opetusta.

Lappeenrannan kirkkokuorot

Suomen- ja slaavinkielisten kirkkokuorojen harjoitukset Lappeenrannassa ma kello 18.

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в Лаппеенранта по понедельникам в 18. Приглашаем новых певцов! Регент Татьяна Мякеля, тел. 040 846 2899

Lappeenrannan kirkkolaulupiiri

Ke 25.9. klo 18 kirkossa, aiheena vigilian ja liturgian veisut

Ke 30.10. klo 18 seurakuntasalilla, aiheena pyhiinvaeltajan laulut

Ke 27.11. klo 18 seurakuntasalilla, aiheena karjalaiset kansanlaulut

Ke 18.12. klo 18 seurakuntasalilla, aiheena koljadat, itäslaavilaiset joululaulut

Imatran kirkkokuorot

Suomen- ja slaavinkielisten kirkkokuorojen harjoitukset Imatralla ti kello 18.

ЦЕРКОВНЫЙ ХОР НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ в Иматра по вторникам в 18 часов. Приглашаем новых певцов! Регент Татьяна Мякеля, тел. 040 846 2899

Imatran kirkkolaulupiiri

Ti 10.9. klo 16.30 kirkossa, aiheena vigilian ja liturgian veisut

Ti 8.10. klo 16.30 seurakuntasalilla, aiheena pyhiinvaeltajan laulut

Ti 12.11. klo 16.30 seurakuntasalilla, aiheena karjalaiset kansanlaulut

Ti 17.12. klo 16.30 seurakuntasalilla, aiheena koljadat, itäslaavilaiset joululaulut

TAPAHTUMIA SEURAKUNNAN ALUEELLA

Lappeenrannan kaupungin 370-vuotisjuhlaliturgia

Lappeenrannan kaupunki täyttää 370 vuotta. Linnonituksen kirkossa sunnuntaina 8.9. kello 10 juhlaliturgia, joka on samalla seurakunnan toimintakauden aloitus. Tervetuloa!

Lappeenrannan kirkon praasniekka – kirkko 234 vuotta

Jumalansynnyttäjän suojeluksen juhlan aattona 30.9. klo 17 juhlavigilia ja tiistaina 1.10. klo 9.30 vedenpyhitys, liturgia ja ristisaatto.

Koulutusta diakonian vapaaehtoisille

Vapaaehtoistyön koulutus 26.10. Imatralla yhteistyössä Eksoten, luterilaisen seurakunnan ja SPR:n kanssa. Vapaaehtoistyöstä kiinnostuneet ilmoittautukaa kirkkoherranvirastoon 30.9. mennessä!

TAMPEREEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Suvantokatu 10, 2. kerros, 33100 Tampere

Avoimna ti–pe klo 9–13
p. 0400 346 089, tampere@ort.fi,
www.tampereort.fi

PAPISTO

Kirkkoherra Aleksej Sjöberg, p. 050 557 0050
Kirkkoherra tavoitettavissa parhaiten kansliassa tiistaisin klo 9–12

2. pappi Heikki Honkamäki, p. 050 557 0057

Osa-aikainen pappi Jelisei Rotko,
p. 040 507 5790, elisrotko@gmail.com

Kanttori Heikki Hattunen,
p. 050557 0051, heikki.hattunen@ort.fi

MUU HENKILÖKUNTA

Nuorisotoimenohjaaja Nemanja Balčin
(opintovapaalla)

Kanslisti Arja Pikkuharju, p. 050 557 0056

Emäntä Tatiana Kallo, p. 050 557 0053

Vahtimestari Mika Kangasaho,
p. 050 557 0054

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Mikael Punjala, p. 050 524 2641,
mikaelpunjala@gmail.com

Diakoni Harri Kahila, p. 045 130 6723

Diakoni Jarkko Luonila, p. 040 521 8697,
jarkko.luonila@gmail.com

DIAKONIAITYÖ

Diakonia-asioissa yhteys ensisijaisesti seurakunnan kansliaan. Avunpyynnön toimittamiseksi eteenpäin voi myös täyttää diakoniaityön palvelukortin. Niitä on saatavana Tampereen kirkossa ja seurakunnan kansliassa.

Tampere

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko, Tuomiokirkonkatu 27,
p. 040 358 9099

Isännöitsijä Leena Uusi-Tarkka, p. 040 563 5556

JUMALANPALVELUKSET

La 31.8. klo 18 vigilia

Su 1.9. klo 10 liturgia

Ti 3.9. klo 17.30 ehtoopalvelus

Ke 4.9. klo 8 liturgia

La 7.9. klo 18 vigilia

*Su 8.9. klo 10 liturgia

Ti 10.9. klo 17.30 ehtoopalvelus

Pe 13.9. klo 18 vigilia

*La 14.9. klo 10 liturgia

Su 15.9. klo 10 liturgia, sl

Ti 17.9. klo 17.30 ehtoopalvelus

Ke 18.9. klo 9 liturgia (koululaiset)

La 21.9. klo 18 vigilia

Su 22.9. klo 10 liturgia (kansanlaulu)

Ma 23.9. klo 9 liturgia (koululaiset)

To 26.9. klo 9 liturgia (koululaiset)

La 28.9. klo 18 vigilia

Su 29.9. klo 10 liturgia

Pori

Johannes Teologin kirkko, Maantiekatu 46

Isännöitsijä Jarkko Luonila, p. 040 5218697

JUMALANPALVELUKSET

To 29.8. klo 18 Jeesus-rukous

Su 15.9. klo 10 liturgia ja sadonkiitosrukous

To 19.9. klo 18 Jeesus-rukous

La 21.9. klo 10 liturgia, rom

La 28.9. klo 18 vigilia, praasniekka

Su 29.9. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys, praasniekka

Kolho

Pyhittäjäin Sergei ja Herman Valamolaisen kirkko, Kappelitie, Vilppulan Kolho

Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, p. 050 431 6431

JUMALANPALVELUKSET

Su 15.9. klo 10 liturgia

La 21.11. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia

To 26.12. klo 10 liturgia

Jämsä

Jämsän ev. lut. seurakuntatalo, Koskentie 30

JUMALANPALVELUKSET

Su 29.9. klo 10 liturgia

Su 10.11. klo 10 liturgia

Su 22.12. klo 10 liturgia

Valkeakoski

Pyhän Nikolaoksen rukoushuone, Kalmistonkatu 6

Isännöitsijä: Yrjö Kerisalo, p. 0400 924124

JUMALANPALVELUKSET

Su 22.9. klo 10 liturgia

Su 20.10. klo 10 liturgia

Su 24.11. klo 10 liturgia

Ti 24.12. klo 14 ehtoopalvelus

Akaa

Ev.lut. seurakuntasali, alasali, Sontulantie 1

JUMALANPALVELUKSET

La 2.11. klo 10 liturgia

Viljakkala

Pyhän Johannes Venäläisen tsasouna, Nopanperäntie 586

JUMALANPALVELUKSET

La 21.9. klo 9.30 liturgia

TAMPEREEN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Hartausmateriaalit netissä

Ortodoksinen hartauskirja (sinikantinen pieni vihko) löytyy sähköisenä osoitteesta <http://m.onl.fi>. Päivittävät Raamatun lukukappaleet ja pyhiin elämäkerrat löytyvät www.ort.fi -sivuston kirkkokalenterista.

Kansanlaululiturgia

22.9. lauletaan Tampereen kirkossa liturgia koko kirkkokansan yhteislauluna. Tuohustiskillä on jaossa hartauskirjat, ja kanttori kertoo laulujen numeroita. Tekstejä saa katsoa myös kännykällä hartauskirjan nettiversiosta. Nuottikirjojakin on saatavilla.

Tampereen ortodoksisen kirkon kuoro

Johtaa kanttori Heikki Hattunen. Kuoron tehtävä on laulaa sunnuntaiden ja suurten juhlien jumalanpalveluksissa. Osan palveluksista laulavat kuorolaisista muodostetut kvartetit. Ohjelmistossa on perinteisten laulujen lisäksi uutta kirkkomusiikkia. Harjoitukset Nikolainsalissa torstaisin 17.45–20. Kuoroon otetaan uusia laulajia, joilla toivotaan olevan kuorolaulokokemusta, mutta tärkeintä on tarkat korvat. Ota yhteyttä kanttoriin koelauluajan sopimiseksi.

Uusi kuoro

Tampereelle perustetaan uusi kuoro, joka keskitetty pääasiassa tuttuihin kirkkolauluihin. Ensimmäinen harjoitus on Nikolainsalissa 6.9. klo 18–19.30. Tämän kuoro laulaa toisinaan jumalanpalveluksissa niin omana kuoronaan kuin kansan tukena kansanlaululiturgioissa. Uudet laulajat ovat tervetulleita.

Päiväpiiri

Kokoontuu parillisten viikkojen torstaina klo 12 Nikolainsalissa. Syksyn ensimmäinen kokoontuminen poikkeuksellisesti ke 4.9. klo 12 Aleksanterin kirkolla. Kanttori Heikki Hattunen pitää lounaskonsertin.

LASTENKERHOT

Kerhoihin ei tarvitse ilmoittautua etukäteen ja toimintaan voi tulla mukaan myös kesken kauden. Kerhot eivät kokoonnu koulujen loma-aikoina. Kerhojen lisäksi lapsille on tarjolla muskari ja lasten kuorot, joista vastaavat seurakunnan kanttorit. Kerhot ovat kaikille avoimia ja ilmaisia.

Muskari 0–4-vuotiaille

Musiikkileikkikoulussa tutustutaan musiikkimaailmaan leikin kautta. Muskari ja lasten kuorot ovat tällä hetkellä tauolla. Kysy lisätietoa kanttori Heikiltä syksyn 2019 osalta.

Lastenkerho 4–12-vuotiaille

Lastenkerho kokoontuu Tampereella, seurakunnan kerhohuoneessa perjantaisin klo 17.30–

18.30. Kerhossa askarrellaan ja leikitään. Kerhon ohjaajana toimii Marina Knuuttila, p. 045 210 0934. Kerholaisten vanhemmat ovat myös terve- tulleita mukaan!

Maalauskerho 6-12-vuotiaille

Kerho kokoontuu Tampereella, seurakunnan ker- hohuoneessa keskiviikkoisin klo 17.00–19.00. Kerhossa maalataan ensin yhdessä ja sitten leiki- tään. Maalauskerhon ohjaajana toimii Irina Cher- nyuk, p. 045 138 5058. Kerho on kaksikielinen (suomi/venäjä).

TAPAHTUMIA

Tampereen kirkon 120-vuotisjuhlan ohjelma

7.–8.9. Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian syn- tymän juhla, metropoliitta Elia vierailee seura- kunnassa ja toimittaa juhlan jumalanpalvelukset
10.9. Teemaluento: Juha Järvinen – Tampereen kirkon historia, alkaen klo 18 Nikolainsalissa; eh- toopalvelus 17.30 kirkossa
5.10. Pyhän Birgitan ja Maria Pariisilaisen eku- meeninen kaupunkivaellus
8.10. Teemaluento: Maria Hattunen – Ristisaatot ja praasniekat, alkaen klo 18 Nikolainsalissa; eh- toopalvelus 17.30 kirkossa
27.10. Liturgia ja Lintula-aiheinen päivä metropo- liitta Arsenin johdolla, alkaen liturgiasta klo 10
29.10. Seurakuntamatka Turkuun, Suomen orto- doksien kanttorikuoron konserttiin
9.11. Ehtoopalvelus ja Tampereen ortodoksien kirkon kuoron juhlaconsertti
12.11. Teemaluento: kirjailija Marko Annala – Paasto-kirja, alkaen klo 18 Nikolainsalissa; ehto- palvelus 17.30 kirkossa
22.-23.11. Nevskin praasniekka

- 22.11. rukouspalvelus Aleksanteri Nevskille klo 18
- 23.11. liturgia arkkipiispa Leon johdolla ja y- heinen lounas
5.-6.12. Nikolaoksen praasniekka
- 3.12. rukouspalvelus pyhälle Nikolaokselle klo 18
- 5.12. vigilia
- 6.12. liturgia, yhteinen lounas, lasten juhla
10.12. Kai Hyttisen laulu- ja yhteislauluilta alkaen klo 18 Nikolainsalissa; ehtoopalvelus 17.30 kir- kossa

Lännen kirkon aariat ja idän liedit

ke 4.9. klo 12 Aleksanterin kirkko, Tampere; lounaskonsertti, vapaa pääsy
Heikki Hattunen, tenori
Riikka Viljakainen, piano ja urut
Kauniita tenoriaarioita ja Merikantaa. Liede- jä, jotka nousevat ortodoksisesta kirkosta, sekä liedejä, jotka Janne Salmenkangas on säveltänyt Hattuselle.

TOIMINTAA PORISSA

Porin Seudun Tiistaiseura ry

Puheenjohtaja Anita Luonila, p. 050 569 3671
Sihteeri Maria Ojanen, p. 050 381 2063
Tiistaiseuran nettisivuilta löydät mm. tietoja tule- vista tapahtumista. Osoite on www.porinseudun-tiistaiseura.fi.
Tiistaiseurailat ovat joka toinen tiistai klo 18. Aluksi pidetään rukoushetki. Isä Aleksej, isä Heik-

ki, kanttori Heikki ja Nemanja pitävät vuorollaan opetustilaisuuden. Muina tiistaiseurailtoina voi olla esitelmä kiinnostavasta aiheesta tai luetaan PSHV:n opetusmateriaalia. Jokaisessa illassa on tarjolla maittava kahvipöytä sekä piristykseksi miniarpajaiset. Syyskauden aloitus on ti 10.9.

Kirkkokahvit

Tarjotaan liturgiajumalanpalvelusten jälkeen Teo- logisalin puolella.

Lukupiiri

Vetäjänä toimii Sirpa-Helene Soini. Seuraava ko- koontuminen su 1.9. klo 16.

Ortodoksiapiiri

Kokoontuu kerran kuukaudessa tiistai-iltoisin klo 18. Aluksi on ehtoopalvelus. Vetäjänä on Jyri Luo- nila. Piirissä käsitellään monia eri aiheita ortodok- sisesta kirkosta ja kristityn elämästä. Ortodoksia- piiri sopii myös niille, jotka harkitsevat ortodoksi- seen kirkkoon liittymistä. Seuraavasta kokoontu- misesta ilmoitetaan erikseen.

Askartelukerho Pyöröset

Kokoontuu joka toinen keskiviikko klo 15–17. Kerhon pyörittäjänä toimii Anita Luonila. Kerhos- sa sekä vaalitaan perinteitä että opetellaan uusia tuulia. Tehdään monipuolisesti tuotteita kirkon käyttöön ja myytävää myyjäisiin. Syyskauden aloitus ke 18.9.

Porin kirkkokuoro

Johtaa kanttori Marianna Länne. Harjoitukset pi- detään Porin kirkolla kaksi kertaa kuussa erikseen sovittavana ajankohtana. Uusilla laulajilla toivo- taan olevan kuorolaulukokemusta. Lisätietoja: mariannalanne@gmail.com

Kirkkolaulupäivät ensi vuonna Joensuussa

Valtakunnalliset ortodoksiset kirkkolaulupäivät järjestetään ensi vuonna jo 19. kertaa. Tapahtuma on tällä kertaa Joensuussa 15.–17. toukokuuta.

KIRKKOLAULUPÄIVÄT kutsuvat jälleen yhteen kirkkolaulajia, kuoroja ja kanttoreita eri puolilta Suomea. Viikonlopun run- sas ohjelma käsittää perinteiseen tapaan muiden muassa jumalanpalveluksia, konsertteja, kuorolauluun ja kirkkomu- siikkiin liittyviä työpajoja sekä kuorokavalkadin.

Joensuu on valikoitunut paikkakunnaksi erityisesti sik- si, että kirkkomusiikin ja teologian koulutus tulisi tutuksi kirkkomme jäsenille ja innostaisi ehkä uusia opiskelijoita hakeutumaan alalle. Laulupäiville kutsutaan mukaan myös laulavia lapsia ja nuoria, joille on tiedossa osittain omaa ohjelmaa.

Edelliset kirkkolaulupäivät syksyllä 2014 Tampereella sai- vat suuren suosion, ja Joensuun päville odotetaan vähin- tään yhtä paljon yhtä innostuneita osallistujia.

Kirkkolaulupäivien järjestämisessä ovat mukana Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunta, Ortodoksisten kanttorien liitto, Joensuun ortodoksinen seurakunta, Ortodoksinen se- minaari sekä Itä-Suomen yliopiston teologian osaston kirk- komusiikin oppiaine.

Lauantaille suunnitellut työpajat, kuorokavalkadi sekä ruokailut järjestetään yliopiston tiloissa. Sunnuntai-aamun liturgia toimitetaan yliopistolla Carelia-salissa, ja palveluk-

sesa laulaa laulupäivien osallistujista muodostuva suur- kuoro.

Viikonlopun aikana kuullaan useita konsertteja Joensuun evankelisluterilaisessa kirkossa. Perjantaina ja lauantaina toimitetaan jumalanpalveluksia seurakunnan Pyhän Niko- laoksen kirkossa ja seminaarin Pyhän Johannes Teologin ja Karjalan Valistajien kirkossa.

Laulupäivien teemasäveltäjänä on tamperelainen **Timo Ruottinen**. Suurkuoro laulaa liturgiassa tutun nuottiliturgian sävelmien lisäksi Ruottisen sävellyksiä, jotka julkaistaan eril- lisenä vihkosena. Lisäksi Ruottisen tuotantoa kuullaan kon- serteissa ja sunnuntain päiväjuhlassa.

Ristisaatto 2020 -hanke näkyy myös tapahtumassa. Lauan- tai-iltana Suomen ortodoksien kanttorikuoron konsertin jälkeen kuljetaan ristisaatossa luterilaiselta kirkolta torille, jossa toimitetaan ehtoopalvelus. Palveluksen jälkeen risti- saatto jatkaa ortodoksien seminaarin pihalle, jossa järjes- tetään illanvietto kreikkalaiseen tyyliin.

Ilmoittautuminen kirkkolaulupäiville alkaa jo tänä syk- synä. Osallistumismaksu varmistuu myöhemmin. Joensuun hotelleihin on mahdollista tehdä jo varauksia kirkkolaulu- päivien kiintiöön.

Diakonia

DIAKONIAN TOIMINTA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

Diakoniatyö on käytännön työtä sairaiden, vanhusten, yksinäisten tai muilla tavoin avun tarpeessa olevien parissa. Se on kuuntelemista, keskustelua ja yhteistä pohdintaa ratkaisujen löytämiseksi. Teemme myös koti- ja laitospöytäkirjoja Askolaan. Arjessa jaksamista voivat kuormittaa monet erilaiset asiat. Ota rohkeasti yhteyttä diakoniatöiden päivystykseen.

Päivystämme ma, ti, to ja pe klo 9–12
puh. (09) 8564 6160.

DIAKONIAN TOIMINTA MUISSA SEURAKUNNISSA

Tarvitessasi diakoniapalveluja ota rohkeasti yhteyttä oman seurakuntasi kirkkoherranvirastoon. Yhteystiedot löydät kalenterisivuiltamme.

OSALLISTUMISTA JA HYVINVOINTIA

Diakoniaruokailu

Pienituloisille suunnattu yhteisruokailu järjestetään joka tiistai Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) klo 12–13. Sisään pääsee klo 12.30 asti. Ateria maksaa yhden euron. Lämpimästi tervetuloa! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Sarianne Karulinna, puh. 0400 531 308.

Oloneulos

Oloneulos on kaikille avoin kohtaamispaikka. Kokoonnumme diakoniatöiden kerhotiloissa (Unioninkatu 39, sisäpiha) parillisten viikkojen tiistaisin heti diakoniaruokailun jälkeen noin klo 12.45–14.15. Seuraavat kerrat 3.9. ja 17.9. Voit tulla yksin tai yhdessä jatkamaan syntyneitä keskusteluita, viettämään aikaa kanssamme, lukemaan lehtiä tai osallistua käsitöiden merkeissä toimintaamme. Voit ottaa mukaasi omat langat, puikot ja virkkuukoukut tai valita välineet pienestä ”käsityökirjastostamme”. Maksutomaan toimintaan ei tarvitse ilmoittautua – tule mukaan sellaisena kuin olet! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Elina Pale, puh. 040 723 7632.

Seniorikerho

Seniorikerho kokoontuu Helsingin seurakuntasalilla (Unioninkatu 39, sisäpiha) parillisten viikkojen torstaipäivinä klo 12–14. Kerhossa on tarjolla luentoja, esityksiä ja keskusteluita sekä kahden euron lounas. Syyskauden ensimmäinen tapaaminen on torstaina 5.9. Kerhon vieraana on tuolloin isä Joosef Vola ja to 19.9. vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Kristiina

Aminoff. Tervetuloa! Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Kari Hartikka, puh. 040 703 4616.

Kahvitreffit

Kahvitreffit laajenevat Espoosta nyt myös Helsingin eri kaupunginosien kahviloihin. Ensimmäiset maksuttomat Kahvitreffit järjestetään Itäkeskuksessa to 19.9. klo 17–18.30. Tapaamme klo 17 Cafe Fasterin edessä (Kauppakeskus Itis, Itäkatu 1–5 B). Lokakuussa tapaamme Kannelmäessä, marraskuussa Malmilla ja joulukuussa Helsingin keskustassa. Helsingissä kokoontuville Kahvitreffeille tulee ilmoittautua etukäteen puhelimitse tai sähköpostilla: elina.pale@ort.fi. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Elina Pale, puh. 040 723 7632

Tavataan kirkolla

”Tavataan kirkolla” on kaikille avoin, vapaamuotoinen kohtaamispaikka Järvenpään ja Porvoon kirkkoilla. Tule juttelemaan ja kertomaan kuulumisiasi alueen työntekijöiden, isä Kimmon, kanttori Minnan ja diakoniatyöntekijä Jaanan kanssa. Tarjolla kahvia ja teetä, ei ilmoittautumista. Tapaamme meidät kirkkoilla kerran kuukaudessa. Aloitamme torstaina 12.9. klo 12–14 Järvenpään kirkolla os. Kartanontie 45, Järvenpää, ja samana päivänä Porvoon kirkolla klo 15–17, os. Vanha Helsingintie 1, Porvoo. Lisätietoja: Jaana Björninen puh. 040 030 4361.

Maria Pariisilaisen piirin Kahvitreffit

Kahvitreffit ovat yksi Maria Pariisilaisen piirin toimintamuodoista. Tapahtuma on maksuton, kaikille avoin eikä tarvitse ilmoittautua. Kahvilassa meidät tunnistaa pöydällä olevasta pienestä puurististä. Tapaamme ti 10.9. klo 14–15 Marian konditoria Kauppakeskus Espoontori, 2 krs. Kamreerinkatu 3, Espoon keskus. Ke 11.9. klo 14–15 Cafe Ciao Kauppakeskus Pikkulaiva Ulappakatu 2, Espoonlahti.

Sofiakerho

Kerho on tarkoitettu seurakuntamme alueella asuville kehitysvammaisille ja heidän omaisilleen. Tapaamme ti 24.9. klo 13–14.30. Paikka: Pt Aleksanteri Syväriäläisen kappeli Jauhokuja 3 B 2, Myllypuro, Helsinki. Lisätietoja: diakoniatyöntekijä Taisia Pohjola, puh. 040 583 2915.

Trapesa – kansainvälinen kohtaamispaikka

Trapesan kansainvälinen kohtaamispaikka on avoinna ma–pe klo 10–16.30. Tarjolla on ryhmätoimintaa kaikenikäisille erilaisten opiskelu- ja toimintaryhmien muodossa. Maahanmuuttajien ilmainen neuvontapalvelu on avoinna ma–pe klo 10.00–15.00 ajanvaraukset puhelimitse 010 583 7971 tai info@trapesa.com. Ortodoksisen seurakunnan diakoniatyöntekijä on

tavattavissa ti 17.9. klo 12.30–13.30. Voit myös erikseen sopia ajanvarauksen Trapesaan p. 040 583 2915 tai sähköpostitse: taisia.pohjola@ort.fi. Osoite: Kirkkojärventie 1, Espoon asemasilta 2 krs. Espoon keskus.

Hiljaisuuden retriitti 14.–17.11.

Hiljaisuuden retriitti on torstaista sunnuntaihin kestävä vetäytyminen hiljaisuuteen, pois arjen rutiineista ja kiireistä. Retriitin päiväohjelma koostuu jumalanpalveluksista ja yhteisistä aterioista. Retriitin hinta on Helsingin ortodoksisen seurakunnan jäsenille 75 euroa ja muille 120 euroa. Bussikuljetus Helsingistä leirikeskukseen ja takaisin on 25 euroa. Tiedustelut ja ilmoittautumiset: diakonia.helsinki@ort.fi tai diakonian päivytysnumero 09 8564 6160 ma, ti, to, pe klo 9–12.

Helsingin ortodoksinen seurakunta

AUTTAVA PUHELIN

09-8564 6299

päivystää ti, pe ja la klo 18–22

Auttavan puhelimen toiminnasta lisää:

www.hos.fi

Perheutisia

Yksityisyydensuojan turvaamiseksi julkaisemme perheutisia vain saatuaamme siihen erillisen luvan. Jos haluatte tiedon avioliittoon vihkimisestä, lapsenne kasteesta tai omaisen kuolemasta, pyydämme antamaan julkaisuluvan joko toimituksen yhteydessä tai ilmoittamalla siitä seurakunnan asiakaspalveluun, asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi tai puhelimitse numeroon **09 85 646 100**. Voit ilmoittaa perheutiset myös suoraan toimitukseen (ortodoksiviesti@ort.fi)

Helsingin seurakunta

KASTETUT

Iris Maria Romppanen, 30.3.2019
Veikko Ensio Romppanen, 30.3.2019
Samuel Aatos Salmivaara, 16.6.2019
Saarni Johannes Ilo Einari Vaara, 23.6.2019
Carl Fjodor Holmberg, 7.7.2019
Santtu Johannes Kudjoi, 14.7.2019
Elias Aleksanteri Martiskainen, 28.7.2019
Luka Juri Matias Vartiala, 4.8.2019

IKUINEN MUISTO

Evangelos Beris, s. 1945, Pireus, Kreikka
Vladimir Dernjatin, s. 1948, Helsinki
Irene Kajaste-Friberg s. 1937 Viipuri

Kiitokset

Kiitämme KP Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa Leoa ja Helsingin ortodoksisia seurakuntaa saamastamme huomionosoituksesta palmusunnuntaina 14.4.2019.

Stiina Hakonen, Katarina Koskivaara-Ilmonen, Irmeli Lasarenko ja Johanna Miettinen

Nöyrin kiitoksemme KP Helsingin ja koko Suomen arkkipiispalle Leolle Porvoon Kristuksen kirkastumisen kirkon praasniekassa 6.8.2019 saamastamme piispallisesta siunauskirjasta.

Anne ja Samuli Aropaltio

Miten pääsee ehdokkaaksi ortodoksisen seurakunnanvaltuustoon?

Kaksi vähintään 16-vuotiaasta* seurakunnan jäsentä voi asettaa omalta vaalialueeltaan vähintään 18-vuotiaan seurakunnan jäsenen ehdokkaaksi**

(kukin äänioikeutettu voi asettaa ehdokkaita enintään yhtä monta kuin vaalialueelta valitaan jäseniä seurakunnanvaltuustoon)

Ehdokasasettelu tehdään kirjallisesti. Lomakkeita saa seurakunnan virastosta.

Lomakkeeseen tarvitaan ehdokkaan ja kahden ehdolle asettajan allekirjoitukset.

Täytetty lomake toimitetaan seurakunnan virastoon **19.9.2019** mennessä.

* äänioikeutettuja ovat seurakunnan jäsenet, jotka täyttävät 16 vuotta viimeistään 3.11.2019

** ehdokkaaksi voi asettaa samalla vaalialueella asuvan seurakunnan jäsenen, joka täyttää 18 vuotta viimeistään 3.11.2019

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO

— perunkirjoitukset — hautakivityöt —

09 628 398

Mechelininkatu 32 www.seurakuntapalvelu.fi

”Pahuus on läsnä maailmassa ja ihminen joutuu kohtaamaan sitä. Hyvä on kuitenkin mahdollista, koska kristinuskon mukaan hyvä on voittanut pahan.”

*rovasti Heikki Huttunen,
Karjalainen 3.8.*

”Ikoni on rukouksen väline. Se on perspektiiviltäänkin maalattu siten, että se katsoo ihmistä, joka sen edessä rukoilee. Se on ikkuna kohti suurempaa.”

*ikonimaalari Leena Uutela,
Salon Seudun Sanomat 25.7.*

”Vedenpyhityksessä haluamme kiittää Luoja elämästä. Pyhitetyllä vedellä voi pyhittää mitä vaan.”

*pastori Pekka Helakallio,
Ilkka 20.7.*

”Kirkon sisällä vieraileminen on kuin astuisi toiseen salaperäiseen maailmaan. Kirkko ja sen jumalanpalvelukset tarkoittavat kristityille osallistumista taivasten valtakunnan elämään jo tässä ajassa.”

*kanttori Riikka Patrikainen,
Pogostan Sanomat 18.7.*

”Pyhäksi kasvaminen on mahdollista kaikille eikä se ole koskaan liian myöhäistä. Jokainen meistä kantaa sisällään pyhyden siementä ja kenestä tahansa meistä voi tulla todellinen Jumalan temppeli.”

*kirkkoherra Ville Kiiveri,
Kouvolan Sanomat 14.7.*

Ota kantaa! Ortodoksiviesti julkaisee tällä palstalla lukijoitten kirjoituksia, kolumneja ja mielipidekirjoituksia. Toimitus voi lyhentää tekstejä ja korjata oikeinkirjoitusta. Kirjoituksia voi lähettää osoitteeseen: ortodoksiviesti@ort.fi.

Hae stuertiksi kirkolliskokoukseen

Kirkolliskokous on Suomen ortodoksisen kirkon korkein päättävä elin. Seuraava kirkolliskokous järjestetään ensi marraskuussa Heinävedellä Valamon luostarissa.

Kirkollishallitus on varannut kuudelle 15–24-vuotiaalle nuorelle mahdollisuuden osallistua kirkolliskokoukseen stuertteina eli kokousavustajina. Stuerttipaikat ovat hiippakuntakohtaisia: kokoukseen voi osallistua kaksi stuerttia kustakin hiippakunnasta.

Stuerttien tärkein tehtävä on tutustua kirkolliskokouksen työskentelyyn täysistuntoja seuraamalla. Stuertit huolehtivat lisäksi tavanomaisista kokousavustajan tehtävistä, kuten monistamisesta, kokoustilojen siistimisestä, valokuvauksesta, teknisestä avustamisesta ja aineiston jakelusta.

Tehtävästä kiinnostuneiden tulee ilmoittautua sähköpostitse oman hiippakunnan kansliaan 15. syyskuuta mennessä. Helsingin hiippakunnan sähköpostiosoite on helsingin.hiippakunta@ort.fi.

Viestistä tulee käydä ilmi hakijan ikä ja kotiseurakunta sekä perustelut sille, miksi hakija olisi sopiva kyseiseen tehtävään. Hakija voi myös kertoa vapaasti omasta suhteestaan kirkkoon ja kotiseurakuntaan.

Tehtävästä ei makseta palkkaa, mutta oma seurakunta huolehtii nuorten matkakuluista ja kirkko tarjoaa täyden yöspidon kokouksen aikana.

Stuertit ovat paikalla Valamon luostarissa koko kirkolliskokouksen ajan 25.–27. marraskuuta. Kaukaa matkustaville voidaan varata majoitus jo sunnuntaista 24.11. lähtien.

Lisätiedot: Vastaava tiedottaja Maria Hattunen, maria.hattunen@ort.fi

Koulutusta ekumeeniseen toimintaan

Suomen Ekumeeninen Neuvosto järjestää syys- ja kevätkaudella kansainvälisen ja ekumeenisen toiminnan koulutusohjelman (KETKO). Siinä tutustutaan erilaisiin kristillisiin perinteisiin ja pohditaan ekumenian sekä kirkkojen kansainvälisen yhteistyön merkitystä.

Koulutusohjelma koostuu neljästä viikonlopun kokonaisuudesta:

- luterilainen ja ortodoksinen viikonvaihte 27.–29.9.2019,
- katolinen ja anglikaaninen viikonvaihte 15.–17.11.2019,
- vapaakristillinen viikonvaihte 24.–26.1.2020 sekä
- ekumeeninen viikonvaihte 13.–15.3.2020.

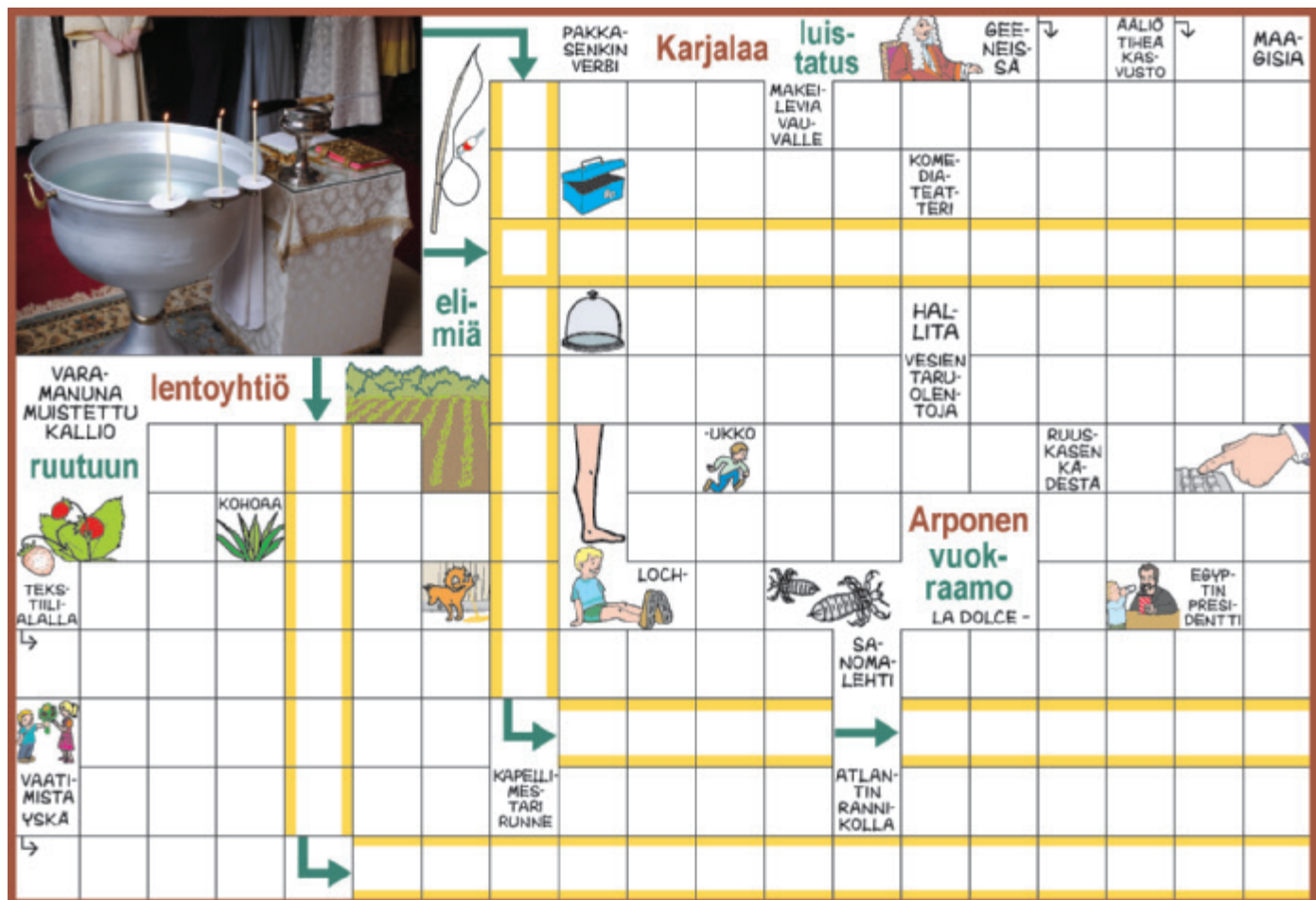
Kurssiviikonvaihteet alkavat perjantai-iltaisin ja päättyvät sunnuntaisin aamuillasta. Kurssi on intensiivinen, joten kurssin täysi suorittaminen edellyttää lähes täyttä läsnäoloa joka viikonloppu. Kurssi järjestetään Helsingin keskustassa, eri seurakuntien tiloissa. Kurssi on maksuton, mutta matkat ja ruokailut osallistujat järjestävät itse.

Koulutus antaa hyvät valmiudet osallistua ekumeeniseen toimintaan myöhemminkin. Koko kurssin suorittamisesta saat todistuksen. Ketkosih-teereinä toimivat Camilla Ojala sekä Mikko Salo. Ilmoittaudu 15.9.2019 mennessä osoitteessa: <https://urly.fi/1hbf>

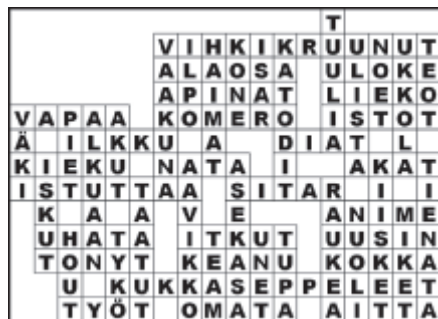
Lisätietoja:
www.ekumenia.fi
helsinginketkosihteeri@gmail.com
ketkokoordinaattori@gmail.com

ORTODOKSIVIESTIN RISTIKKO 5/19

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

RISTIKKO 4/19 RATKAISU

Ristisanatehtävän oikein ratkaisseiden kesken arvotaan mielenkiintoinen kirjapalkinto. Lähetä ristikon avainsanat (keltaisella pohjalla) sekä nimesi ja osoitteesi postikortilla osoitteeseen Ortodoksiviesti / ristikko, Liisankatu 29 A, 00170 Helsinki tai sähköpostitse osoitteeseen ortodoksiviesti@ort.fi. Vastausten tulee olla perillä 12. syyskuuta mennessä. Ratkaisu sekä voittajan nimi julkaistaan 6/19-lehdessä 27.9.

Edelliseen tehtävään saimme mukavasti vastauksia – kiitokset niistä! Onnetar suosi **Marja-Liisa Niemirepoa Vesilahdelta**. Hänelle postitimme **Eero Huovisen** teoksen *Isä meidän*. Onnittelumme!

Seuraavassa numerossa:

- 27. syyskuuta ilmestyvässä Ortodoksiviestissä perehdymme kolttasaamelaiden historiaan Sevettijärvellä.
- Vierailemme Viron Saarenmaalla sijaitsevassa nunnaluostarissa.
- Pohdimme rukouksen merkitystä ortodoksin elämässä.

Jumalansynnyttäjän syntymä 8.9.

Sinun pyhässä syntymisessäsi, oi Puhtain, Joakim ja Anna vapautuivat lapsettomuuden häpeästä sekä Aadam ja Eeva kuoleman turmiosta. Sen kunniaksi nyt sinun kansasi juhlaa viettää ja vapauduttuaan lankeemustensa syyllisyydestä huutaa sinulle: "Hedelmätön synnyttää Jumalansynnyttäjän, meidän Elämämme hoivaajan.

Kontakki, 4. säv.